

చండులూహు

పిల్లల కదల మాసపత్రిక

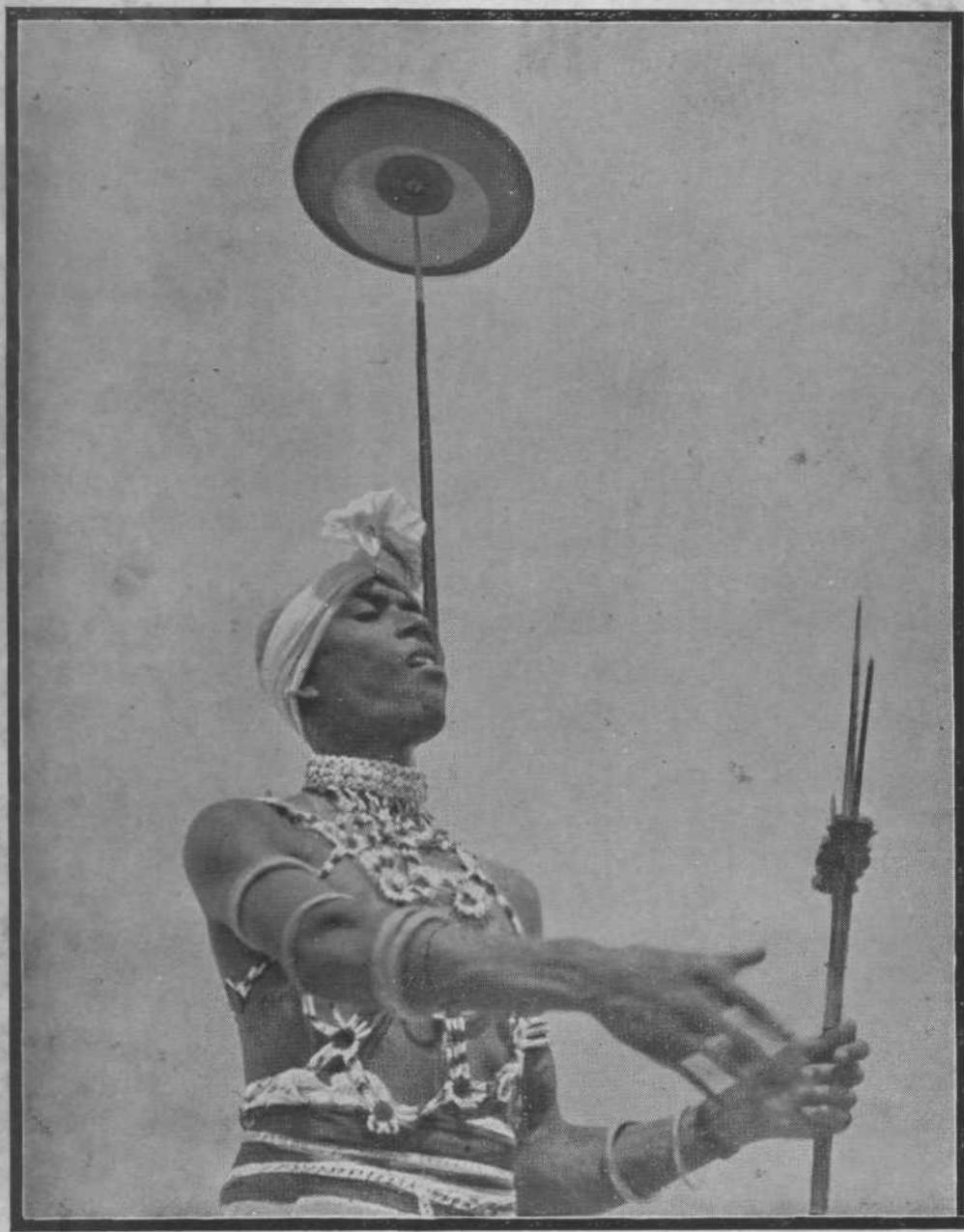
1st March '57

8

JUNE

Chandamama, March '57

Photo by T. S. Satyan

బహుమతి
పాందిన వ్యాఖ్య

సాధనమున పనులు...

వంపినవారు :
డ. దేవసహయం - మోత్తగుంట

**Statement about ownership of CHANDAMAMA (Telugu)
(Rule 8 Form IV), Newspapers (Central) Rules, 1956**

1. Place of Publication	:	CHANDAMAMA BUILDINGS,
2 & 3, Arcot Road,
Vadapalani, Madras - 26
2. Periodicity of Publication	:	MONTHLY
1st of each Calendar Month
3. Printer's Name	:	B. NAGI REDDI,
Managing Director,
The B. N. K. Press (Pvt) Ltd.
Nationality	:	INDIAN
Address	:	2 & 3, Arcot Road, Vadapalani,
Madras-26
4. Publisher's Name	:	B. NAGI REDDI,
Managing Proprietor,
CHANDAMAMA PUBLICATIONS
Nationality	:	INDIAN
Address	:	2 & 3, Arcot Road, Vadapalani,
Madras - 26
5. Editor's Name	:	CHAKRAPANI (A. V. Subba Rao)
Nationality	:	INDIAN
Address	:	2 & 3, Arcot Road, Vadapalani,
Madras - 26
6. Name & Address of individuals who own the paper	:	B. NAGI REDDI,
Sole Proprietor

I, B. Nagi Reddi, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

28th February, 1957

B. NAGI REDDI,
Signature of the Publisher

చందులు

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

దానపాత్రుడు (జా.క.) ...	4	మిత్రబెదం (గేయకథ) ...	39
ముగ్గురు మాంత్రికులు ...	9	నావికుడు సింద్బాద్ ...	42
ప్రాణంపాందిన ప్రతిమ ...	17	భువనసుందరి - 6 ...	49
కుచుపూరుడు ...	24	మూగనేము ...	57
రంగన్న విశ్వాసం ...	33	రాబందు రభస ...	66

ఇవొక ఇంద్రజాలం, చిత్ర కథ, పోతో శిరీకల పాటి,
వార్తలు - విశేషాలు, మొదలైన మరి ఎన్నో అక్రమాలు.

దీని బిధు...

1, 3 సంపత్తురముల మధ్య, కాళ్ళపోరులైన మగ
చిడ్డలలో, లివర్ వ్యాధులు సామాన్యమని, మా
టక్కులపల్లి తేలుచున్నది.

తరుచుగ అట్లు వ్యాధులు, కష్టపు ఉబ్బ
రము, చికాకు పడుట, కోపము, ఆకల
మందగించుట మొదలైన గుఱ
ములు లివర్ వ్యాదిని సూచించు
లక్షణములు.
పకంలో జమ్ముచారిన నంపి చేయండి.

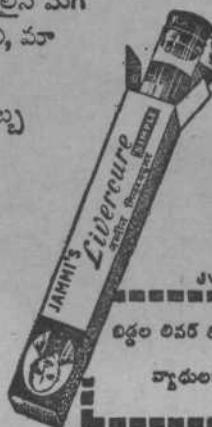
జి మ్మీ నే.

లివర్ క్యూర్

జమ్మీ వెంకటరముజయ్య & సన్మీ

జమ్మీ రాధింగ్స్ స్టోర్, హదాసు - 4.

ఫోం: విశయాద, ఆధంచారి బి, గెర్మెనిమె, విశయాదారు బి, క్రింగుంచారి బి.

J.V.Z-13 T6
ఎడం లివర్ & స్ట్రైప్సు
స్ట్రైప్సు

నేడె చూడండి!

ఆంధ ప్రదేశుల అన్ని
వ్యాఖ్యకేంద్రాలలో
ప్రదర్శింప బడుచున్నది

పాన్పురి బ్రదర్స్ పారి

బుగ్గరేళు

డ్రైక్టర్
బి.యన్.రెడ్డి

వాహనీ
విద్యుత్ల

చూడండి ! ఒక 'కోడక' కెమ్మేరాను వాడుట

సరస్వతైన ధరలో దొరకే 'కోడక' తయారువైన యిం ప్రైస్‌మైన కెమ్మేరాలలో ఒక తిథి దివ్యమైన 'కోడక' కెమ్మేరాలలో దేవితోనేనా సుందరమైన చిత్రములను తీయుట చాల సులభము. ఈ క్రీండి విధముగ చేస్తే సరిపోతుంది:

1. పూర్వాంశులలో చూసి మీరు తీయబోయే దృశ్యమందు లక్ష్యముంచండి
2. మీరు తీయబోయే దృశ్యము నుండి అధమం కి అరుగుట దూరముగా ఉండండి
3. మీటను మెల్లగా నొక్కుండి

ఇంటివద్ద స్నేహపుట కాని, దివ్యమైన రంగు చిత్రములను కాని తీయుటకు ఒక స్టాష్ట ఫోల్డర్ సు జతచేసి, ఒక లిణ్ణ పెట్టి తైస చెప్పిన రీతిగా దృశ్యమందు లక్ష్యముంచి పీటి నొక్కుండి. ఎంత సులభమో చూసేరా? సరస్వతైన ధరలో దొరకే కోడక వారి దివ్య మైన కెమ్మేరాలు ఎన్నో రకములిపి ఉన్నాయి. కొన్ని కెమ్మేరాలే యిం ట్రిండ చూపబడినవి. మీ కోడక కీలియనద్ద యింకా ఎన్నో రకము లంపి దొరుకుటాయి. మీరు కొనడలచూన్న ధరలో మీకు సరిపోయే ఒక కెమ్మేరాను ఎంచు కొనుటలో అతను మీకు సహాయపడును!

* * * * *

ప్రైస్ 'ప్రైస్' కెమ్మేరా

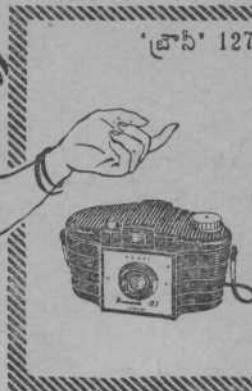
*	పోర్ ట్రైయాల్సు తీయుటకు వీటాగ్
*	కోస్ట లెన్సు, బయట చిత్రములను తీయుటకు పెల్లడు మరియు స్టాష్ట జత చేసే ఏర్పాటు కలిగిన యిం పొగ్గునై
*	కెమ్మేరా అన్ని రకముల చిత్రములను రక్కగా తీయుటకు పూర్తిగా తగినది.
*	ధర రు. 31/8
*	కేను రు. 5/12
*	స్టాష్టఫోల్డర్ రు. 31/-

'ప్రోస్' 127 కెమ్మేరా

స్క్రూ-20

దక్కుని స్నేహపుటము ఎంతో సులభ ముగా తీయుటకుండి యారే మీరు కొనపటిన కెమ్మేరా! మీ చేంకి యములుకు తరిఫిన మినిమెచర్ కెమ్మేరా అంతరములో తేరిగా ఉండే కీలియిం కి-రపెర పూర్వాంశుల కండు. మెరలో వేసుకొనే అర్కి రాకులో సహ రు. 18/12 కాన్యాసు కేను రు. 8/8

ధరంలో అమృతపు చస్టు చేర్చిపడలేదు కోడక రిపిలెం

ఎంతో సులభము !

దానిని కొనండి

'ప్రోఫీ' తెమేరా మోదలు I

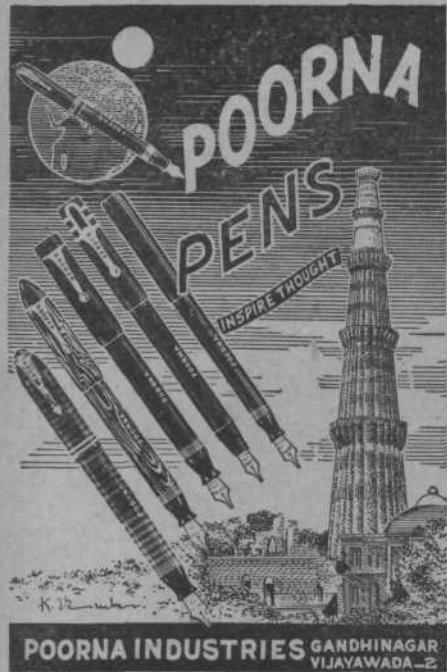
ప్రమంచమంకా జనప్రియమైన నీక్కు -
20 'ప్రోఫీ' తెమేరాలో ఎండుకొను
టలు 4 అడ్యూకమైన మోదలు
ఉన్నాయి. ఇవి రు. 28-0-0 మొదలు
యింకా ఎత్తువ రంగంకు కొరక
తున్నాయి. 3 మోదలులో ప్లాన్ ఇక
చేయుటకు ఏర్పాటు మరియు క్లోస్‌ప్ర
ఎన్జు కరపు. 2 మోదలులో
పశుషుషుచ్చని వీర్పలు కూడా ఉంది.

'ప్రోఫీ' రిప్లేక్స్ తెమేరా

ఈ తెమేరాలో రెండు తెస్యుల కలవు
మరియు తీయబోయే బ్లిక్చర్ ఆసార
మును దాడాకు పూర్తి సైజరో చూసే
పెద్ద పూర్తిపెండర్ కలదు. 'కోడ్క'
ప్లాన్ పశోర్ట్ పాడి దీవికా యించీవరం
లేక టీకటపరిస తదుపాత న్నే పుంచు
తీయవచ్చును. రు. 45/4
కేసు రు. 3/4
ప్లాన్ పశోర్ట్ రు. 31/-

(అంగంబులో సంపూర్ణము కంపెనీ సభ్యుల బాధ్యత వరిషీకము) బొంబాయి - కలక్కరు - భిల్లీ - ముద్రాను

POORNA INDUSTRIES GANDHINAGAR
VIJAYAWADA-2

"ఎ" పిల్లు
చంటి బిత్తలు తమకు తెలియకనే రాత్రిత్వాలు
మూత్రం వీరుస్తారు. ఈ మందు సేవించటం
వల్ల, మానసికంగాగాని శారీరంగాగాని ఏటి
చెయ్యి లేకుండా, పైబాధ నివారణగును.
మొత్తాదు:—రోజు మూడుసార్లు, తదవకు రెండేసి
రీక్కిల చొప్పున, మంచినీక్కతే పుడ్పకోవాలి.
100 లిటలు గల సీపా ఒకింటికి రు. 3-0-0

"డెన్ - టానిక"

ఈ మందువల్ల బిడ్డకు సులువుగా, సుఖంగా
పట్టు వెయిలచును. బిడ్డకు మంచి నిద్రపట్టి,
చక్కగా ఆకలిచేసి, సుఖివిరేచనమగును.
మొత్తాదు:—రోజుకు మూడుసార్లు, తదవకు
మాదేసి మూత్రం చొప్పున, మంచినీక్కతే.

150 మాత్రల సీపా ఒకింటికి రు. 1-8-0

పెసామియో లెబోరెటరీ

178, మ్యా చార్సీ రోడ్లు,
గీర్హం, బెంబాయి - 4.

పాపల్లారా పచ్చయా -
పసంభ్రమ పుస్తకాల్
పరుగున వచ్చి చూడండి :

నీతికథానిది

1వ భాగం 32 పేజీలు 0-8-0

బాలవాచకం

1వ భాగం 0-6-0

'మ్యావ్

అన్నదెవరు?' 0-2-0

ప్రతులకు :

విశాలాంధ్ర ప్రమాదాలయం,
విజయవాడ.

మధుర పరిషుకయుతమైన

'లోహా'

★ కూడులను నెళ్లిఱ చును.

★ మెదడు ము చెళ్లిఱ చును.

★ 'లోహా'నే ఎల్లప్పుడు
కొనండి.

సాల్ విజంట్లు : ఎం. ఎం. జుంబట్వాలా
రాయ పూర్ ః అప్పమదాబాదు

జొనకి ఎక్స్

టాయ్లెవ్ నబ్బును వాడుచున్నది

“ఆది పాత శెలిసియవ్వట్టి అతి తెల్లని. అతి కుద్దమైన సబ్బు”

పలన లిటములందు విషయమును నిలచుకొనుటకు రేవలం థిలములందు పని చేయఉండి చాలా అని జానకి ఎరుగును. ఉదహరణకు, అమె తన కోములమైన చర్చ పొందర్యమువట్ట బాల ప్రశ్నమహించును. ఆమె ఎల్లమ్మదూ లక్ష్మి టాయ్లెవ్ నబ్బును వాడుటవల్ల డాని మనోహరత్వమును నిలచుకొనును.

ఎంకో తెల్లనిది, ఎంకో కుద్దమైనది — లక్ష్మి టాయ్లెవ్ నబ్బు దూఢిగా చర్చ పొందర్యమును కాపాడునట్టి.

అతి మందరమైన సినిమా తారలకు పొందర్యమునిచ్చు సబ్బు.

లక్ష్మి టాయ్లెవ్ నబ్బు

సినిమా తారలకు పొందర్యమునిచ్చు సబ్బు

LTS. 514-50 TL

కేశవర్దన వేసినా, చెమ్మా చెక్క (కుమ్ము) అడినా,
భరతాట్టం అడినా వెలువలు కేశ సాభాగ్రం ఉండారి.
కేశవర్దనిని ఉపయోగించి మీ కేశములను చక్కగా
పెంచుకొని, రకరకాలుగా అలంకారం చేసుకోండి.

కేశవర్దన

పాంపూతో

మీ కేశములను
సుఖంగానూ, సువాసనగానూ
ఉంచుకొనండి.

GP

----- కేశవర్దన ప్రోడక్షన్ - కోయింబత్తూరు -----

అమృతాంజనమ్

అన్ని

నొప్పులకు

దివ్యామృతము

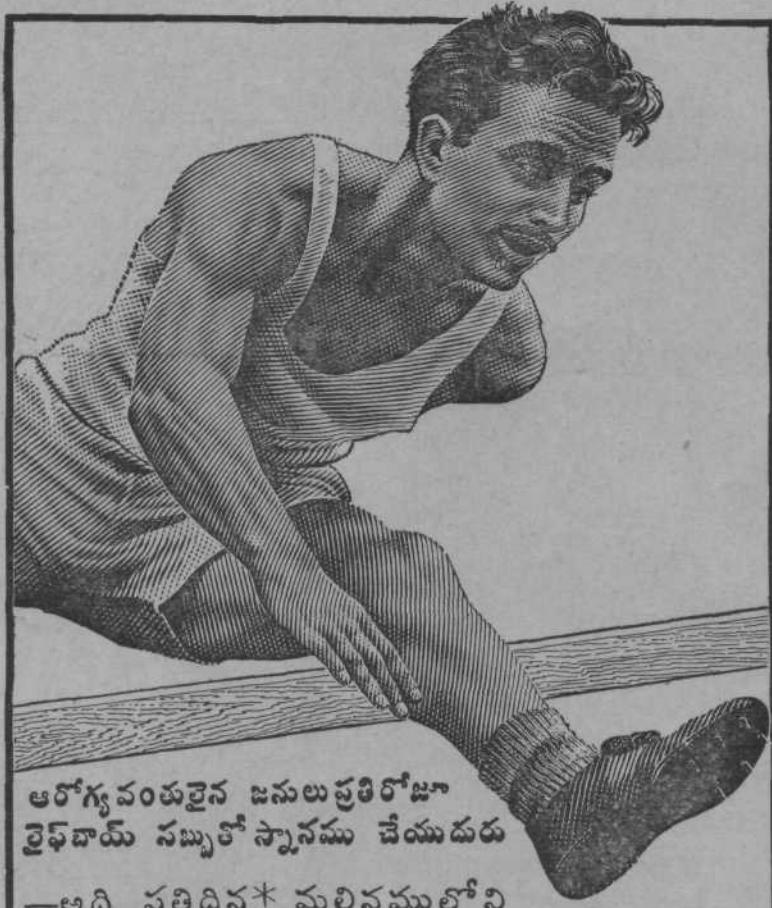

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్, మద్రాస-4, హంగాయ-1 - కంక్రె-7,

ఆకర్షణకు అందచండాలకు...

రెమీ స్నో

అరోగ్యవంతులైన జనులు ప్రతిరోజు
వైఫిచాయ్ సబ్బుతో స్నానము చేయుదురు

—అది ప్రతిదిన* మలినములోని
క్రిములను కడిగివేయను!

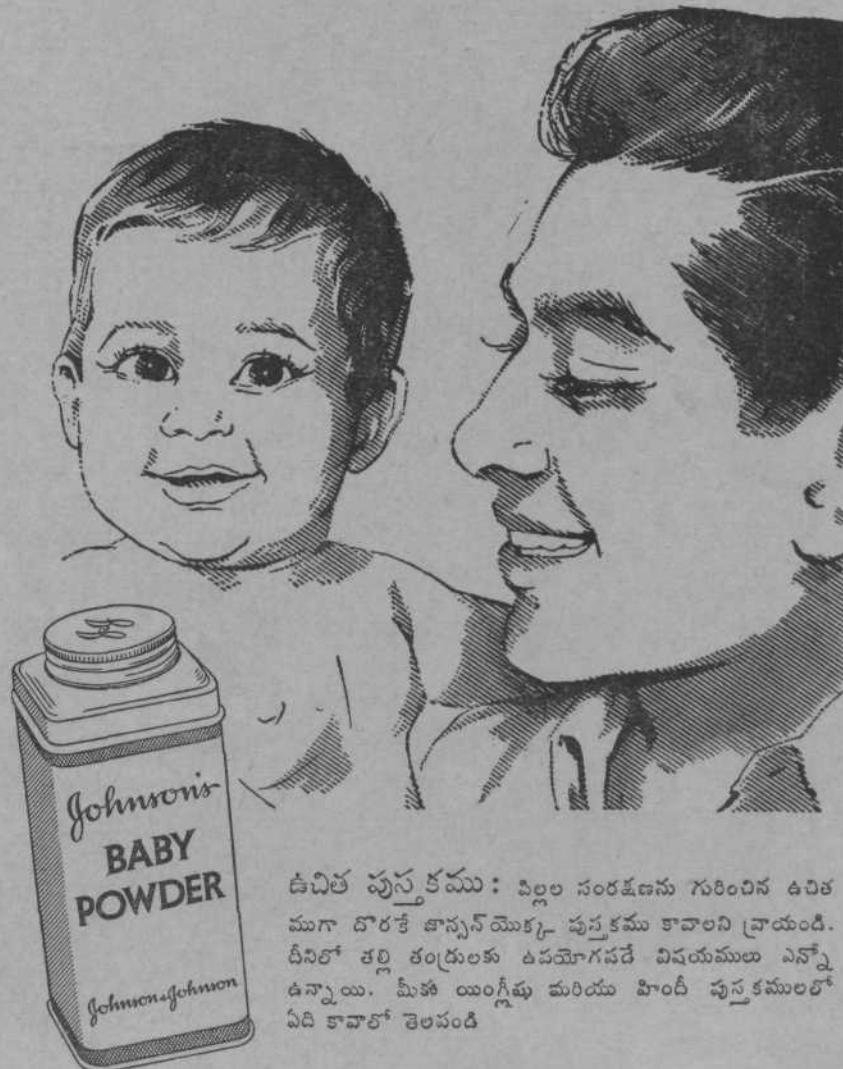
* మనకు ప్రతిదినం శార్యుచదే మామాల
మురికిలో క్రిములన్నాయి. మనలో ప్రతి
వారికి యా క్రిములవల్ల రోగాల ప్రమాదం
షుంది. అందుచేకనే చాలాపుండి అరోగ్య
వంతులగు జనులు టైఫిటాయ్ సబ్బుతో
మురికిని మరియు క్రిములను రోచిగి
పేసుకొనుటనట్లు తమ అరోగ్యమును
కాపాడుకొనుటన్నారు — అది అరోగ్య
వంకమయిన పోయని కలిగించును.

L. 256-50 TL లారశెంకం కమారుచేయుటినది

జాన్సన్ అండ్ జాన్సన్

సొగ్గెన పాపాయిలకు ఒక సొగ్గెన వోడరు

ఉచిత పుస్తకము : వీర్లల సంరక్షణను గురించిన ఉచిత ముగా దొరకే జాన్సన్ యొక్క పుస్తకము కావాంని ప్రాయింది. రీసిలో శరీర శంద్రులకు ఉపయోగపడే విషయములు ఎన్నో ఉన్నాయి. మీకి యింగ్లీషు మరియు హిందీ పుస్తకములలో ఏది కావాలో తెలచంది.

జాన్సన్ అండ్ జాన్సన్, పి.ఐ. బాక్స్ 1876, డిపార్ట్‌మెంట్ 40 ఎ, భాంబాయి

విజయ వారి

మాయా బుజార్

డెరెక్షన్.... కె. ఎ. రెడ్డి, B.Sc. (HONS)

నాగిరెడ్డి & చక్రవాణి
సిర్కిల్ ల్యూ

G. HAO

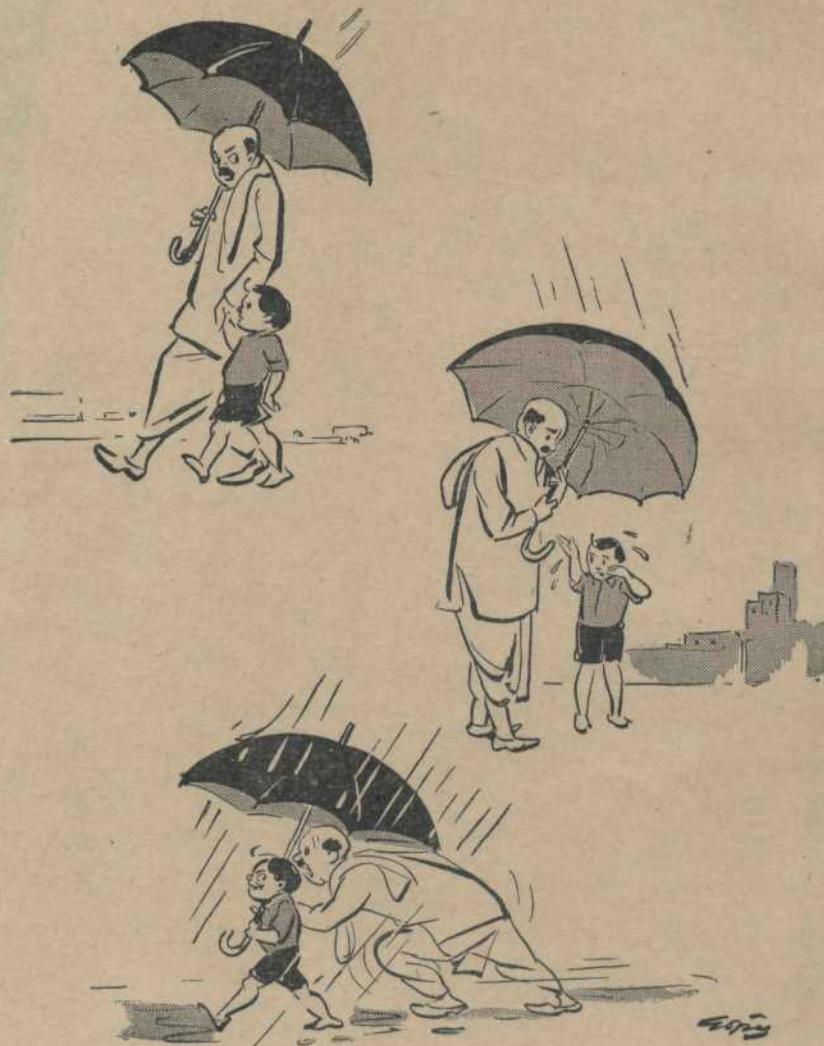
చందుల్ వాణి

సంపాదకుడు: 'చక్ర పాటి'

మనకు జీవితంలో ఎందరో ఎన్నోవిధాల సహాయపడుతారు. వారికి మనం ఒక్కొక్కప్పైడు తగిన విధంగా ప్రత్యుషపకారం చెయ్యిలేము. చేయగలగినస్తిలో ఉన్నప్పటికి ప్రత్యుషపకారం చేయ యత్కుంచుము. ఉదారబుద్ధి గలవారు తమకు ఇతరులు చేసిన మేలు మరిచిపొరు సరికదా, అ మేలుకు తగినవిధంగా ప్రత్యుషపకారం చెయ్యుటానికికూడా వెనుదీయరు. ఇది వారిలో ఉండే గొప్పతనం.

"దానపాత్రుడు" [జాతక కథ]లో ఒక గ్రామపుడు కాశి రాజుకు ప్రాజుదానం చేస్తాడు. పితూరీదార్లతే యుద్ధంచేసి గాయ పడిన రాజుకు తన ఇంట అక్కయం ఆస్తాడు. ఆయన రాజుని అతనికి తెలియదు; పితూరీదారు కాడని మాత్రమే తెలుసు. గ్రామపుడికి ప్రత్యుషపకారం చేసే ఉడ్డేశంతే రాజు అతన్ని కాశి నగరానికి రఘుని ఆహ్వానిస్తాడు, కని గ్రామపుడు వెళ్లడు. చివరకు అతను తమ గ్రామం మేలుకోరి మాత్రమే కాశినగరానికి తనకు మహోపకారంచేసిన ఆ గ్రామపుణ్ణి తన ఆర్థరాజ్యానికి రాజునుచేసి తన చెదార్యాన్ని ప్రదర్శిస్తాడు.

తండ్రి - కొదుకు

అట్టి మిది బోష్మ

పంచశాండవులు పన్నెండెళ్ల ఆరబ్బావాసం పూర్తిచేసారు. ఇప్పుడు వారు పన్నెండు నెలలపాటు ఎవరికి తెలిమహండా ఆజ్ఞాతవాసం చేయవలసి ఉన్నది. థర్యాజు తన తమ్ములతోబాటు ఆలోచించి, ఆజ్ఞాతవాసకాలాన్ని మత్తుయి దేశంలో విరాటరాజు కొలుపుతో గడపాలని నిర్ణయించాడు.

“నేను బ్రాహ్మణమెం ధరించి, కీంకుడు అనే పేరు పెట్టుకని విరాటుడి కొలుపుతో చేరి ఆయనను పాచికల తటతో రంజింపజెస్తాను,” అన్నాడు థర్యాజు. “నేను వలుడనే పేరు పెట్టుకని విరాటుడివద్ద వంట వాడుగా చేరి, నావంటతోనూ, నాకుగల బలంతోనూ విరాటుడికి ఎల్లపిథాలా సహయపడతాను.” అన్నాడు భీముడు. “నేను జాట్టు ఉంచుకుని, నగులు పెట్టుకని. బృహస్పతిల అనే పేరుతో, మగవాడూ ఆడవికాని అవతారంలో అంతః పురంలో ప్రవేశించి అంతఃపుర ప్రీలకు సృత్యం నేర్చుతాను. రాజగాంధి, రాజీ వాసానికి సృతిగితవాద్యాదులతో వినేదం కలిగిస్తాను!” అన్నాడు ఆర్షణుడు.

“నాకు అస్వావిధ్య బాగా తెలుసును. నేను దామగ్రంథి అనే పేరుతో విరాటుడి అస్వాశాలలో ఉద్యోగం సంపాదిస్తాను. గుర్రాలకు చిక్కణా ఇప్పటిమూ, జబ్బుచేస్తే చికట్ట చేయటమూ నాకు చేతనపును,” అన్నాడు నకులుడు.

“నేను తంత్రిపాలుడని పేరు పెట్టుకుని విరాటుడి గోపులకు పాల కుడనుగా ఉంటాను,” అన్నాడు సహదేపుడు. “నేను సైరంధ్రిగా విరాటుడి భార్య అయిన సుధేషదగ్గిర పనికి కుదురుతాను. నాకు తలదువ్యై ముడవటం బాగా తెలుసును. సుధేష్వ ఇండను నాకే బాధా ఉండదు,” అన్నది ద్రోపది.

ఈ విధంగా నిర్వయించుకున్నవారై పాండవులు థామ్యుడికి, తమ వెంట ఉన్న బ్రాహ్మణులకూ, పరివారానికి ఏడోట్లు చెప్పి డైవ్యతపనంనుంచి దోషదితెనహ బయలుదేరి మత్తుయైదేకానికి వెళ్ళారు. విరాటనగరం అంత దూరంలో. ఉండగా వారు ఆగి తమ వేషాలు మాయ్యకున్నారు. శ్కూనంలో ఉన్న ఒక శప్ిప్పకంమీద తమ ఆయుధాలన్నీ కట్టకట్ట దాచిపెట్టారు. దాని పైన ఒక వికృతమైన శవాన్ని కప్పారు.

తరువాత వారు, తమలోతాము ఒకరినెకరు రహస్యంగా పంచోధించ బానికిగాను జయ, జయంత, విజయ, జయత్మన, జయదృవ అనే అయిదు పెద్దు పెట్టుకుని విరాటనగరంకేసి బయలుదేరారు.

దానపాత్రుడు

ఒక వ్యాధు బోధిసత్యుడు కాళిరాజుగా జన్మించాడు. ఆయన పరిపాలించే కాలంలో సరిహద్దున కొందరు పెతూరీ జరిపారు. పితూరీదార్లను అణచే నిమిత్తమై రాజుగారు కొంత బలన్ని వెంటబెట్టుకుని సరిహద్దుకు కదిలి వెళ్ళాడు. అక్కడ యుద్ధం జరిగింది. ఆ యుద్ధంలో రాజుకు గాయం తగిలింది. ఆయన ఎక్కడన్న గుర్రం బెదిరి, యుద్ధరంగంనుంచి పారిపోయింది.

కొద్దిసేపల్లో రాజు గుర్రంతోసహి ఒక సరిహద్దు గ్రామంలోని రచ్చపట్టును చేరుకున్నాడు. ఆ సమయంలో అక్కడ గ్రామంలోని ముపై గడవలవారూ చేరి గ్రామ వ్యవహారాలు మాట్లాడుకుంటున్నారు. కత్తి, దాలూ, కవచమూ ధరించి, యోధుడి వేషంలో రాజు అక్కడ ప్రత్యక్షమయే సరికి, రచ్చపట్టులో చేరినవారంతా భయ పడి చెల్లాచెదరుగా పారిపోయారు. ఒక్క

గ్రామపుడుమాత్రం అక్కడినుంచి కదల లేదు. ఆ గ్రామపుడు రాజును నమిపించి, “నిపుపితూరీదారువా? రాజుపక్షం వాడివా?” అని అడిగాడు.

“ఆయ్యా, నేను రాజుపక్షమే!” అని రాజు జవాబు చెప్పాడు.

ఈ మాట విని గ్రామపుడు తృప్తి పడ్డట్టు కనబడి, “అయితే మా యింటికి పొదాం రా!” అని రాజును తన అతిథిగా తీసుకుపోయి, తన భార్యచేత ఆయన కాళ్లు కదిగించి, భోజనం పెట్టించి, అతిథి మర్యాద లన్ని చేయించాడు. రాజు ఎక్కడన గుర్రానికి ఆ గ్రామపుడు తానే స్వయంగా నిర్పట్టి, దాణా పేశాడు.

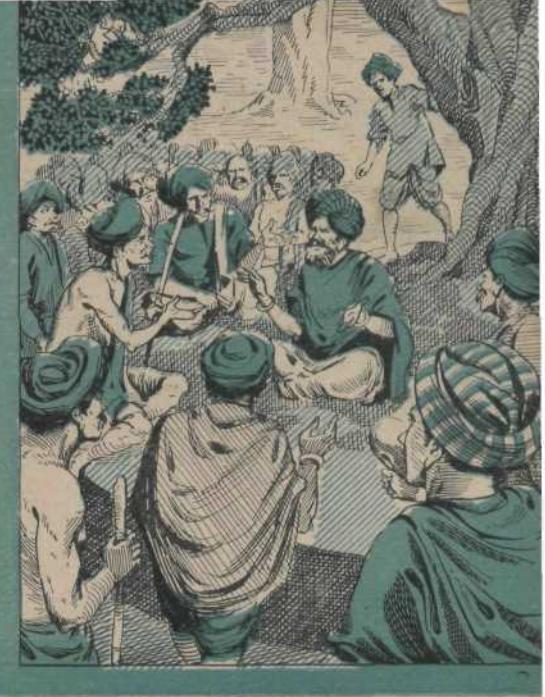
రాజు ఆ గ్రామపుడి ఇంట నాలుగు రోజులు అతిథిగా ఉండి తనకు కలిగిన గాయాలను మాన్యుకున్నాడు. ఈ లోపలే పితూరీ అణచివేయు బడింది.

రాజు కాళినగరానికి తిరిగి వెళ్లిపోతూ, గ్రామపుడికి తన కృతజ్జత తెలుపుకుని, "అయ్యా, నేను కాళినగరవాసిని, మా ఇల్లు కోట ఆవరణలోనే ఉన్నది. నా కొక భార్యా, ఇద్దరు కుమారులూ ఉన్నారు. మీరు కాళినగరానికి వచ్చి కుడిచేతి వైపున ఉండే ఉత్తర ద్వారందగ్గిర కాపలావాణి, 'మహా శ్వారోహుడి ఇల్లెక్కడ?' అని అడిగితే, వాడు మిమ్మల్ని నేరుగా మా ఇంచుకి తెస్తాడు. మీరు మీ చిత్తం వచ్చి నంత కాలం మా ఇంటి అతిధిగా ఉండ వచ్చు!" అని చెప్పాడు.

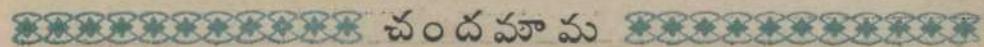
తరవాత రాజు తన బలాలను చేరుకుని, కాళినగరానికి తిరిగి వెళ్లిపోయాడు. అయిన ఉత్తర ద్వారపాలకుణ్ణి పిలిపించి, వాడితే రఘుస్వంగా, "ఒరే, ఎవరన్నా నీవద్దకు వచ్చి, 'మహా శ్వారోహుడి ఇల్లెక్కడ?' అని అడిగితే ఆ మనిషిని సగారవంగా నాదగ్గిరికి తీసుకురా!" అని చెప్పాడు.

ఆ గ్రామపుడు వస్తాడని రాజు ఎంతో కాలం ఎదురుచూకాడు, కాని అతను రానేలేదు. అతన్ని ఏ విధంగానైనా తెచ్చించాలనే ఉద్దేశంతో, రాజు తన మంతులతో చెప్పి ఆ సరిహద్దుగ్రామంమీద కొత్త పన్నులు వేయించాడు.

ఆప్పటికీ గ్రామపుడు రాజువద్దకు రాలేదు. మరికొంతకాలం చూసి రాజు ఆ గ్రామంమీద మరొక పన్ను వేయించాడు. ఈ విధంగా రెండు మూడుసార్లు జరిగాక, ఆ గ్రామంలో ఉండే మిగిలినవార్లు గ్రామపుడితో, "ఈ పన్నులతో చచ్చి పోతున్నాం. కాళినగరంలో నీ మిత్రుడున్నాడని చెప్పాపుగదా, నీవు వెళ్లి అయినను చూసి, పన్ను లిచ్చుకోలేక మనం అందరం నానా అగచాటూ పడిపోతున్నామని మొరపెట్టి, వీచిని తిసివేయించలేవా?" అన్నారు.

"నా స్నేహితుణ్ణి చూడటం కష్టంకాదు. కాని అయిన దగ్గిరికి వట్టి చేతులతో ఎలా

వెళ్లేది? అయన కొక భార్య ఉన్నదిట, ఇద్దమ కొడుకులు న్నారుట. అందరికి బట్టలు తీసుకుపోవద్దా? అయన భార్యకు కానుకగా నగా నట్టా తీసుకుపోవద్దా? వాటన్నిటినీ సిద్ధం చెయ్యండి, అలాగే బయలు దేరుతాను,” అన్నాడు గ్రామస్తుడు.

మిగిలినవాళ్లు బట్టలూ, నగలూ సమ కూర్చురు. అవి గ్రామస్తులకు పసికిపచ్చే ముతక పస్తాలూ, మోటు నగలూనూ గ్రామ స్తుడు తన భార్యచేత రొట్టెలూ, పిండి పంటలూ తమారుచేయించాడు. తాను తీసుకుపోయే పస్తుశులన్నీ ఒక మూట కట్టి వెంటతీసుకుని బయలుదెరాడు.

కొంతకాలాని కతను కాశీనగరపు కోట చేరి, కుదివైఘన ఉండే ఉత్తరవ్యారం సమిపించి, అక్కడి ద్వారపాలకుణ్ణి, “బాబూ, నేము మహారో పుణించికి వెళ్లాలి. దారి ఎటు?” అని అడిగాడు.

తక్కిమే ద్వారపాలకుడు గ్రామస్తుణ్ణి తన వెంటపెట్టుకుని రాజుగారి అంతఃపురా నికి తెచ్చి, రాజుగారి ఎవట పెట్టాడు.

ఆతన్ని చూసి రాజుకు పరమానంద మయింది. గ్రామస్తుషు తనకోసం తెచ్చిన తినుబండారాలను అయన తన భార్య చేతా, కుమారులచేతా, తన మంత్రి సామంతులచేతా తినిపించి, తానుకూడా

తిన్నాడు. ఆతను తెచ్చిన ముతక బట్టలను తన భార్య బిడ్డలచెత కట్టంచి, తానుకూడా కట్టుకున్నాడు. తరవాత ఆయన తన అతిథికి మేలైన పట్టబట్టలు కట్టబెట్టి, తన పాక శాలలో తయారైన భోజనమే అతనికి పెట్టం చాదు. తన గ్రామంమీద వేసిన పన్నులు తీఱించటానికి అతను పచ్చాడని తెలిసి రాజుగారు ఆ పన్నులను రద్దుచెయ్యాలని సిందిగా మంత్రులకు ఉత్తరు విచ్చాడు.

తరవాత రాజు సభచేశాడు. ఆ సభలో మంత్రి సామంతు లందరి సమక్షాన రాజు ఆ గ్రామస్తువై తన ఆర్థరాజ్యానికి రాజుగా ప్రకటించాడు.

ఈ గ్రామస్తుదు వచ్చిన కణంసుంచీ రాజుగారు ఆతనిపట్ల మాపుతూ వచ్చిన అదరం మంత్రులు మొదలైనవారికి కొంచెం కూడా సచ్చలేదు. అతన్ని ఆర్థరాజ్యానికి పట్టం కట్టటం వారి దృష్టిలో చాలా అవి వేకఁగా కనిపించింది.

ఈని రాజుగారికి ఎదురుచెప్పటానికి వారికి సాహసం లేకపోయింది. అందుకని వారు రాజుకుమారుడై చేరచేసి, "నాయనా, మహారాజుగారు నీకు చాలా ఆన్యాయం చేస్తున్నారు. నీకు చెందవలిసిన రాజ్యంలో సగం భాగం నిష్టారణంగా ఈ అనాగరి కుడికి కట్టబెడుతున్నారు. ఇందుకుగాను

మహరాజుగారి దగ్గిర ఆక్షిపులు తెలుపుకో పలిసినవాడవు నీవే!" అంటూ ఆ కుర్ర వాడికి బాగా బోధించి పంపారు.

రాజకుమారుడు తండ్రిదగ్గిరికి వెళ్లి, వాళ్లు చెప్పిన ప్రకారం తన ఆక్షిపులు తెలిపాడు.

అంతా విని రాజు, "నాయునా, ఇది నీకు కలిగిన ఆలోచన కాదు. నన్నిప్పు డడిగిన ప్రశ్న సభలో అడుగు. అప్పుడు నీకు నేను తగువిధంగా సమాధానం చెబుతాను!" అన్నాడు.

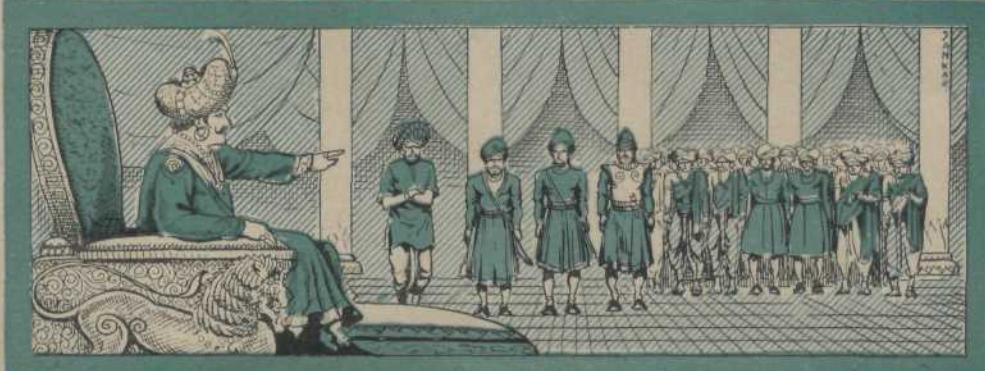
రాజకుమారుడు ఆ ప్రకారమే నిండు సభలో తండ్రిని, "ఈ గ్రామస్తుడికి మీరు అర్థరాజ్యం ఇవ్వటానికి కారణమేమిటి?" అని అడిగాడు.

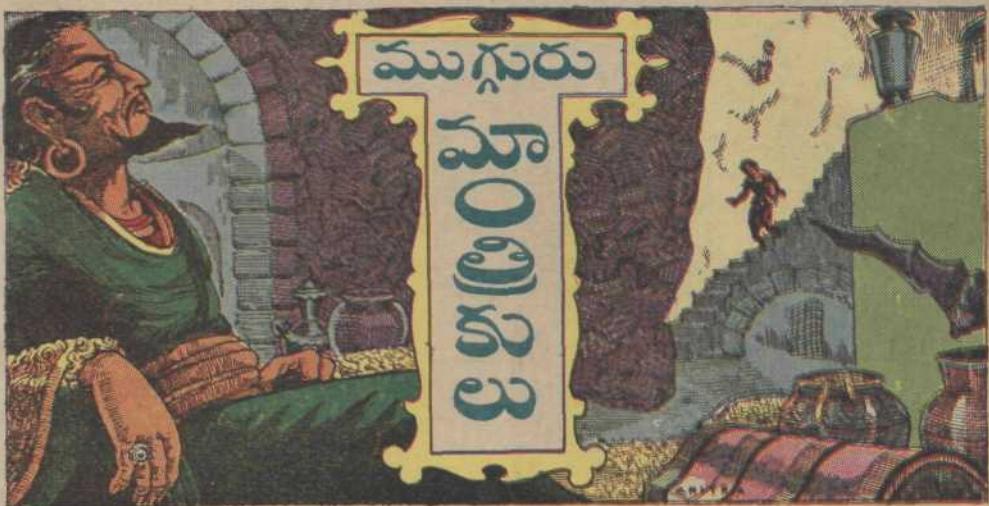
వెంటనే రాజు, "కుమారా, ఈ గ్రామ స్తుడు ఒకప్పుడు నాకు ప్రాణదానం చేశాడు. ఆ సంగతి నీకు తెలియదు," అంటూ నరి హద్దున చిత్తారీ జరిగిన సమయంలో గ్రామ స్తుడు తనను కాపాడిన వృత్తాంతమంతా

వివరంగా చెప్పాడు. ఆ తరవాత ఆయన జంకా జలా అన్నాడు:

"అపాత్రుడికి దానం చెయ్యటం ఎంత తప్పే, పొత్రుడికి దానం చెయ్యికపోవటం కూడా అంత తప్పే. నేను రాజునని ఎరగ కుండానే ఈ గ్రామస్తుడు నా పట్ల విక్ష్యాసం చూపాడు. నేను రఘుని ఆహ్వానించి నప్పుటికి, ప్రత్యుషకారం పాండె ఉద్దేశం ఏ మాత్రమూలేని కారణంచేత, ఆతను రానే లేదు. చివరకు గ్రామకేమం కోరి మాత్రమే బయలుదేరి వచ్చాడు. నా ఆర్థ రాజ్యానికి జంతకంపె అర్థుడపు?"

ఈ మాటలు విని మంత్రి సామంతు లందరూ సిగ్గుపడ్డారు. రాజకుమారుడు తనుచేసిన పారపాటు గ్రహించాడు. అతడికి తండ్రి మాటలు చాలా సంతోషం కలిగించాయి. ఆ నాటినుండి రాజు తన జీవితాంతంవరకూ ఆ గ్రామస్తుణ్ణి ఎంతే ఆదరంతే చూశాడు.

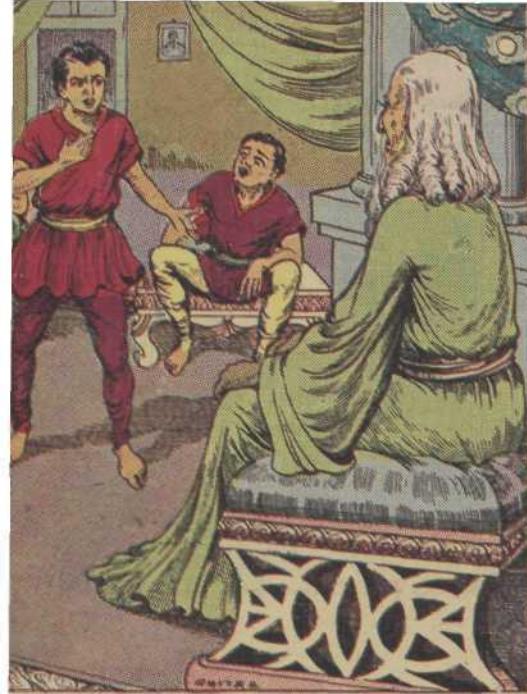

3

[పింగళుడి సాయంవల్ల, వద్దుపాదుడు సరస్వతోంచి, రెండు మొనలి పిల్లలను పట్టుకుని బయటికి వచ్చాడు. తరవాత పింగళుడికి తను ఎవరైంది చెప్పి, భల్లాకపర్వతాల దగ్గరకు తనశే రావలనిందిగా అతణ్ణి అదిగాడు. తన తండ్రి గురువైన వృద్ధుడోకడు, మహా మాయుడనే మంత్రవేత్తను గురించి చెప్పిన వృత్తాంతం పింగళుడికి చెప్పసాగాడు.]

భల్లాక పర్వతోయిలో ప్రపహంచే ఒక గలవు. మూడు : బంగారుతో చేయబడిన భూగోళం! ఆ భూగోళాన్ని సంపాయించిన వాడు, దాన్ని గుండ్రంగా తిప్పి, తను ఏదెళానికి చక్రవర్తి కావాలని కోరుకున్నా, మరుషీలం ఆ కోరిక నెరవేరుతుంది.

కానీ, మహా మాయుడి నుంచి విటిని సంపాయించాలంటే, ముందుగా చిలకసర స్వులో మొసల్లరూపంలో పున్న అతడి శిష్యులను చెజిట్టించు కోవాలి. ఇందుకు, పింగళుడనే ఒక జాలరి సాయం అవసర మపుతుంది. తరవాత అతడి సాయంవల్లనే,

నీటి అడుగున వుండగా, పొరాడటం ఎలా
సాధ్యమపుతుంది ?

“ నా తక్కిన సోదరులుకూడా, బహుశా
నాలాగే వెలవెలపోయి వుంభారు. గురువు
మా ముగ్గురినీ వుద్దేశించినట్టు బిగ్గరగా
నవ్వి, ‘మహా మాయుడి శిష్యులను
జయించకుంటో, నే చెప్పేన జాలరి పింగ
శుడు, మీకు చాలా సాయం చేయగలడు.
కానీ, యిం ప్రయత్నంలో మీరు ప్రాణాలు
పోగొట్టుకున్నా పోగొట్టుకోవచ్చు. ముందు
గానే హెచ్చరిస్తున్నాను,’ అన్నాడు.

“ మా అన్న దమ్ముల్లో ముందుగా మండ
నుడు జవాబిచ్చాడు: ‘నేను, యిందుకు
సిద్ధం. నా తండ్రి వదిలిపోయిన మంత్ర
గ్రంథంమీద పున్నతిపి, నాకు నా ప్రాణాల
మీదకూడా లేదు,’ అన్నాడు.

“ అతడు మాట్లాడేసరికి, నాకూ, అను
రూపుడికి కూడా ధైర్యం కలిగింది. మేమూ
మహామాయుడి శిష్యులతే పొరాడటానికి
సిద్ధమే అన్నాం. అప్పుడు గురువు, మాకు
చిలకసరస్సుకు మార్గం చెప్పి, నీచేత కాళ్లూ
చేతులూ కట్టించుకుని, సరస్సులో పడిం
తరవాత చేయవలసినదంతా వివరించాడు.”

“ అయితే, నేను చేయవలసిన సాయ
మేడో చేశాను. ఇప్పుడు, మీవెంట నేను

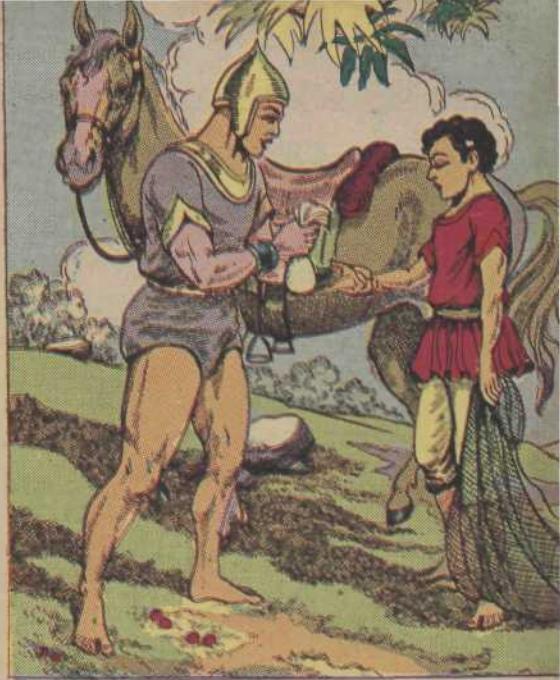
భల్లాకపర్వతాలకు రావలసిన అవసర మెమిటి?" అని అడిగాడు పింగళుడు.

పద్మపాదుడు ఆ ప్రశ్న విని, కొంచెం సేపు ఆలోచించి, తరవాత పింగళుడి భుజంమీద ఆప్యాయంగా చేయివేస్తా, "పింగళా! నువ్వు, నన్ను గురించి ఏదో భయపడుతూన్నట్టుంది. నామంచి నీకు ఎలాంటి హానీ జరగకపోగా, నీకు చాలా గాప్ప మెలు జరుగుతుంది. మహామాయుడు సమాధి అయిత్తన్న పాడుదేవళంలో ప్రవేశించవలసినవాడివి నువ్వు! ఆ పని మరొకరివల్ల కాదు," అన్నాడు.

"నాకు ఎలాంటి హానీ జరగదని మీరు ప్రమాణించేసి హామీయిస్తారా?" అని అడిగాడు పింగళుడు.

పద్మపాదుడు ప్రమాణించేశాడు. పింగళుడికి ఆ కీళంలో తల్లి గుర్తుకొచ్చింది. "నేను భల్లాకపర్వతాలనుంచి ఎన్నాళ్లకు తిరిగి రాగలను?" అన్నాడు పింగళుడు.

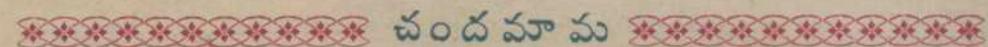
"రెండు నెలలు; అంతకంటే ఎక్కువ వుండదు. కాని, నువ్వు ఆక్కుడినుంచి తిరిగి యింటికి వెళ్లేప్పుడు, యిలా వుండవు. నిన్ను యా ప్రపంచంలో అందరికన్నా గొప్ప ధనికుణ్ణి చేస్తానని మాటయిచ్చానుగదా!" అన్నాడు పద్మపాదుడు.

"ఆప్పటి మాట ఆలా పుంచండి. ప్రష్టుతానికి నేను, చిల్లిగప్పకూడా చేతలేని ఆతి పేదవాళ్లి. నేను యింటలేని రెండు నెలలూ, నా తల్లి సోదరులూ బ్రతకటుం ఎలా?" అన్నాడు పింగళుడు.

పద్మపాదుడు గురానికి వేలాడుతున్న ఒక సంచిలోంచి వెయ్యి మొహరిలు తీసి పింగళుడికి యిస్తా, "ఈ డబ్బు నీ తల్లికి యిచ్చిరా. నీ కేమాన్నిగురించి, ఆమె భయ పడవలసిందేమీ లేదు. రెపు, యా వేళప్పుడు, నన్ను యిక్కడే కలుసుకో!" అన్నాడు.

పింగళుడు, పద్మపాదుడిచ్చిన డబ్బుతీనుకుని ఆ మెతానందంతో యింటికి

వెల్లాడు. అతడు వెళ్లేసరకి, యింటిలో అన్నలు లేరు. తల్లి ఒక్కుతే అతడికోసరం ఎదురు చూస్తున్నది. పింగళుడు, తను తెచ్చిన వెయ్యి మొహరీలు తల్లిముందు పోశాడు. అమె గజగజలాడింది.

“పింగళా! యింత ఉబ్బు ఎక్కుడిది? నాకు భయంగా వుంది,” అన్నది తల్లి.

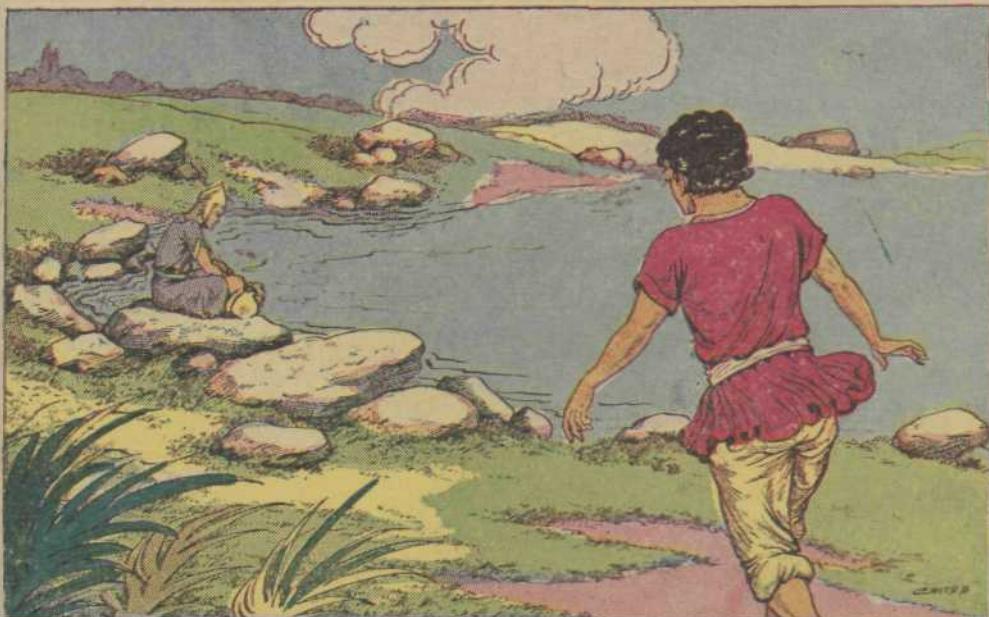
పింగళుడు, జరిగిందంతా తల్లికి చెప్పాడు. తను రెండు నెలలలో కైమంగా యింటికి తిరిగి రాగలననీ, భయపడవలసిన అవసరంలేదని ధైర్యం కలిగించాడు.

“మాంత్రికుల మంచితనంలో నాకు నమ్మకం లేదు. యో పద్మపాదుడు అందరి

లాంటివాడు కాదని చెపుతున్నావు. దేవుడి దయపల్ల నీకు ఏ కష్టాలు కలగుండా, భల్లాకపర్యతాలనుంచి నుఖంగా యింటికి తిరిగి రావాలని, ముక్కేటి దేవతలకూ మొక్కుకుంటున్నాను,” అన్నది తల్లి.

మరునాడు పద్మపాదుడు చెప్పిన వేళకు, పింగళుడు చిలకసరస్సుదగ్గిరకు వెల్లాడు. పరస్సు ఒడ్డున, పద్మపాదుడు ఒంటరిగా కూర్చునిపున్నాడు. పక్కన ఒక సంచీతపు, గుర్ంగాని మరే వాహనంగాని లేదు.

పింగళుడు, అతణ్ణి సమీపస్తానె “పద్మ పాదా! మన ప్రయాణం కాలినడకనేనా?” అని అడిగాడు.

"కాలినడకనా? అది ఆసంభవం. భల్లాకపర్వతాలు చేరాలంటే, మనం రెండు మూడు వందల మైళ్లు ప్రయాణం చేయు పలనిసి వుంటుంది. ఆ ప్రయాణానికి మా మూలు గుర్తాలు పనికిరావు. ఇక రెండు రోజుల్లో ఒక పర్వదినం పసుంది. ఆ రోజుకు మనం భల్లాకపర్వతాల దగ్గర వుండాలి. ఇవిగో మన వాహనాలు!" అంటూ పద్మ పాదుడు, విచికెను మన్మ తిసుకుని మంత్రించి భూమిమీద చల్లాడు.

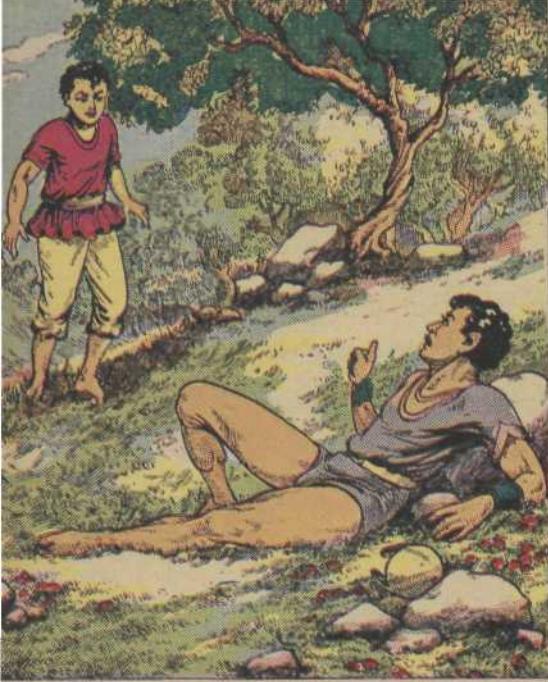
మరుక్షణం, పెళ్లపెళ్లా రావాలతో భూమి బద్దలయింది. అందులోనుంచి శిరస్సులు పై కెత్తి కర్కరకోరంగా ఓంధ్రిష్ట రెండు గాడి

దలు బయటికి దూకినే. పద్మపాదుడు, వాటిలో ఒకదాని పిపుమీద తన దగ్గిరపున్న సంచిని వేలాడకట్టి, దానిమీద ఎక్కు కూచు న్నాడు. పింగళుడు భయకంపితుపై, ఏమి చేయాలో తోచక రెండవ గాడిదకేసి చూస్తూ, కదలా మొదలక నిలబడ్డాడు.

"పింగళా, అది నీ వాహనం, త్వరగా ఎక్కుకూర్చో. మనం వెళ్లవలసిన ప్రదేశం చాలామారంగదా. ఇక బయలుదేరదాం!" అన్నాడు పద్మపాదుడు సప్పుతూ.

"ఇది మామూలు గాడిదలు కావు, ఏవో పిశాచాలు! నాకు భయంగా వుంది," అన్నాడు పింగళుడు.

"ఆవి మామూలు గాడిదలు కానిమాట నిజమే. పెళాచాలు అయితేనేం? మనం చెప్పినటల్లా నడుచుకుంటై. వాయు మనో వేగాలతో ప్రయాణం చేయగలవు. నే వున్నాగదా? నీవు భయపడవలసిందమీ లేదు," అన్నాడు పద్మపాదుడు.

పద్మపాదుడు యిలా అనేసరికి, పంగ లుడికి ధైర్యం కలిగింది. అతడు నిర్ఖయంగా వెళ్లి గాడిదమీద ఎక్కు కూర్చున్నాడు. మరుక్కణం గాడిదలు రెండూ బిగ్గరగా శంతపెడుతూ, కొంతసేపు గాలి లోనూ, కొంతసేపు భూమిమీదా దౌడు తిరు సాగినై.

సదిగా చికటిపడే వేళకు వాళ్లు ఒకానెక అడవిప్రాంతం చేరారు. పద్మపాదుడు ముందుగా గాడిదమీంచి దిగుతూ, "పింగళా! ఈ రాత్రికి యిక్కుడ మనం విశ్రాంతి తీసుకుందాం! తక్కిన ప్రయాణం రెపు సాయంత్రం లోపల ముగించపచ్చు," అన్నాడు. బాగా ఆ లిసిపొ యివున్న పింగళుడు, ఆందుకు సరే నన్నాడు.

అక్కుడ వున్న పచికమీద కొంచెంసేపు విశ్రాంతి తీసుకున్న తరవాత, పింగళుడికి స్వానం చేయాలనిపించింది. కానీ, ఆ ప్రాంతాల ఎక్కుడా నీరు వున్న జాడ లేదు అతడు, పద్మపాదుడిని అడిగాడు. పద్మపాదుడు, అడవికేసి చూపుతూ, "అక్కుడ, అడవిలో ఒక కొలను వున్నది. నువ్వు ఆ ప్రాంతాల ఎవరిని చూచిగాని భయపడనవసరం లేదు," అన్నాడు.

పింగళుడు, అడవికేసి బయలుదేరాడు. పద్మపాదుడు 'ఎవరిని చూచిగాని భయపడనవసరం లేదు,' అని ఎందు కన్నాడే అతడికి అర్థంకాలేదు. అతడు జాగ్రత్తగా వెట్టకిందినుంచి నడుపూ క్షద్దిసేపటికి, ఒక కొలను దాపులకు వెళ్లాడు. నిర్కులంగా వున్న ఆ కొలనులోని నీరు అతడికి చాలా ఆనందం కలిగించింది. అతడు పుత్రు

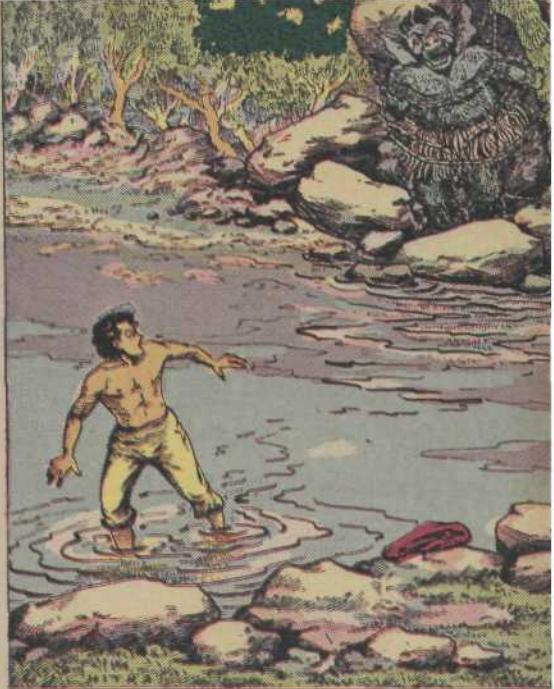

హంగా కొలనులోకి దిగబోయాడు. అంతలో, ఆ ప్రదేశమంతా ద్వారిల్లేలా, ఒక భీకర స్వరం వినబడింది. “నన్ను విడిపించండి! మీకు సహాయంచేస్తాను! నన్ను...”

పింగళుడు ఆ స్వరం వింటూనే ఆదిరి ప్పడాడు. అతడి దృష్టి ఆ ధ్వని వస్తున్న వైపుకు వెళ్లింది. కొలనుగట్టునే, ఒకచోటు, రెండు పెద్ద కొండరాళ్లకు గొలుసులతో బంధింపబడిన నల్లని వికృతాకారం ఆతడికి దృష్టి గోచరమయింది. పింగళుడు బెంబేలు పడి ఒక తృటికాలంలో వెనుదిరిగి పారి పొదామనుకుని, అంతలోనే ఆ వికృతాకారుడు బలమైన గొలుసులతో రాళ్లకు బంధింపబడివున్న సంగతి గుర్తుకు తెచ్చుకుని, వున్న చేటునే పుండిపోయాడు.

“ప్రభూ, స్వామీ! నా చేతులకు వున్న యా గొలుసులు బద్దలుకొట్టి, నన్ను కాపాడండి. నేను మీకు ఏ సహాయం కావాలన్నా చేస్తాను,” అంటూ ఆ వికృతాకారుడు, పింగళుడికే తలతిప్పి అరవసాగాడు.

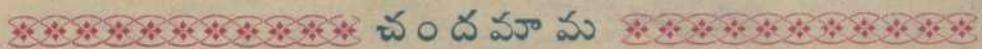
పింగళుడికి అనరిక బాగా ఫైర్యం కలిగింది. అతడు అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ, ఆ వికృతాకారుడి దగ్గిరకు వెళ్లాడు. దగ్గిరలో పుండి చూచినప్పుడు, ఆ వికృతాకారుడు మరి భయంకరంగా కని

పింగళుడు. తాటిమొదళ్లలా వుర్జ కాళ్లూ, జడలబిరైలా వంటనిండా నిక్కిబోడిచిన రో మాలూ, ఏనుగుచెపులలాంటి పెద్ద చెపులూ, నిష్పులుచెరిగే కళ్లూ—పింగళుడు భయంతో కంపించిపోయాడు.

“స్వామీ, నన్ను కాపాడండి! మీకు ఎలాంటి సాయమైనా చేయగలను. ఈ మూడు లోకాల్లో ఎక్కడికైనా, మిమ్మల్ని నా భుజస్త్రంధాల మీద మోసుకు పోగలను,” అన్నాడు వికృతాకారుడు.

పింగళుడు, ఆ మాటలకు నవ్వి, “మూడు లోకాలకేకాదు, పథ్థాలుగు లోకాలకూ నన్ను కావాలంపే మోసుకుపోగల

గాడివ నాకొకబి వుంది. నిన్నుచూస్తే, గాడిద కంటె బలమైనవాడి బి. తెలివి గల వాడివిగాకూడా కసబడుతున్నాపు. నీ పేరే మిటి?" అన్నాడు.

"నా పేరు భల్లాక కేతుడు!" అన్నాడు వికృతాకారుడు వినయంగా.

"ఇక్కడకు దాపులనే వున్న భల్లాక పర్వతాల సంగతి నీకు తెలుసా?" అని అడిగాడు పింగళుడు.

"భల్లాకపర్వతాల సంగతా?" అంటూ భల్లాకకేతుడు వికృతంగా నవ్వి, "నేను ఒకచ్చు ఆ భల్లాకపర్వతాలకు అధిష్టతిని. ఒక మాంత్రికుడి మూలంగా, నాకీ దురపస్త పట్టింది. మీరు నన్ను బంధవిముక్తచ్చి చేసే, ఆ పర్వతాల్లో వున్న సర్పసంపదలూ మీవిగా చేస్తాను," అన్నాడు భల్లాకకేతుడు.

భల్లాకకేతుడు అలా అనేవరికి, పింగళుడికి ఎక్కుడలైని ఆశా కలిగింది. భల్లాక కేతుడి సాయంతే, తను భల్లాకపర్వతాల్లో

వున్న నిధినికేపాలన్నీ వశపరచుకోవచ్చు నమకున్నాడు. కావాలంటే, అందులో పవ్యపాదుడికికూడా పాలు పంచవచ్చు.

"అయితే, నిన్ను యింగిలుసులనుంచి విముక్తచ్ఛి చేస్తాను. కాని, ఆ తరవాత నాకు హని చేయవని నమ్మకమేమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు పింగళుడు.

భల్లాకకేతుడు అశగా పింగళుడికి చూస్తూ, "స్వామి, అడినమాట తప్పితే, తల పగిలిపొతుండని, నాకు నాపం వుంది. మీకు హని చేయనని మాటలుచ్చింతరవాత, చావదలిస్తే తప్ప, లేకపోతే అందుకు భిన్నంగా ప్రవర్తించలేను," అన్నాడు.

పింగళుడికి, భల్లాకకేతుడి మాటల్లో నమ్మకం కలిగింది. ఆతడు కొలను ఒడ్డునే వున్న ఒకరాయి తీసుకుని, ముందుకు వ్యాళ హోయాడు. ఇంతలో వెనకనుంచి పద్మ పాదుడు, "పింగళా! ఆగు!" అంటూ బిగ్గరగా కేక వేశాడు. (ఇంకా వుంది)

ప్రాణం పొందిన ప్రతిమ

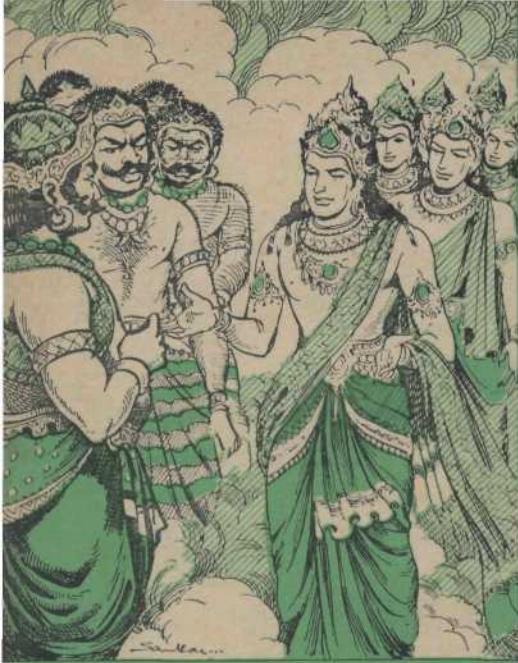

పట్టు వదలని విక్రమర్చదు చెట్టుపద్ధకు తిగివెళ్లి, శవాన్ని చెట్టుమంచి దించి ఖూన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే హానంగా శ్కానంకేసి బయలుదేరాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళండు, “రాజు, నీపు కీర్తి కోసమై ఇంత తంటాలుపడుతున్నాపుగాని, ఈ జీవితంలో కీర్తికంచె ఆనందమే ముఖ్య మైనది. వెనకటిక మయుడు ఏంచేశాడో ఎరగవా? నీకు ఆతని విచిత్రకథ చెబుతాను విను!” అంటూ ఈవిధంగా చెప్పసాగాడు :

దేవతల శిల్పి విశ్వకర్మ. రాక్షసుల శిల్పి మయుడు. ఇద్దరూ గొప్ప శిల్పులే; కానీ ఇద్దరిలోనూ మయుడు చాలామెరుగు. అయితే అతను రాక్షసుల శిల్పి కావటంచేత అతన్ని దేవతలు ఎన్నుడూ మచ్చేవారుకారు; విశ్వకర్మ గొప్ప శిల్పి అని చెప్పుకునే వారు.

మయుడు శిల్పంలో ఎంత గొప్పవాడో అతని స్వభావంకూడా అంత మంచిది.

చేత్రాళ దధలు

తనను దేవతలు మెచ్చుకోలేదని ఆతను బాధపడేవాడుకాడు. కాని మిగిలిన రాక్షసులు, మయుడిదగ్గిరికి వెళ్లి, “నీకామాత్రం పారుపుమైనా లేదెం? విశ్వకర్మ నీకాలి గోరికైనా పమంకాడుగదా, అలాటివిశ్వకర్మ నీకన్న గాపు శిల్పి అంశు చూస్తా ఊరు కుంటావా?” అన్నారు.

మయుడు నవ్వి, “నేను ఎటువంటి శిల్పినే దేవతలు ఎరగరా? శివుడు అజ్ఞా పంచగా సాల్యుడికోసం గాలిలో ఎగిరే సాభక సగరం నిర్మించలేదా? పాండవులకోసం నేను నిర్మించిన సభను అందరూ చూచారు గదా?” అన్నాడు.

“ విశ్వకర్మాత్రం సామాన్యండా? ప్వార్థమంతా అతనే కట్టాడు. సూర్యున్ని సానబట్టి, అప్పుడు పచ్చిన చూర్చంతో మహా విష్ణువుకు చక్రం చేసిపెట్టాడు. పాండవులకు ఇంద్రప్రస్తం కట్టిపెట్టాడు. ఇప్పుడా పాత విషయాలన్నీ తవ్వటం అనవనరం. నీకూ, విశ్వకర్మకూ పోటీ ఏర్పాటు చేస్తాం. ఆ పోటీలో నీవు విశ్వకర్మను ఓడించాలి! అప్పుడు, నీఘనతను అందరూ గుర్తిస్తారు,” అని రాక్షసులు మయుడ్ని ఒత్తిడిచేశారు.

“ నరె, పోటీ ఏర్పాటు చెయ్యండి,” అన్నాడు మయుడు.

రాక్షసులు దేవతలవద్దకు వెళ్లి, “మీ విశ్వకర్మకూ, మా మయుడికి పోటీ ఏర్పాటు చెయ్యండి. ఇద్దరిలో ఎవరు గాపు శిల్పి అయింది తెలిపోతుంది. మాటలతో పని ఏమిటి?” అని అడిగారు.

దేవతలు తమలోతాము గుసగుసలాడు కుని విశ్వకర్మతో ఈమాట చెప్పారు.

“ బృహప్తుతికి బావమరిదిని, సూర్యుడికి పిల్లనిచ్చిన మామను! ఈ రాక్షస శిల్పితో పోటీకి వెరుస్తానా?” అన్నాడు విశ్వకర్మ.

దేవతలు మయుడ్ని పిలిపించి, “నీకూ విశ్వకర్మకూ పోటీ ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. నువ్వు ఎటువంటి మహతుగల పస్తువు నిర్మి

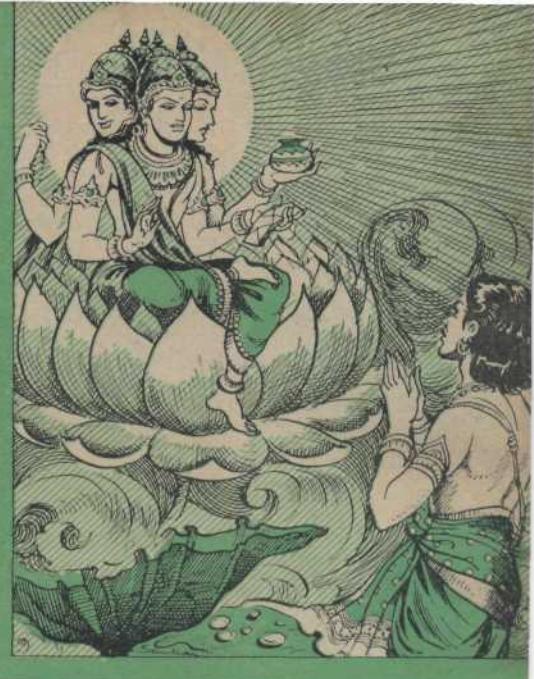
స్తువే చెప్పు. అటువంటిదే విశ్వకర్మకూడా
నిర్వించ మంటాం !” అన్నారు.

“ మహిమల కేమిటి ? అందరి మహి
మలూ అందరెరిగినవే. నేను మూడు
లోకాలలోనూ లేని సుందరిని బంగారు
ప్రతి మగా తయారు చేధ్యామను
కుంటున్నాను. నా శిల్పంలోని సాందర్భాన్ని
అంచనా వెయ్యటానికి, వారు విరందుకు ?
సృష్టికర అయిన బ్రహ్మనే విర్మాటు
చేయండి !” అన్నాడు మయ్యాడు.

దేవతలు ఇందుకు సంతోషంతో ఒప్పు
కుని, వెళ్లిపోయారు.

త్వరలోనే మయ్యాడు ఒక అద్భుతమైన
శ్రీరూపాన్ని మనిషి ప్రమాజాంగల బంగారు
విగ్రహంగా నిర్వించాడు. దేవతలంతా పచ్చి
ఆ విగ్రహాన్ని చూసి నివ్వెరపోయారు.

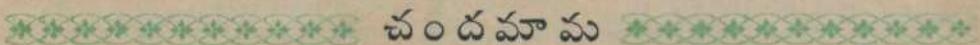
విశ్వకర్మకు కాలూ, చెయ్యా అడలేదు.
అయిన బ్రహ్మదేవుడివద్దకు వెళ్లి, “ తాతా,
ఈ మయ్యాడు నీకు చాలాపెద్ద అవమానం
చేస్తున్నాడు. మూడు లోకాలలో నూ
ఎక్కుడాలేని సాందర్భపతిని సృష్టించాడు.
సృష్టికర్తవైన నీపుకూడా అటువంటి సుంద
రిని ఎన్నడూ సృష్టించలేదని రుజువు చెయ్య
టానికి ఆతను ఈపని చేశాడు. ఆ విగ్రహం
ప్రపంచంలో ఉన్నంతకాలమూ మయ్యాడి

కిరీ శాస్వతంగా ఉండిపోతుంది. అంత
కాలమూ నీకూ, నాకూకూడా అపకీర
తప్పదు !” అన్నాడు.

మిగిలిన దేవతలుకూడా బ్రహ్మదగ్గిరిక
వెళ్లి, “ తాతగారూ, మీరే ఎలాగైనా ఈ
పాటికి విఘ్ణాతం కలిగించాలి. లేకపోతే
మన విశ్వకర్మకు అపకీరీ, అపజయమూ
తప్పపు !” అని పెడుకున్నారు.

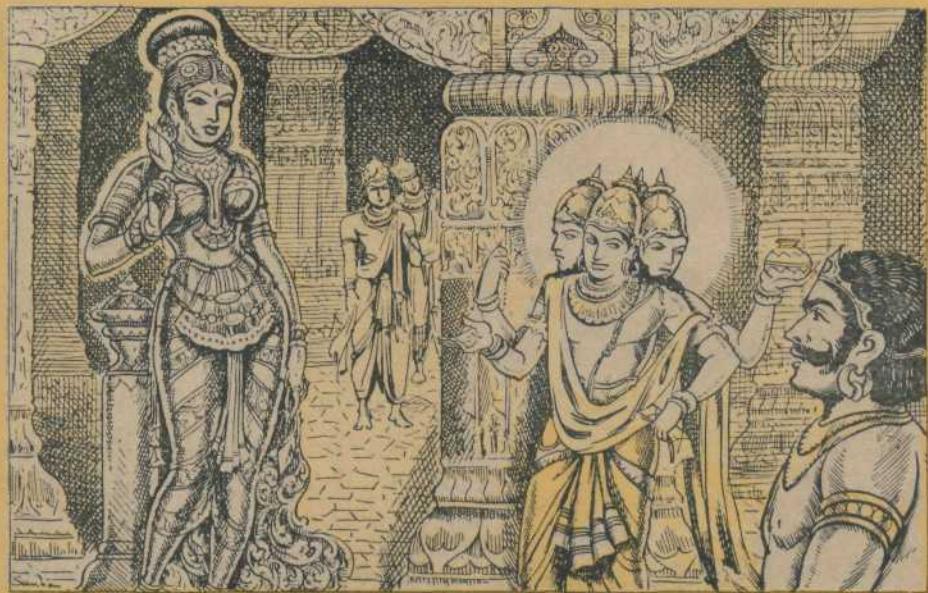
మయ్యాడు సృష్టించిన హామవిగ్రహాన్ని
చూడటానికి బ్రహ్మదేవుడే స్యాయంగా
బయలుదేరి వచ్చాడు. దేవతలు చెప్పిన
మాటలలో అతిశయోక్తి ఏమీ లేదని
బ్రహ్మకుకూడా తేచింది.

ఆయన మయుడితో, "నాయనా, నీవు కుర్రవాడవయినా ఈ హేమవిగ్రహాన్ని అత్యధ్వతంగా నిర్మించావు. కానీ నాకు ఒక్కటే విచారంగా ఉన్నది. ఏమిటంటే, నేనెన్న దూ ప్రాణంలేని ప్రతిమలను సృష్టించినవాళ్ళకాను. ఈ ప్రతి మను చూస్తుంటే, దీనికి ప్రాణం ఉంటే ఇంకా ఎంత బాగుండునని నాకే అనిపిస్తున్నది. విశ్వకర్మకన్న గపు ఇల్పి వనిపించుకోవ తానికి ఈ విగ్రహాన్ని ఎందుకు వృథా చేస్తాపు? నేను దీనికి ప్రాణంపోస్తాను. ఇది నీకు యావజ్ఞించం భార్యగా ఉంటుంది. అంతకన్న కావలిసినదేమటి?" అన్నాడు.

మయుడు కొంచెంసేపు ఆలోచించి, "దేవా, అలాగే చెయ్యండి. నేను విశ్వకర్మకు ఓడినట్టు ఒప్పుకుంటాను!" అన్నాడు. దేవతల ఆనందానికి మేరలేదు. బ్రహ్మదేవుడు హేమవిగ్రహానికి ప్రాణంపోసి, మనిషినిచేసి, అమెకు 'హేమ' అని నామకరణంకూడా చేశాడు. అప్పటి కప్పడే మయుడికీ, హేమకూ వివహం అయి పోయింది. బ్రహ్మదేవుడూ మిగిలిన దేవతలూ వెళ్లిపోయారు.

"ఇక మీదట హేమ శాందర్భంగురించి మీరు చింతించ నపసరంలేదు. అమెకు శరీరధర్మాలన్నీ ఏర్పడ్డాయి. కాలక్రమాన

ఆమెకు పిల్లలు పుడతారు, జబ్బులు చేస్తాయి, మునలితనం వస్తుంది, చివరకు చచిపోతుంది. మయుడి శిల్పం ఈ విధంగా మర్మిలో కలిసిపోతుంది!" అని బ్రహ్మ దేవతలతో ఆన్నాడు.

అయిన ఆన్నట్టుగానే అక్షరాలా జరిగింది. హేమ కొంతకాలం మయుడితో కాపరంచేసి, మండపరి, మాయాపీ, దుండుభీ అనే చిల్లలను కన్నది. ఆమె శరీరం పయసుతో ముడతలుకూడా పడనారంథించింది. ఒక ప్పుడు హేమ శాందర్భాన్నిగురించి గాప్పగా చెప్పుకున్న రాక్షసులే ఆమెను గురించి చెప్పుకోవటం మానేకారు.

జంతలో దేవతలుపచ్చి మయుడితో పోట్టాట పెట్టుకున్నారు. "హేమ మా అద బటుచు. మాలోకంలో ఉన్నట్టయితే శరీర ధర్మాలకు అతీతంగా ఉండి, నిత్య యోప నిగా ఉండేది. నీకు భార్య కాపటంచేత అందవికారంగా అయిపోయింది, చూడు!" అంటూ వారా మెను తీసుకుని వెళ్లిపోయారు.

మయుడు విరక్తిచెంది తన పిల్లలను వెంట వేసుకుని దేశాటనచేస్తా తిరిగాడు. ఇలా తిరుగుతూన్న సమయంలోనే ఆతనికి రావణుడు కనిపించాడు. ఆతనికి మయుడు తన కుమార్తెను మండేదరినిచ్చి పెళ్లి చేశాడు. ఆ కథ అంతా నీకు తెలిసినదేకదా!

బేతాళుడి కథ చెప్పి, “రాజు, నాకోక సందేహం కలిగింది. మయ్యదు సాటిలెని శిల్పి అయిఉండికూడా, విశ్వకర్మ ను పోటీలో ఎందుకు ఓడించి శాశ్వతకి త్రిసంపాదించుకోలేదు? తన విగ్రహంలో శాశ్వతంగా నిలిచి పొపలిసిన సాందర్భాన్ని కణికమైన సాందర్భంగా బ్రహ్మ మార్పుతానంటే ఎందుకు సమ్మతించాడు? కి త్రికాంక లేకనా? అటువంటి అందగత్త తనకు భార్య అయితే అంతేచాలుననా? దినికి సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయావే నీ తల పగిలి పొతుంది!” అన్నాడు.

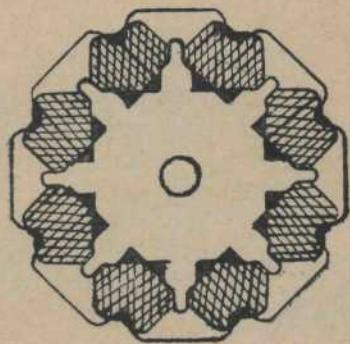
దానికి విక్రమార్పుదు నవ్వి, బేతాళుడికి ఈవిధంగా జాబి చెప్పాడు.

“బ్రహ్మదేవుడు హేమకు ప్రాణం ఇచ్చి నప్పుడే మయ్యదు విజయం సాధించాడు. ఎందుచేతనంటే, మనిషి చేసిన శిల్పాలకు అంతకు పూర్వంగాని, ఆ తరవాతగాని బ్రహ్మదేవుడు ప్రాణంపాయ్యటం జరగలేదు.

అదీగాక, శిల్పాలో ఉండే సాందర్భం శాశ్వతమైన దనుకోవటం చాలా పూరపాటు. విశ్వకర్మ నిర్మించిన నగరాలూ, మయ్యదు నిర్మించిన నగరాలూ ఇప్పుడున్నాయా? అవి ఏనాడే నశింపులేనిది. మయ్యదు చేసిన హేమవిగ్రహనికి ప్రాణంపాసి, బ్రహ్మదేవుడే ఆ విగ్రహంలో ఉండే సాందర్భాన్ని శాశ్వతంగా చేశాడు. ఎందు కంటావా? హేమలో ఉండిన సాందర్భం మండిదరికి వచ్చింది. ఆమెనుకూడా త్రిలోకముందరి అన్నారు. ఈ నాటికకూడా ప్రతి సాందర్భపతిలోనూ హేమ సాందర్భం ఉంటనే ఉన్నది. ప్రపంచం ఉన్నంత కాలమూ అది నశించదు! ఇది తెలుసు గనకనే మయ్యదు బ్రహ్మ సలహాను ఆమోదించాడు.”

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగానే బేతాళుడు శవంతో సహ మాయుమై మళ్ళీ చెట్టుకాట్టదు. (కల్పతం)

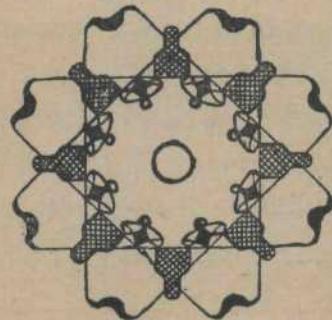
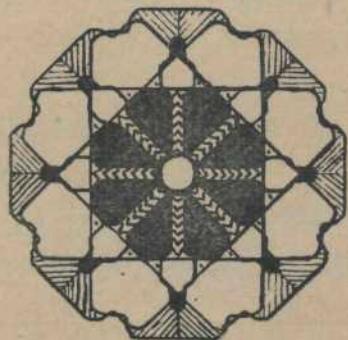
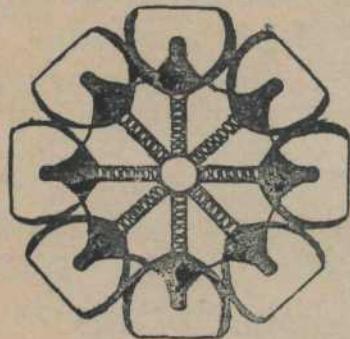
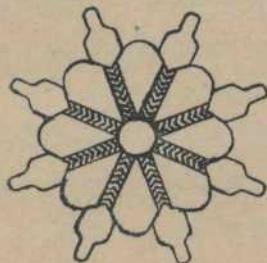

రేజరు బైడుతో
మరికొన్న బొమ్మలు:

చిత్రకారుడు :
కె. ఎం. ముకుందరావు - బొలారం.

[పీరి బొమ్మలను లోగడ నవంబరు '56
నంచికలో ప్రచరించివున్నాము.]

కుచువూరుడు

పూర్వం కాళినగరంలో కుచుమారుడనే బ్రాహ్మణియువకు డెకడుండివాడు. ఆతను అరవైనాలుగు విద్యలలోనూ గొప్ప పండిత్యం సంపాదించాడు. ఆ కాలంలో ధారానగరాన్ని పరిపాలించే భోజరాజు ఎక్కడిక్కడి పండితులనూ ఆదరించి, గొప్పగా సత్కరిస్తూ ఉండేవాడు. ఆందుచేత కుచుమారుడు భోజసభకు వెళ్లి సన్మానం పాందే ఉద్దేశంతో ధారానగరానికి కాలి నడకను బయలుదేరాడు.

పోగా పోగా ఆతనికి ఒక బ్రాహ్మణి అగ్రహం తగిలింది. అక్కడ ఆతను ఒక బ్రాహ్మణి ఇంట ఆతిథిగా ఉన్నాడు. భోజనాలు చేసే సమయంలో గొప్పస్తు కుచుమారుడితే, "అయ్యా, తమరు ఎక్కడి సుండి పస్తున్నారు? ఎక్కడికి పోతున్నారు? ఏం పనిమీద వెళుతున్నారు?" అని అప్పాయంగా అడిగాడు.

"మాది కాళినగరం. సన్మానం పాందుబానికి భోజరాజు ఆస్తానానికి వెళుతున్నాను. అయిన గొప్ప దాతగదా! నెను అన్ని శాస్త్రాలూ చదివిన పండితుల్సీ," అని కుచుమారుడు సమాధానం చెప్పాడు.

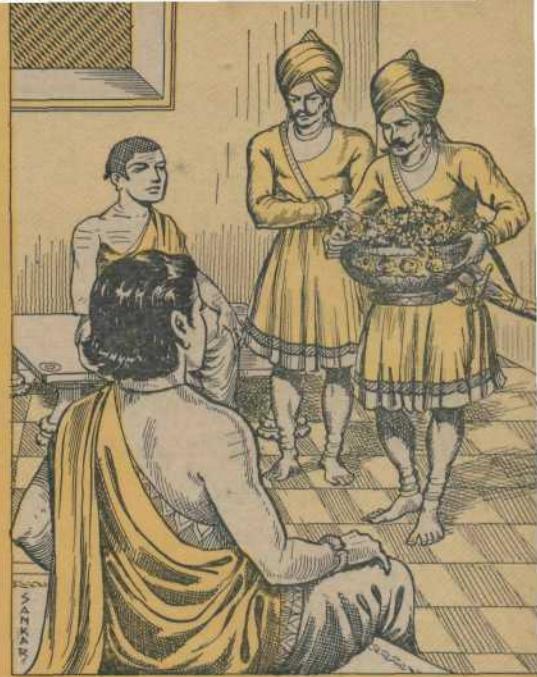
ఆ మాట విని గొప్పస్తు, "మీరు నిజంగా పండితులే అయితే, కష్టపడి ధారానగరానికి వెళ్లటం దేనికి? భోజరాజు ఎంత ఇచ్చినా అగ్రహరాలు ఇప్పుడుగదా! మా మహారాజుకు సరస్వతి అని ఒక్కతే కూతురున్నది. ఆమెకూడా అన్ని శాస్త్రాలూ చదివినది. పాండిత్యంలో తనతే సమానుడైన వాళ్లే పెల్లాడతానని పట్టుపట్టి ఉన్నది. ఆమె పరీక్షకు నెగ్గినపాడికి సరస్వతి నిచ్చి పెళ్లిచెయ్యడమే గాక రాజ్యాభిషేకంకూడా చేసారు. దేశదేశాలనుండి పండితులు తండేపతండ్రాలుగా పస్తున్నారు. ఒక్కరే పరీక్షలో ఉడిపోతున్నారు," అని చెప్పాడు.

రాజకుమార్త చేసే పరీక్ష కు కుచు మారుడు నిలబడతా నన్నాడు. రాజధాని అయిన పురందరపురం ఆగ్రహాసంకి కొద్ది దూరంలోనే ఉన్నది. గృహస్తు తన కొదు కును, శంబలుడనేవాణ్ణి కుచుమారుడి వెంట తోడుగా పంపాడు. ఇద్దరూ కలిసి రాజధానికి వెళ్లారు.

కుచుమారుడు ఆషానానికి వెళ్లి తన కులమూ, గోత్రమూ, పేరూ తెలుపుకుని, తాను సరస్వతిని పెళ్లాడ పచ్చినట్టు చెప్పు కున్నాడు. అథికారులు అతనికి ఒక విడిది చూపించి, ఆతనికి నంబంధించిన విపరాలు రాజకుమార్తకు పంపారు.

రాజకుమార్త కుచుమారుడికి ఈ విధంగా లేఖ పంపింది; “అయ్యా, మీరు బ్రాహ్మణులు. మిమ్మల్ని ఓడించటం నాకిష్టంలేదు. అందుచేత మీకు కొన్ని బహు మానాలు పంపుతున్నాను, వాటని తీసుకుని నన్ను ఆశీర్వదించి వెళ్లిపాంది.”

ఈ లేఖ తెచ్చిన నౌకల్లే బహుమానాలు కూడా తెచ్చారు. కుచుమారుడు వాటని తీసుకోక, శంబలుడిచేత ఈ విధంగా జవాబు రాయించాడు; “నన్ను పెళ్లాడటం ఇష్టం లేకపోతే ఆమాటే చెప్పవచ్చు; ఈ విధంగా సాగనంప నవసరంలేదు. నన్ను ఓడించిన

పక్షంలో ఏ కానుకలూ ఆవసరం తేకుండా, నా దేవన నేనె పొతాను.”

ఈ జవాబు చూసుకుని సరస్వతికి రోషం పచ్చింది. ఆమె తన భటుల ద్వారా ఒక పళ్లంలో పెట్టి రకరకాల పూలు పంపింది. పూలమాలలు కట్టే విద్యుత్లో తనను పరి క్షించటానికి రాజకుమార్త ఈ పూలు పంపిందని గ్రహించి, వారుతో రకరకాల మాలలు కట్టి, వాటని తన పేరు చెచ్చేలాగ అమర్చి. కుచుమారుడు తిప్పి పంపాడు.

ఆ తరవాత రాజకుమార్త ఆతనివద్దకు కొన్ని నిజమైన రత్నాలనూ, మరికొన్ని నకలు రత్నాలను కలిపి, వాటికి విలప కట్టి

మని పంపింది. కుచుమారుడు నిజమైన రత్నాలన్నిటికి చిలపకట్టి, నకలు రత్నాలను చితకగట్టి ఆ పాడితోసహ అమేకు తిప్పి పంపేశాడు.

ఆ తరవాత రాజకుమార్తెవద్ద ఉండే పరి చారికలు మాటలురాని చిలకను తెచ్చి, “దీనికి మాట్లాడటం నేర్చుమని రాజకుమార్తె పంపింది,” అని చెప్పారు.

చిలకలకు మాటలు నేర్చుటంకూడా ఒక విద్యే. ఆ విద్యకూడా కుచుమారు డికి తెలుసు. అతను మర్మాటికల్లా చిలకకు మాటలు నేర్చి పరిచారికలద్వారా దానిని రాజకుమార్తెవద్దకు పంపాడు.

అప్పటివరకు రాజకుమార్తె కుచుమారుట్టి చూసి ఉండలేదు. ఇప్పుడామెకు అతన్ని గురించి తెలుసుకోవాలని అని పించింది. ఆమె చిలకను అడిగి అతను చాలా అందగాడనీ, చిన్నప్రాయంవాడెనని తెలుసుకున్నది. అతనిని పెళ్ళాడటానికి నిశ్చయించుకున్నది కూడా.

సరస్వతి కుచుమారుట్టి తన భర్తగా ఎన్నుకున్నదన్న వార్త రాచనగరు అంతటా పాకింది. ఈ విషయం శంబరుడికికూడా తెలిసింది. ఎందుకంటే రాజకుమార్తె తన చిలకద్వారా కుచుమారుడికి ఒక మణి పొరం బహుమానంగా పంపింది.

శంబరుడికి దుర్వాది కలిగింది. తమ ఇద్దరిలో కుచుమారు డెవరో ఎరిగినవి రెవ్వరు ? రాజకుమారై కుచుమారుల్లి జంతవరకు చూడలేదు. ఇక అమె అతన్ని పరికీంచదు. అతట్టి చంపివేసి, తానే కుచుమారుల్లని చెప్పుకుని రాజకుమారైను పెళ్లాడవచ్చు, రాజుకూడా కావచ్చు.

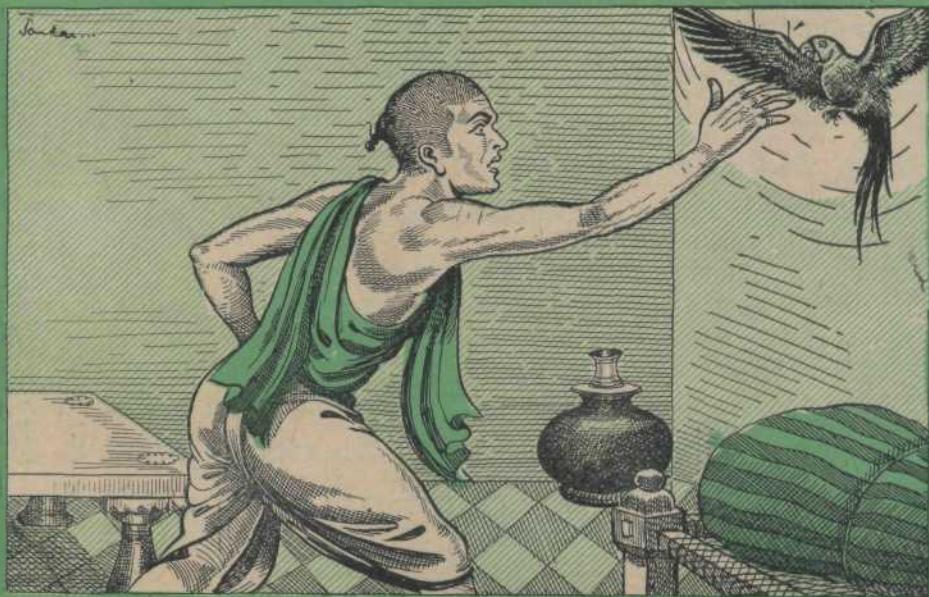
ఈ దురాక్తో శంబరుడు ఆ రాత్రి కుచుమారుడు నిద్రపాయేవేళ ఒక పెద్దరాయితో ఆతని తలమీదకొట్టి, మెడకు ఆరాయే కట్టి, ఆతన్ని తీసుకుపోయి కోటువెలపల ఉన్న ఆగడ్డలో పారేశాడు. కుచుమారుడి మెడలోని మణిహం తాను వేసుకున్నాడు.

అయితే శంబరుడికి కొత్త చిక్కొకటి వచ్చిపడింది. తెల్లువారుతూనే సరస్వతి తన ప్రియుడికి చిలకద్వారా ఒక సందేశం పంపింది. అది వచ్చి కుచుమారుడికోసం విడిది అంతా వెతికి, శంబరుడితో, "కుచుమారు డెక్కడ ?" అన్నది.

"నేనే కుచుమారుల్లి ! నాతో ఏం పని ?" అని శంబరుడు అడిగాడు.

"సువు కుచుమారుడి వెందుకయింది ? ఆయన ఎక్కడే చెప్పి ! రాజకుమారై కబురు చెప్పమన్నది !" అన్నది చిలక.

"ఇలా రా, చెబుతాను", అని శంబ రుడు, చిలక దగ్గిరికి రాగానే దాని గొంతు

“మా రాజకుమార్తె మీవద్దకు చిలకను పంపిందే, అది ఏమయింది ?” అని దాసీలు ఆత్రంగా అడిగారు.

“కర్మంచాలక ఒక గండుపిల్లి ఆ చిలకను పట్టుకున్నది !” అన్నాడు శంబరుడు, ఎంతో విచారం కనబరున్నా.

దాసీలు సరస్వతివద్దకు తిరిగిపోయి, “అమ్మా, విడిదిలో మా కెవరో కనిపించి తానే కుచుమారుళ్లని చెప్పాడు. మన చిలకను పిల్లి పట్టుకున్నదని అన్నాడు. మనిషి చాలా వికారంగా ఉన్నాడు. పండితుడి లక్ష్మణాలే లేవు! మాకంతా అను మానంగా ఉంది !” అన్నారు.

పట్టుకుని, “నాకా కబురు చెబుతావా? చంపనా ?” అన్నాడు. ఎంత బెదిరించినా చిలక మాట్లాడలేదు. కోపంవచ్చి శంబరుడు చిలకను చంపేశాడు.

తాను పంపిన చిలక ఎంతకూ రాక పోయేసరికి రాజకుమార్తె సరస్వతి అందో భాన పడింది. కుచుమారుడి సమాధానం కోసంకూడా ఆమె ఆత్రంగా ఎదురుచూస్తున్నది. చివర కామె తన దాసీలను పంపింది. వారు వచ్చి శంబరుడితో, “కుచుమారుడుగా రెవరు ?” అన్నారు.

“నేనే కుచుమారుళ్లి,” అన్నాడు శంబరుడు ధీమాగా.

కుచుమారుడు చాలా అందగాడని చిలక అదివరకే చెప్పింది. రాజకుమార్తెకుకూడా అనుమానం తగిలింది. ఏమైనా నిజం తెలుసుకునేటందుకని ఆమె అందరికి తెలియని లిపిలో ఒక శ్లోకం రాసి దాసీల చేతికిచ్చి, “దీనికి సమాధానం తీసుకురండి !” అని పంపింది.

ఆ శ్లోకం శంబరుడు చాలాసేపు ప్రయుత్తించి, చదవలేక మండిపడ్డాడు.

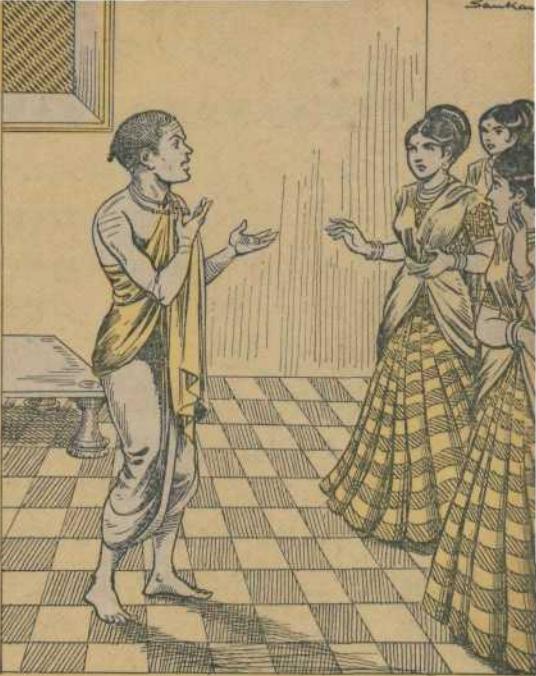
“చీతికి మాటికి మీ రాజకుమార్తె నన్ను పరికీంచటం ఏమీ బాగాలేదు. నేను సమాధానం చెప్పను !” అన్నాడతను.

" మీకుతప్ప ఇంకెవ్వరిక్ తెలియకుండా ఉండగలందులకు మా రాజకుమార్తెగారు మారుమాల లిపి రాశారు. అంతేగాని, ఇది పరిక ఏమాత్రం కాదు. దయచేసి త్వరగా సమాధానం రాయండి. కావలిస్తే మీరుకూడా ఇంకోక మారుమాల లిపిలో రాయండి!" అన్నారు దాసీలు.

" నేను రామును. ఇది పరికై! నేను కుచుమార్చణ్ణి కానని మీ రాజకుమార్తెకు అనుమానం కలిగితే, ఇదుగో ఆమె నాకు లోగడ పంపిన మణిహరం!" అన్నాడు శంబరుడు ఎంతో కోపంగా.

ఈ మాటతో దాసీల అనుమానం భూఢి అయింది. అతను కుచుమారుడు కాడని ఎవరూ అనలేదు. అతనే పుచ్చకాయల దొంగంటే భుజాలు తడువుకున్నట్టు ప్రవర్తించాడు. వాళ్ళు పెళ్ళిపోయారు.

దాసీలకు తోచినట్టే రాజకుమార్తెకు కూడా తోచింది. ఆమె అతనికి ఇంకోక పరిక పెట్టింది: తన దాసీలకు మాటలు రాని ఇంకోక చిలకనిచ్చి పంపింది. వారు శంబరుడివద్దకు వచ్చి, " అయ్యా, మీరు మాటలు నేర్చిన చిలక పోయినాక మితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు చేయటానికి మార్గం లేకుండా ఉంది. కొత్త లిపిలో రాసై మీరు

సమాధాన మివ్వకుండా ఉన్నారు. కనీసం ఈ చిలకకు మాటలు నేర్చింది; ఇది మీ మధ్య రాయబారిగా ఉంటుంది!" అన్నారు.

" నా కిదె పనా? నేను ఈ చిలకకు మాటలు నేర్చును. నన్ను పెల్లాడటం ఇష్టంలేక మీ యజమానురాలు ఇవన్ని కల్పిస్తున్నది లాగుంది!" అన్నాడు శంబరుడు. అతను ఈ మాట అనటంతో సరస్వతికూడా శంబరుడి మోసం సంగతి హృదిగా తెలుసుకున్నది.

ఈ లోపల ఒక వింత జరిగింది.

రాజధానికి నమీపంలోనే ఒక బెస్టవాల్ట్ గ్రామం ఉన్నది. వాళ్ళు ఒక కొత్త వల

తయారుచేస, దాన్ని ఉపయోగించటానికి ముహూర్తం పెట్టమని తమ పురోహితుడై అడిగారు. అయిన మీన మేషాలన్నీ లెక్క పెట్టి, "ఇవాళ అర్థరాత్రివేళ దివ్యంగా ఉన్నది!" అన్నాడు.

అర్థరాత్రివేళ వల వెయ్యటానికి నదికి వెళ్తటం కుదరదు. అదీగాక రాజుగారి కోట వెలపల ఉండే ఆగడ్తలోకి కొత్తనీరు వచ్చినట్టు వారికి తెలిసింది. అందుచేత వాళు ముహూర్తంవేళకు ఆగడ్తవద్దుకు వెళ్లి అక్కడ వల వేశారు. వల లాగేటప్పుడు బెస్తలు అనుకున్నారుగాని పరి కీంచినమీదట ఆ మనిషి శరీరం వెచ్చగానే ఉన్నది. గుండె ఇంకా ఆధుతూనే ఉన్నది.

తాని తీరా వల లాగిచూస్తే అందులో ఒక మనిషి శరీరం కనిపించింది. మొదట ఆది శవమేనని బెస్తలు అనుకున్నారుగాని పరి కీంచినమీదట ఆ మనిషి శరీరం వెచ్చగానే ఉన్నది. గుండె ఇంకా ఆధుతూనే ఉన్నది.

అది కుచుమారుడే. శంబరుడు రాయి కట్టి అతన్ని అగ్రధలో పారేసిపోయిన కొద్ది సేపటికి బెస్తలు అక్కడికి వచ్చి అతన్ని తమ వలలో పైకిలాగారు.

మనిషిలో ఇంకా ప్రాణం ఉండనితెలియగానే బెస్తలు అతన్ని మోసుకుని తమ పల్లుకు తినుకుపోయి తలకు కట్టుకట్టి, శరీరమంతా మర్దనచేసి కుచుమారుడు ప్రాణం కోలు

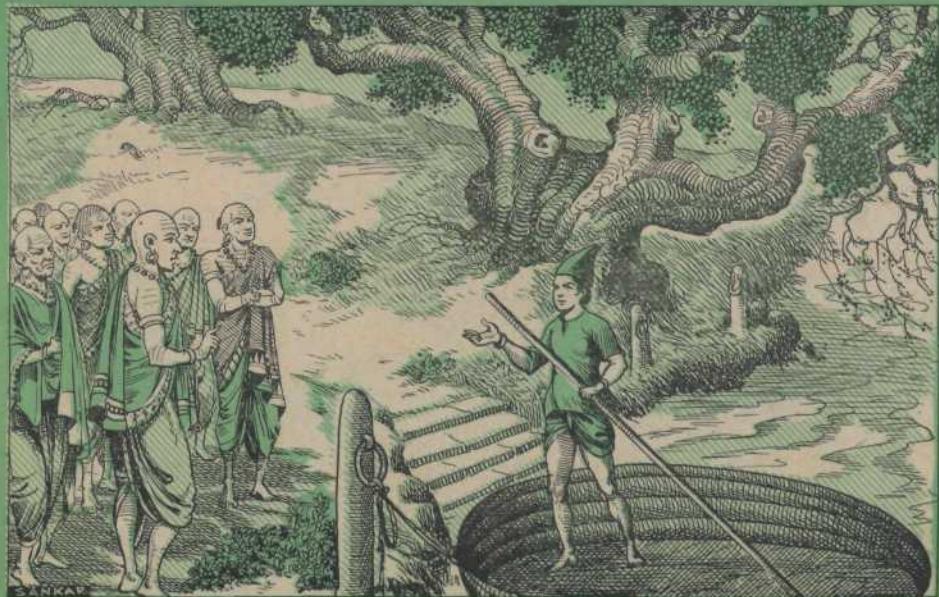

కునెటట్లు చేశారు. ఒకటి రెండు రోజులు అతని ఆహారం పెట్టి ఉపచారాలు చేసిన మీదట కుచుమారుడు మామూలు మనిషి అయినాడు. కాని తానెవరో వాళ్లకు చెప్పి టానికి అతను సిగ్గుపడ్డాడు. అందుచేత అతను వాళ్లతేనే ఉంటూ, రోజూ వాళ్లతే పాటు నదికి వెళ్లి, బల్లకట్టు నడుపటంలో సాయపడ సాగాడు.

ఇక్కడ సంబరుడు తానే కుచుమారుళ్లని చెప్పుకుంటూ, సరస్వతిని తనకిచ్చి వివాహం చెయ్యమని రాజును తెందరపెట్టసాగాడు. సరస్వతి ఇందుకు సమ్మతించి, ముహూర్తం పెట్టించి పెళ్లి ప్రకటించమని, దేశదేశాలలోని

పండితుల నందరినీ పెళ్లికి ఆహ్వానించమని తన తండ్రితో చెప్పింది. కుచుమారుడు ఈ ప్రకటన విని వస్తాడని, ఒకవేళ రాకపోతే, కుచుమారుడనని చెప్పుకునేవాళ్లి మోస గాళ్లి, పండితులు సులువుగా పట్టుకుంటారని అమె ఆశపడింది.

ఈ సంగతులేవి కుచుమారుడికి తెలి యిపు. ఒకరోజు ఉదయం అతను నదిమీద బల్లకట్టు నడుపుతూ ఉండగా కొందరు పండితులు అవతలి ఒడ్డున బల్లకట్టు ఎక్కు ఇవతలికి వచ్చారు. వాళ్లు మాట్లాడుకునే మాటలనుబట్టి ఆ రోజే తనకూ, రాజుకుమార్తె సరస్వతికి పెళ్లి జరగబోతున్నదని

తెలుసుకుని అతను ఆశ్వర్యపద్మాదు. తాను లేకుండా రాజకుషారై తనను ఎలా పెళ్ళాడు

తున్నదే ఆ వింత చూడ్దామని, అతను బల్ల కట్టును ఒడ్డున కట్టేసి, పండితుల వెనకే రాజధానికి బయలుదేరాడు.

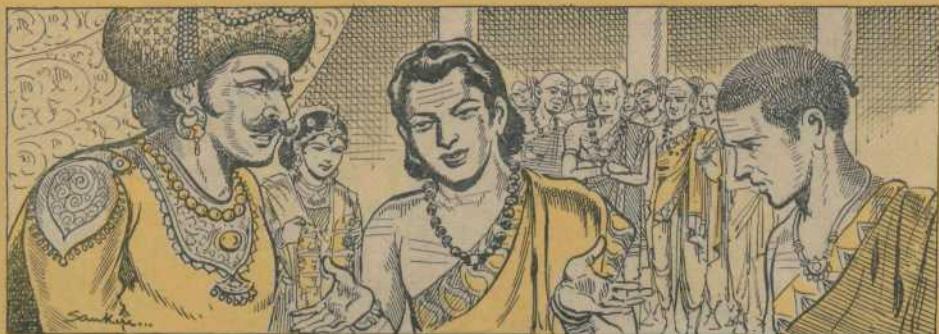
పెళ్ళిక భోజరాజు మొదలుగాగల మహా రాజులూ, మహాకవులూ, విద్యాంసులూ అనేకమంది పచ్చారు. శంబరుణ్ణి పెళ్లి కొడుకునుచేసి కూచేబెట్టారు. అతన్ని చూడ గానే పెళ్ళిక పచ్చినవారిలో కొందరు, అతను కుచుమారుడు కాడని పోల్చుకున్నారు. వారు కుచుమారుడి మిత్రులు, కాశి వాసులు. వెంటనే వారు శంబరుడిపద్మకు పోయి వాడికి పొండిత్యం ఏమీ లేదని రుజువు చెయ్యటానికిగాను కొన్ని ప్రశ్నలు వేశారు. సమాధానాలు చెప్పలేక శంబరుడు తెల్లిమొహం వేశాడు. సభలో అల్లరి బయలు దేరింది. రాజుగారు శంబరుడిదగ్గిరికి పచ్చి, "ఎవరు నీటు? నీ అసలుపేరేమిటి?" అని

అడిగాడు. శంబరుడు పణికిపోతూ జరిగిన దంతా చెప్పేశాడు.

రాజు అంతా విని మండిపడి, "పీట్టి వెంటనే యిక్కుణించి తీసుకుపోయి తల కొట్టింది!" అని ఆజ్ఞాపించాడు.

ఈ వినేదమంతా ఒక మూలమంచి చూస్తున్న కుచుమారుడు ముందుకు పచ్చి, "మహారాజా, అతన్ని కమించండి. ఆజ్ఞానం చేత ఆటువంటి పని చేశాడు. అతని తల్లి దండ్రులు చాలా గౌరవనీయులు. నేనే కుచుమారుణ్ణి. నే నతన్ని కమిస్తున్నాను గనక మీరు శిక్షించ నవనరంలేదు!" అన్నాడు వినయంగా.

సరస్వతి చెలికత్తె ఒకతె కుచుమారుణ్ణి గుర్తుపట్టింది. వివాహానికిపచ్చిన కవులూ పండితులూ చాలా సంతోషించారు. రాజు శంబరుణ్ణి శిక్షించక పదిలేశాడు. ఆ రోజే సరస్వతికి, కుచుమారుడికి మహావైషణవంగా వివాహం జరిగింది.

రంగను విష్ణుసం

గోదావరీతీరాన చల్లపాలం, తెల్లపాలం అని రెండు జమీందారీ గ్రామాలుండేవి. రెండు గ్రామాల జమీందార్లు దూరప్రభంధువులు, స్నేహితులుకూడా. అందుచేత వారు ఒకరి నెకరు చూడవచ్చి, కొన్నాళ్ళు ఉంకి, వెల్లి పొతూ ఉండేవారు.

ఒకసారి ఇలాగే చల్లపాలం జమీందారు తెల్లపాలం జమీందారును చూడవచ్చాడు. ఆ సాయంకాలం స్నేహితులిద్దరూ ఆరు బయట కుర్చీలు వేసుకుని కూచుని మాట్లాడుకుంటుండగా తెల్లపాలం జమీందారుగారి పశువులమందను తేలుకుని పాలికాపు రంగను వచ్చాడు.

రంగన్నును చూస్తూనే యజమాని, "మన పాటు లెక్కడరా?" అని అడిగాడు.

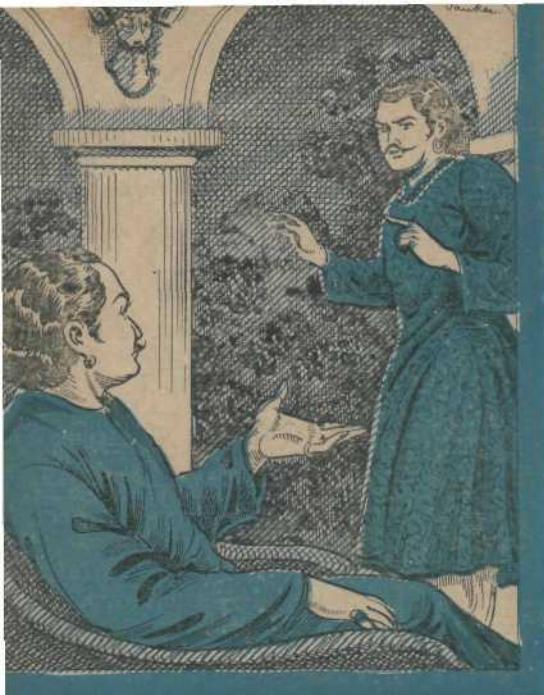
"పశున్నది, దొరా!" అని రంగన్న గట్టిగా ఈలవేశాడు. ఎంటనే ఒక తెల్లి పాటేలు, మెల్లో ముఖ్యలు మోతచేసు

కుంటూ, చెంగు చెంగున దూకు తూపచ్చింది. అది ముందు రంగన్నదగ్గిరికి పచ్చి, తరవాత తన అసలు యజమాని దగ్గిరగా నిలబడింది.

జమీందారు జెబులోనుంచి గుప్పెడు పచ్చి శనగలు తీసి దానికి మేపాడు. శనగ ల్నీ తిని పాటేలు వెల్లిపొయింది.

జమీందారు తన అతిథికేసి తిరిగి, "నాకు మిగిలిన పశువులన్నీ ఒక ఎత్తూ, ఈ పాటేలు ఒక ఎత్తూనూ! ఇవాళ దాన్ని వెయ్యి రూపాయల కెవరన్నా కొంటా నన్నా అమృతము. ఎందుకంటే అటువంటి పాటేలు ఈ చుట్టూపక్కల ఎక్కుడా లేదు. నిజానికి దాన్ని ఆలా పెంచి మచ్చికచేసిన కిర్తి మారంగడికి దక్కాలి. వాడిలాటి విశ్వాసం గల వాడు ఎక్కుడా ఉండడు!" అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని చల్లపాలం జమీందారు గారు వెలాకోళంగా నవ్వు, "మీకేమన్నా

ఏచ్చ ఏమిటి? నోకర్లకు విశ్వాసమేమిటి?
అందరూ దొంగ వెధపలే! అవకాశం దొరికితే
చాలు, మోసంచేస్తారు!” అన్నాడు.

తెల్లపాలం జమీందారు ఈ మాటలకు
ఆశ్చర్యపొతూ, “రంగడు అటుపంచివాడు
కాదు! వాడి సంగతి నాకు తెలుసు. ప్రాణం
పోయినా ఆబద్ధం ఆడడు!” అన్నాడు.

“ఏమిటి మీరనేడి? వాడు మీతో ఎన్నడూ
అబద్ధం చెప్పనే లేదంటారా?” అని
అడిగాడు అతిథి.

“ఎన్నడూ వాడు నాతోగాని ఇంకోకరితో
గాని పల్లత్తు ఆబద్ధం చెప్పలేదు,” అన్నాడు
తెల్లపాలం జమీందారు.

“మీ ఆమాయికశ్వనికి నాకు సవ్వె
స్తోంది. మూడు రోజులు గడువివ్వండి,
వాడు మీతో ఆబద్ధం చెప్పినట్టు రుజువు
చేస్తాను. ఏ మంటారు?” అన్నాడు అతిథి,
ఖ్యారగా సప్పుతూ.

“మీరు ఎన్నబోకీ రుజువు చెయ్యిలేరు!”
అన్నాడు తెల్లపాలం జమీందారు. ఇద్దరూ
కొంచెంసెపు రెట్టించుకుని చివరకు పండం
వేసుకున్నారు. రంగడు ఆబద్ధం చెప్పినట్టు
రుజువైతే చుల్లపాలం జమీందారుకు తెల్ల
పాలం జమీందారు వెయ్యి రూపాయి
లివ్వాలి; రుజువు చెయ్యిరకపాతే చుల్ల
పాలం జమీందారే, తెల్లపాలం జమీం
దారుకు వెయ్యి రూపాయిలిస్తాడు!

“మీ దగ్గిర తప్పకుండా వెయ్యి రూపా
యలూ గెలుచుకుంటాను. కాని మన
పండం గడువు దాటేదాకా ఈ విషయం
మన ఇద్దరికి తప్ప మూడేవాడికి మాత్రం
తెలియనివ్వకండి!” అన్నాడు అతిథి. తెల్ల
పాలం జమీందారు ఇందుకు సరే నన్నాడు.

చుల్లపాలం జమీందారుగారు ఆ రాత్రి,
తన నోకరు సోమన్నతో సంగతంతా చెప్పిసి,
“ఏంరా, సోముడూ? మనం పండం గెలవ
టానికేదైనా తిరుగులేని ఉపాయం చెప్ప
గలవా?” అని అడిగాడు.

సామన్వకు పెద్ద చిక్కె వచ్చింది. సహయం చేస్తానంటే తాను మోసగాడినని యజమానిదగ్గిర ఒప్పుకున్నట్టు అవుతుంది. అందుచేత వాడు, "నేను తమరికి సలహ ఇప్పగల పాచి వాళ్లా, దొరా?" అన్నాడు.

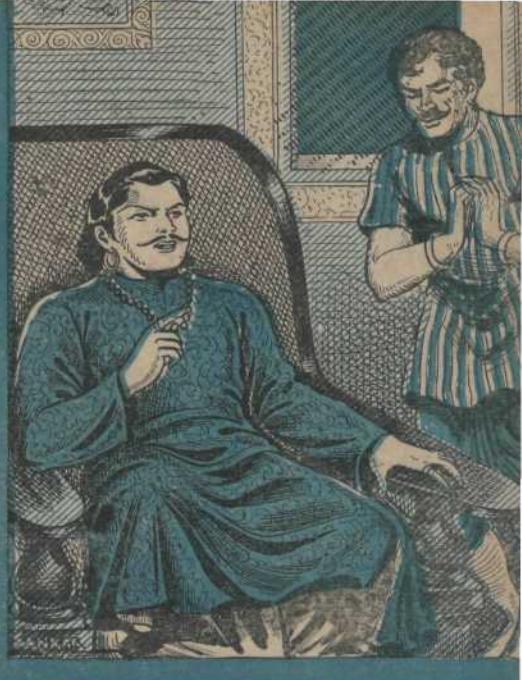
సామన్వ ఎందుకు తటపటాయిస్తున్నాడీ జమీందారుకు ఆర్థికమయింది. వాడి అను మానం పొగొట్టటానికిగాను ఆయన, "ఒరే, నేనీ పందెం గలిచెట్టుచేస్తావా, నీకు నూరు రూపాయలు ఈనా మిస్తా!" అన్నాడు.

"అలాగే చెయ్యింది, దొరా. రంగన్న అకాశంనుంచి ఊడిప్పడాడా? ఉబ్బాశ చూపిస్తే వాడెం చెయ్యమంటే ఆడే చేస్తాడు!" అన్నాడు సామన్వ ధైర్యంగా.

"అయితే, మాడూ! నీ చెతికి రెండు పంద లిస్తాను. ఆ పాటెలును కొనెయ్యా," అంటూ చల్లపాలెం జమీందారుగారు తన నౌకరు సామన్వ చేతికి రెండు పందలిచ్చాడు.

సామన్వ ఒకటి రెండు రోజుల్లో రంగది విషయాలన్నీ తెలుసుకున్నాడు. దానితో రంగన్నము ఎట్లా బుట్టలో వెయ్యాలో వాడికి తెలిసిపోయింది.

కొంతకాలంగా రంగన్వ లక్ష్మి అనే చిల్లను పెళ్ళాడటానికి మాటలు జరుగుతున్నాయి. ఇద్దరూ పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నారు.

కాని రంగన్వ నిరుపేద, ఇల్లా వాకిలీ కూడా లేదు. జమీందారుగారి గొడ్డపాక లోనే వాడు పడుకుంటాడు. లక్ష్మి తండ్రికి రెండు కుంటల పాలం ఊన్నది.

"నువ్వు నా కూతుర్లు చేసుకోదలిస్తే నాకేమీ ఆభ్యంతరంలేదు. కాని ముందుగా ఒక చిన్న ఇల్లా, దెణ్ణి, ఏర్పాటుచేసుకుని ఆ తరవాత పెళ్లిమాట అడుగు!" అనే వాడు లక్ష్మి తండ్రి.

ఇల్లా పాలమూ సంపాదించటంమటుకు రంగన్వ వల్ల కాలేదు. వాడు ఆప్పుడప్పుడూ లక్ష్మితో ఒంటరిగా మాట్లాడి, "మరి మన పెళ్ళి మాటెమిటి?" అని అనేవాడు. లక్ష్మి

తన తండ్రి అన్న మాట జ్ఞాపకంచేసేది. రంగన్న తల వంచుకుని వెళ్లిపోయేవాడు.

ఈ సంగతి సొమన్నకు తెలియవచ్చింది. వాడు లక్ష్మి ఇంచికి వెళ్లి అమెతో ఒంటరిగా మాట్లాడాడు.

“సుఖూ, రంగన్నా పెళ్లి చే సుకుంటా రుటగా? నేవిన్నాలే! చక్కని సంబంధం!” అన్నాడు సొమన్న.

“ఏం పెళ్లై? నేను బతికుండగా అయ్యెట్టు తేదు,” అంటూ లక్ష్మి సంగతంతా సొమన్నతో చెప్పింది.

సొమన్న ఆశ్చర్యం నటిస్తూ, “ఈ మాట ఏమిట?” అని అడిగినప్పుడు, లక్ష్మి, భాగ్యవికే పెళ్లి వాయిదా పడాలా? రెండు

వందలు పారేస్తే ఇంత కొంపా, దెడ్డి కొన పచ్చగా?” అన్నాడు.

“ఆ రెండు వందలు లేకేగా ఇంత అవస్థ పడటం?” అన్నది లక్ష్మి.

“లేక పో వట మేమి టి? నువ్వుకూడా ఆమాయకంగా మాట్లాడతావు! ఆ తెల్ల పాటెలును నాకు అమ్ముమను, ఈ క్షణాన రెండు వందలు కురిపిస్తాను!” అంటూ సొమన్న బొడ్డునుంచి రూపాయల సంచి తీసి గలగల్లాడించాడు.

లక్ష్మికి రూపాయల చప్పుడు వింటుంటే ఆశ పుట్టింది. “అది జమీందారుగా రి పాటెలుగా? రంగన్న ఎట్లా అమ్ముతాడు?” అన్న దామె.

“అదే పిచ్చి! ఆ పాటెలు రంగన్న సాకినది. ఏ లెక్కన జమీందారుగా రి దయింది? దానిని నీకు బహుమానంగా ఇయ్యమను! పాటెలు నీద్దెనాక నాకు అమ్ము. ముందే డబ్బు పుచ్చుకో!” అన్నాడు సొమన్న.

సొమన్న మాసం లక్ష్మి మీద పూర్తిగా పారింది. ఆ రోబు సాయంకాలం రంగన్న తనతో మాట్లాడటానికి పచ్చి, “మన పెళ్లి మాట ఏమిట?” అని అడిగినప్పుడు, లక్ష్మి, భాగ్యవికే పెళ్లి వాయిదా పడాలా? రెండు “అది నీ చెతిలోనే ఉంది!” అన్నది.

రంగన్న ఆశ్వర్యంతో, "నా చేతిలో ఉంటే ఏనాడో ఒక ఇల్లా, దొడ్డి సంపాదించక పోయానా?" అన్నాడు.

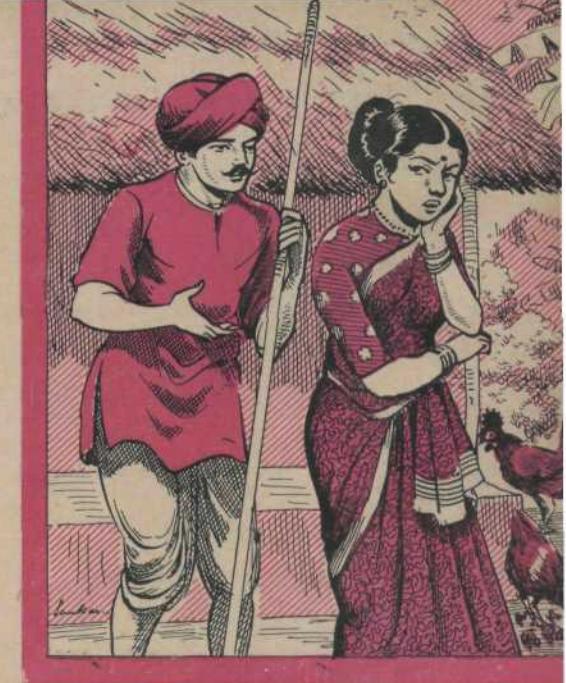
"సీ పాటేలుకు మంచి బేరం పచ్చింది. దాన్ని అమ్ము. రెండు పందలిస్తారు. దానితే మనకు ఇల్లా, దొడ్డి పట్టుంది. మన పెళ్ళి ఆగనపనరం లేదు!" అన్నది లక్ష్మి.

"అమ్ముటానికి ఆ పాటేలు నా సామ్మా? ఆ ఆలోచన మరిచిపో! మన పెళ్ళి కాక పోయినా మానె గాని నేను మాత్రం ఆ పాటేలును అమ్మును!" అన్నాడు రంగన్న.

లక్ష్మి మొహం ముదుచుకుని, "పోనీ నువ్వు అమ్మునేపద్ధు; నేరు తెరిచి అడుగు తున్నాను, దాన్ని నాకు బహుమానంగా ఇచ్చేయ్యి!" అన్నది.

రంగన్న మొహంలో ఎంతో బాధ కనిపించింది, "లక్ష్మి, నా ప్రాణమైనా ఇస్తాను గాని, ఆ పాటేలు నివ్వలేను! ఏమీ అనుకోకు!" అంటూ రంగన్న వెళ్ళటానికి వెనక్కు తిరిగాడు.

లక్ష్మి కంట నీరు కారుస్తూ ఆతన్ని వెనక్కు పెలిచి, "నాకు ను వ్యింత అన్యాయం చెస్తావనుకోలేదు! నేను నేరు తెరిచి అడిగితే పాటేలు నివ్వకపోతావా అన్న భ్రమతో ఆ పాటేలును బేరంపెట్టి

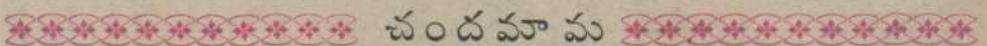

సామ్ముకూడా ముందే తీసుకున్నాను! నా పరువు కాస్తా పోతుంది!" అంటూ రంగన్నకు రూపాయల మూట చూపించింది.

రంగన్న క్షణంపాటు నిర్మాంతపోయి, "నీకి డబ్బిచ్చిన మనిషి ఎవరు?" అని అడిగాడు అనుమానంగా.

"చల్లపాలెం జమిందారుగారి మనిషి సామన్న!" అన్నది లక్ష్మి.

రంగన్న కొంచెంసెపు ఆలోచించి, "నీ పరువు నే నెందుకు తీస్తాను, లక్ష్మి? ప్రాణం పోయినా మాట పోరాదు! రేపు మధ్యన్నానికల్లా పాటేలును నీ కచ్చేస్తాను. నీ మాట నువ్వు నిలబెట్టుకో!" అన్నాడు.

చందులు ము

మర్చాడు సాయంకాలంలోపల తెల్ల పాలెం జమీందారుగారి పాటెలు చల్లపాలెం జమీందారుగారి పరమయింది.

ఆ సాయంకాలం ఇద్దరు జమీందార్లు మామూలు ప్రకారమే ఆరుబయట కూచుని ఉండగా రంగన్న మందను తేలుకుని అటుగా వచ్చాడు.

తెల్లపాలెం జమీందారుగారు జేబులో చెయ్యిపెట్టి పచ్చి శనగలు తీస్తూ, “పాటె లెడా?” అన్నాడు.

“దాన్ని నిన్ననే అమ్మొను, దొరా!” అన్నాడు రంగన్న.

జమీందారుగారు కాస్ట్యూపు నిర్మాంత పోయి, “అదేమిచి? నాతే చెప్పకుండానే? ఎందుకు చేశావా పని?” అన్నాడు.

“దొరా, తొందరపడి నన్నెమి అనకండి. నేను పెళ్ళాడదామనుకుంటున్న లక్ష్మి మూలంగా నేను గోతిలో పడ్డాను. దాన్ని గోతిలోకి తేసిన దుర్గార్థుడు ఇంకోక

దున్నాడు. వాడు మర్యాదగా పాటెలును తిరిగి ఇచ్చేట్టయితే నేను వాడిపేరు బయట పెట్టాను!” అంటూ రంగన్న సౌమన్నకేసి ఒకపారి చూశాడు. తరవాత వాడు సౌమన్న పేరు మినహగా జరిగినదంతా చెప్పాడు.

అంతా విని చల్లపాలెం జమీందారు సౌమన్నకేసి మాసి పశ్చి కొరుకుతూ, “దద్దమ్మగాడా! ఇదా నువ్వు చేసిన ఘన కార్యం? నేను పండం ఓడనే ఓడాను. రంగన్నచేత అబద్ధం ఆధించలేకపోయాం! నిజంగానే వాడు నమ్మకస్తుడు. వాడికి పాటెలును తిరిగి ఇచ్చేయ్యి. రంగన్న, లక్ష్మికిచ్చిన రెండు పందలూ ఉంచుకుని ఇల్లా. దేశ్శి సంపాదించుకో! మీ రిద్దరూ పెళ్ళాడి సుఖంగా ఉండండి!” అన్నాడు.

తెల్లపాలెం జమీందారుకూడా రంగన్న పెళ్ళిక ఆన్ని విధాలా సహాయం చేశాడు. కొద్ది రోజుల్లోనే లక్ష్మికి రంగన్నకూ వైభ వంగా పెళ్ళి అయింది.

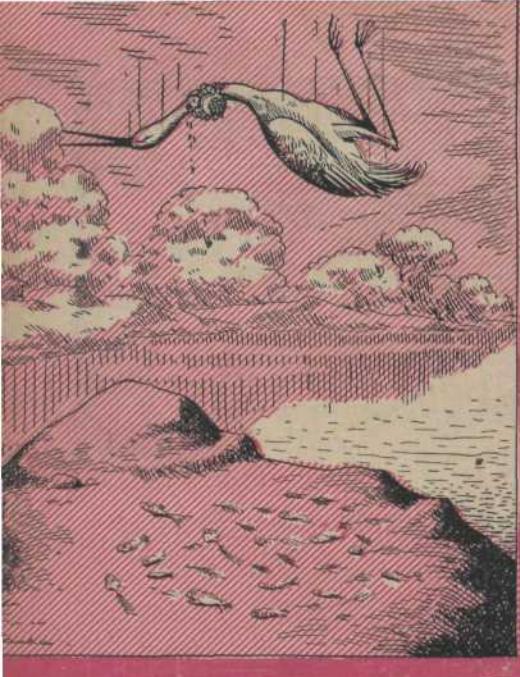

మిత్రభేదం

ఆ మ్యాటల్లెల్ల ని-జమ్యని తలచి
ఆ మ్యాడుంగున చాపె-నా వార్త పీత.
పిలపీల జలచర-మ్యులు కట్టగట్టి
కలతతో కొంగ పం-చల నిల్వపలికి:
“ మామ ! మాకేదైన - మార్గమ్య చూపి
ఈమాదిరిగ చాప-నీక కాపాడు.”
అని వేడగా కొంగ - అనె నిట్లు తిరిగి:
“ ఏను డెక్క కోస దా-పున నుండు నిటకు
కరుపు తాటకములు - తానరా వచట.
పరిపూర్వముగ సరో-వరముండు నెపుడు
పదులు పన్నెండెండ్ల - పాటున కాదు,
పదునాలుగేండ్లెక్క - పదును గాకున్న
నీ రండిపోవదా - నిండు మడుంగు.
నీరథివలనుండు - నె ప్రాధుగూడ.
అక్కడ కెట్లు మి-మ్యాందర జేర్తు
బెక్కెక్కరే ఏపు - నెక్క కూర్చున్న.”
అ మాట విని పాప - మావి యెల్ల నమ్య
గోము జేయుచు చేరె - కొంగ చుట్టూర.

బెక్కెక్క చేపనే - ఎక్కుంచుకోసుచు
ప్రక్కకు పాయి పెన్ - బండపై వేసి
తృపీగా తినివచ్చి - తిరుగ వారలకు
ఆప్పునివలె మాట - లటు చెప్పు కొంగ.
ఇటు కొన్నిరోజు లోక్కటి ఒక్కటిగనె
కటకట చేప లా - కపటి పాలయ్యె.
బకనాడు పీత, న-న్నిక గొనిపామ్యు
సుకముగా నుందు నం-చును పట్టుబట్టె.
కాని మ్యాటించు కొంగయు పీత గొనుచు
తా నెగుచుండ దూ-రాన గన్నించె.
చేపల పాలుసులు - చేటల కొలది
ఆ పీత కెందుకో - అనుమానమయ్యె.
“ అలత సెందితివి మా-మా ! నన్ను వోసి
కొలనెంత దప్పున - గలదో వచింపు ”
అని యెండి అడిగిన, - ఆ కొంగ నవ్వి
పని తిరెనని డైర్యు-మున పల్కె నిట్లు :
“ కొలను లే దల్లుడా - కోసము లేదు ;
అల బండపై నిన్ను - బలిగొందు నంతె.”

ఆ మాట అనుచుండు-సంతలో పీత
కోమలమ్ముగు మెడ - కొండలతో నదిమె.
కొంగ కృష్ణ అను-కోన్న తర్వాత
అంగలతో పీత - ఆ గుంట చేరె.

* * *

దమనకుడు :

కాపున కరటకా - కలదేని తెలివి
ఏ విధమ్ముననైన - నెదిరి గెల్చేదము.
బల మన్నవో బుద్ది-బలమె బలమ్ము
అల బుద్దిహీనుని - బల మేమి బలము ?
పాగరువట్టిన సింహ - మొకటి, కుండెటి
తగపులో మడసిన-దని వినతెద ?

కరటకుడు :

ఆ సింహ మెవ్వర-న్నా ? కథ ఏమి ?

శిఖాంతముగ చెప్పి - ఆనందపెట్టు.

దమనకుడు :

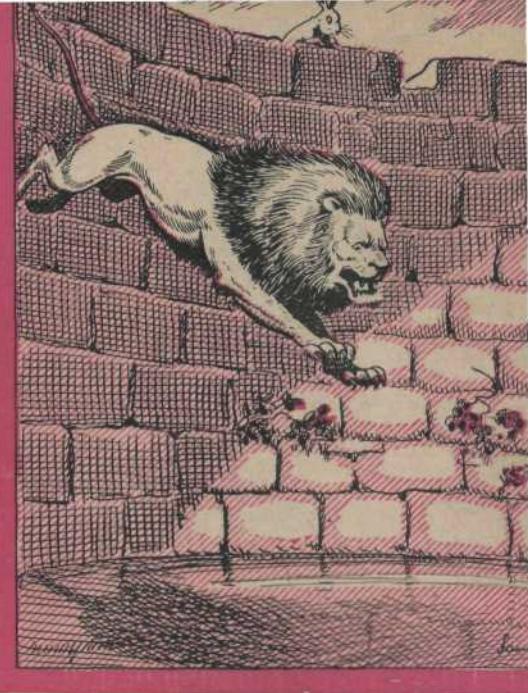
సింహము, కుండెలు కథ :

ఒక పనమ్మున నుండె - నెక్కు సింహమ్ము
చకచక మృగముల - సంహరించుచును.
ఇటులైన వనము సా-డేయని వచ్చె
కటకటతో దాని-కడకు మృగాలు.

“ దిన మిన్ని ప్రాణాల - తియుట యేల ?
తిను టొక్కు శేగదా - మనవిని వినుడు :
దినదిన మొక మృగ-మ్మును బంతు మిటకు
తనియుడు దాన మీ - వనియును దప్పు
రాజు వర్ధిల్లాను - ప్రజలు వర్ధిల్ల
రాజు సంచంచు వా-రలు నశియింప.”

అను మాట కా సింహ-మును నమ్మతించె;
దినదిన మొక మృగ-మ్మును వచ్చుచుండె.
వరుగా కుండెలు - వంతును వచ్చె
దేరదగ్గఱకు బోపు-తరి నెక్కబావి
కనరాగ కుండెలు - తన నీడజాచి
అనుకొనె దేరనెట్లో - అంతమొందింప.
పాద్మ వాలినదాక - పాదలలో తిరిగ
అద్దిరా పాగరని - ఆఱచె సింహమ్ము
తిన్నగా వచ్చి కుం-దే లిట్లు చెప్పె :
“ మన్నించు దేవర - మనవిచెసెదను.
ఒకడనే మీ ఆక-లికి చాలనంచు

ఇక నైదుకుండెళ్ళ - నిట గొనిరాగ
 తోపలో భూమిని - తెలుచుకవచ్చే
 దేవర ! ఒక మృగా-ధిపతి ఏమందు ?
 నిలుడని అదలింప - నేను మీ కొఱకు
 పలు మృగమ్ములు బంప - పరువెత్తువాడ
 విడుమన్న—నేనె ఇ-క్రైడి వనరాజు
 సండువగా వలయు ని-క్రైడ నాదు ఆఱ
 వాడెప్యడే కొని-పత్తువా పామ్ము
 తోడుక రమ్ము చూ-తుపుగాని లెమ్ము.
 చెందును రాజ్యమ్ము - జెట్టికే అప్పడు
 అందాక మీవారి - నిందుంచి పామ్ము.
 అనుచున్న కొత్త సింహమునకు వెఱచి
 మన రాజువచ్చిన - మరి మంచిదనుచు
 సరియని పచ్చితి - స్వామి జాగయ్య
 శరణ”నె మాయావి - శక మేడ్చుకొనువు.
 ఎవడు వాడిప్పడె వ-ధింతు నటంచు
 శిష్మమెత్తి సింహమ్ము - చిందులు డ్రెక్సై
 ‘ఆది దుర్గమందున్న - దగుట జయించు
 టది దుర్వటమ్ముని’ - పదంత కుండెలు.
 “ఎట నున్న సరియె నె - నిప్పడె వధింతు
 పటు విరోధిని వ్యాధి-పలె పుట్టి నప్పడె
 పుట మార్పవలెగాని, - పాంచియె యున్న
 బటు వెక్కి వైరి స-ఫా చేయు మనల”
 అని సింహ మన్నంత - అనియె కుండెలు

“మనవి, అట్లయ్య ఈ-త్రుని నత్వ మెత్తిగి
 ముందున కఱుగుట - ముఖ్య మూర్ఖకయె
 సంధి చేసేన - జరుగున దేమి”
 అని ఎంతె ఆ సింహ - మును తెచ్చుగొట్టి
 కొనిపోయి బావిలో-ననె పగవాడు
 దాగి యున్నడని - దబ్బుల పలికె.
 ఔ గదా యని సింహ - మందులో జూచె.
 తన సిద యింకొక-డని హంకరించి
 తన ప్రతిథ్యని విని - తటుకున దూక
 బావిలో పడిపోంసు - ప్రాణాలు విడిచె
 ఆ వార్త మృగముల - కమ్ముతమే యయ్య.
 కనుక తెల్వియె బల-మ్మును మాట పచ్చే
 అని చెప్పే దమనకుం - డా కథ నెల్ల.

నాదిక్రిడు సీర్టెడ్ చార్

నేను చేసిన నాలుగు సముద్రయానాలూ నాకు అంతు లేని లాభాలు చేకూర్చాయి. ఎన్ని కష్టాలు పడ్డా నాకు ఈ ప్రయాణాలు అచ్చిరాగలవనీ, విశేషమైన అనుభవం గడించగలననీ నాకు ధైర్యం కలిగింది. అందుచేత కొంతకాలం సమస్త వైభోగాలు అనుభ విస్తూ ఇంటిపట్టున గడిపిన అనంతరం నేను మళ్ళీ అయిదవ ప్రయాణానికి సిద్ధపడ్డాను.

జందుకై బజారుకు వెళ్లి, లాభసాటిగా అమృక మయ్య సరుకు కొని బేట్లు కట్టించి, దానితో బస్తా చేరాను. నేను బస్తారెపులో దిగే సమయానికి అక్కుడ ఒక పెద్దనోక, సరికొత్తది అమృకానికి సిద్ధంగా పుండి. దాన్ని చూడగానే నాకు చాలా ముచ్చటయింది. వెంటనే బేరంచేసి ఆ నోకను కొనేశాను. తరవాత, మంచి అనుభవం గల సరంగునూ, సమర్థులైన కళా నులనూ జీతానికి ఏర్పాటుచేసుకుని, నా బానిసలచేత నా సరుకంతా నోకలోక పట్టించాను. ఈ బానిసలు ప్రయాణంలో నా వెంట ఉండటానికి ఇంటినుంచి తెచ్చుకున్నవాళ్లే. నేను బయలుదేరే లోపుగా కొందరు పర్కులు నావెంట రాగోరి, ప్రయాణపు ఖుప్పలు

అయిదవ సముద్రయానం

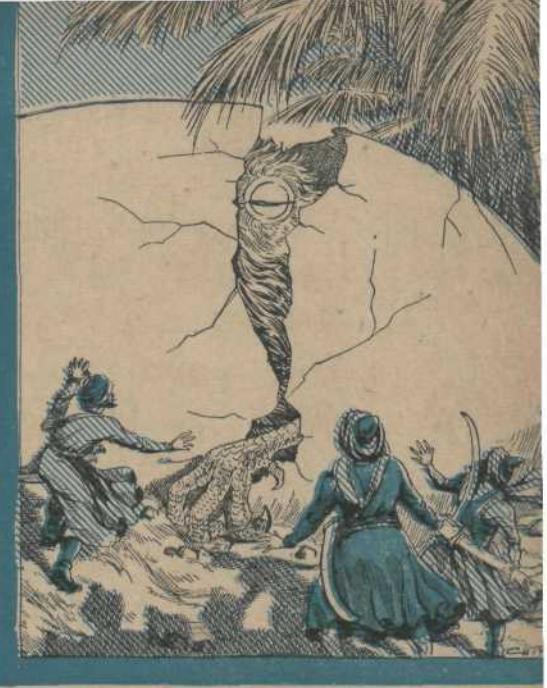
CHITRA

ముందుగానే నాకిచ్చుకున్నారు. ఈసారి వోక నాదె గనక, మా పరంగుకు నేను సరి అయిన సలహాలివ్యగల నను కున్నాను. ఏమంటే ఇష్టుతికి సముద్రయానంగురించి నాకు చాలా అసుభవం అయింది.

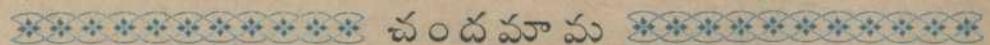
మేము బ్రసానుంచి చాలా ఉత్సాహంగా బయలుదేరాం. గాలి అసుకూలంగా పుండి. సముద్రం ప్రశాంతంగా ఉంది. మా నోక అనేక రేపులు తాకింది. ప్రతి రేపులోనూ క్రయవిక్రయాలు స్వక్రమంగా సాగాయి. చివరకు ఒకసారి మేము ఒక నిర్జనమైన దీవివద్ద లంగరు దించాం. వర్కులందరూ దిగి దీవి చూడబోయారు. అక్కడ వారి కొక గండభేరుండపకి గుట్టు కనిపించింది. అదేమిటో తెలియక వాళ్లు దానిపై రాళ్లు విసిరారు. కొంతసేపటి కది చిట్టి అందులో సుంచి పిల్ల కాలు బయటికి వచ్చింది. అహాయకులైన వర్కులు ఆ పిల్లను బయ టికి లాగి, దాన్ని కోసి తలా ఒక ముక్కాత్తిసుకుని నోకకు తిరిగి వచ్చారు.

వారు చేసిన పనిగురించి వినగానే నాకు పట్టరాని భయం కలిగింది. “ మీరు కొంప ముంచేచారు! ఆ పిల్లకోసం గండభేరుండ పకి దంపతులు త్వరలోనే వచ్చి, జరిగినది తెలుసుకుని, మనని హతమార్చేప్పాయి !

చేతనైనంత వేగంగా పారిపొపటం తప్ప వేరే మార్గం లేదు,” అంటూ తెరచాపలు ఎత్తించి, నోకను సముద్రంవేపు పట్టించాను.

ఈ లోపల తాము తెచ్చుకున్న పకి ముక్కలు వండించుకున్నారు. కాని వారు వాటని తినబోయే లోపలే ఆకాశాన సూర్య డికి రెండు మేఘాలు అడ్డుతగిలినట్టయింది. అవి మమ్మల్ని సమీపిస్తుంటే, గండభేరుండ పక్కలని మాకు స్ఫుర్చుమయింది. వాటి రెక్కల చప్పడూ, అరుపులూ వింటూంటే ఆకాశం గర్జిస్తున్నదని చెంచింది. అవి మా నోకకు ఎగువను ఎత్తుగా ఎగురుతున్నప్పుడు వాటి గోళ్లలో రెండు బ్రిహ్మండమైన రాళ్లు,

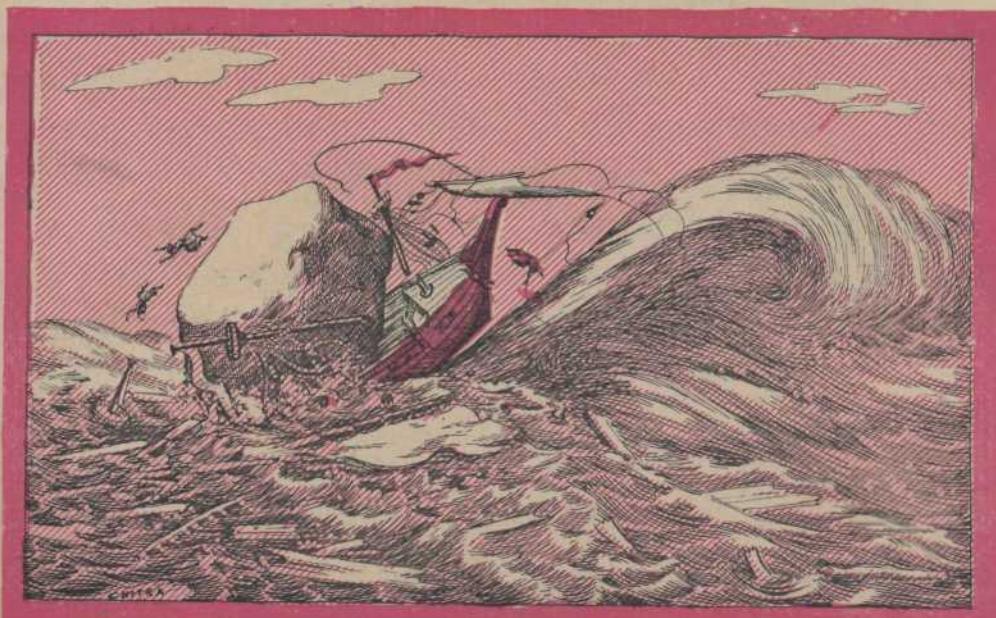

మా నోకకంటె పెద్దవి, ఉన్నట్టు మాకు కనిపించింది. మా వర్తకులు తమకు చేసిన ద్రోహనికి అవి ఏ విధంగా పగ తీర్చుకో దలిచయ్యా నాకు బోధపడింది.

చూస్తుండగానే ఒక పక్క తన గోళ్ల మధ్య ఉన్నరాతిని నెరుగా నోక మీదికి పదిలింది. కాని మా పరంగు ఎంతో యుక్తిగా చుక్కాని పక్కకు తిప్పేసి నోకను కాపాడాడు. ఆ రాయి మా పక్కనే పడింది. అది పడిన చేట నీటిలో ఎంత పెద్దగొయ్య పడిందంటే మాకు సముద్రం అడుగు కనిపించింది. ఆ రాయిపాటుకు లేచిన అలల మూలంగా మా నోక బెండు అడినట్టు అడిపోయింది.

ఇంతలోనే రెండోపక్కి రెండోరాయి పడే సింది. దాని దెబ్బుకు నోకలో సగంభాగం పప్పు పప్పు ఆయిపోయాంది. రాతి దెబ్బుకు పచ్చడి ఆయిపోగా మిగిలిన వారంతా సముద్రం వాతపడ్డారు. నేను ప్రాణం దక్కించుకునేటందుకు విశ్వాప్రయత్నాలు చేస్తూ ఆదృష్టపవాత్తూ ఒక కొయ్యముక్కను సంపాదించి దాని సహాయంతో తెలాను. దానిమీద ఎకిక్క కాళ్లతో తెడ్డువేస్తూ, గాలి సహాయానా, అలల సహాయానా, కొన ప్రాణంతో ఒక దీవిమీద వెళ్లపడ్డాను. ఒక గంటసేపు ఇనుకలో పడుకున్నాక గుండె దడ కాన్న తగ్గింది, బలం కాన్న తిరిగి

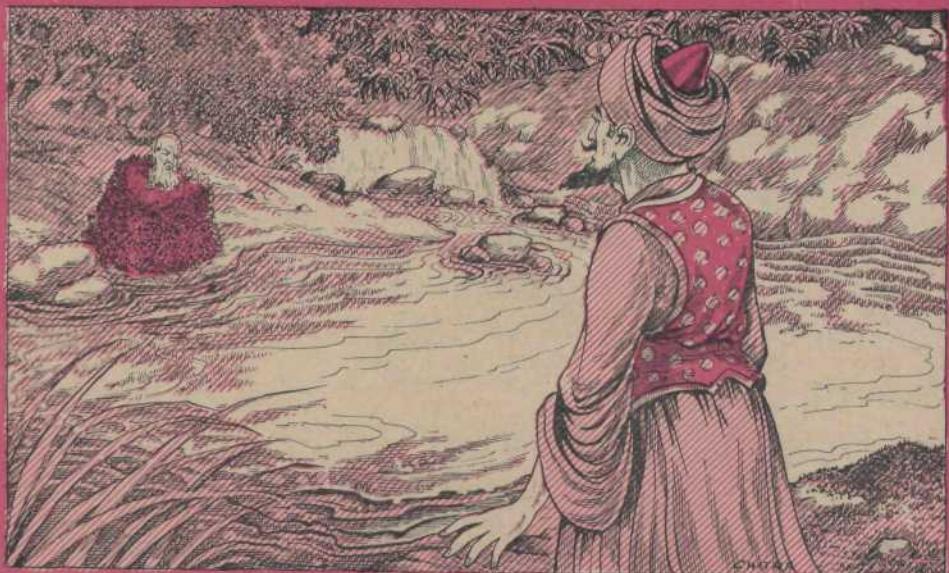

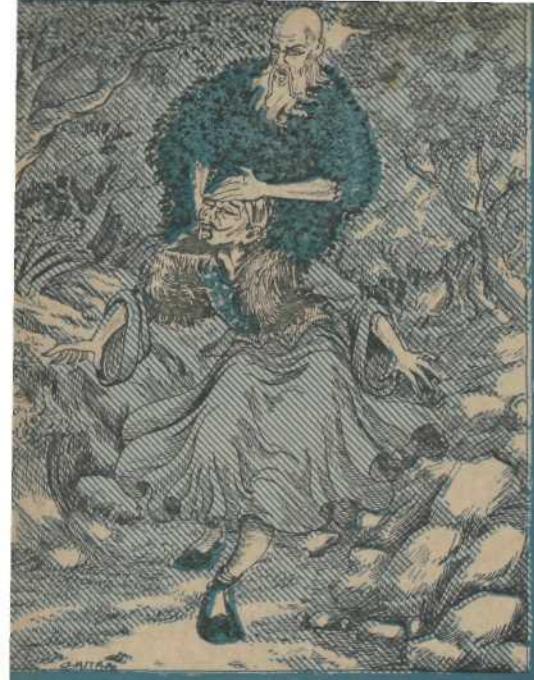
వచ్చింది. ఆప్యాడు నేను లేచి దీవిని పరి
కీంచటం ప్రారంభించాను.

అది నిజంగా భూలోకప్యుర్గమే. ఎటు
చూసినా చెట్లమీద పచ్చగా పండిన పట్లు
న్నాయి. చెట్లమీద రంగురంగుల పట్లులు
కలకల నాదాలు చేస్తున్నాయి. నేలపైన
హూలమొక్కలు రంగుల తివాసి పరిచి
సట్టుగా మనేహరంగా ఉండి, కమ్మని సువా
సనలు వెదజల్లతున్నాయి. నేను వృథా
కాలయాపన చేయక వెంటనే పట్లు కోసుకు
తిని, నిర్మలమైన సెలయేటి సీరు తాగి,
పుప్పుల పాస్సు లా టి నేలపై పడుకుని
విక్రాంతి తీసుకున్నాను.

చీకటి పడె సమయానికి నాకు మెణుకువ
వచ్చింది. నా పరిసరాలు మనేహరంగా
ఉన్నాయని తెలిసినా, ఒంటరిగా ఆ దీవిలో
ఉండటం మూలాన నాకు చాలా భయం
కలిగింది. ఆ రాత్రల్లా నాకు సరిగా నెద్ర
లేదు. నెద్రపోయినప్పుడు భయంకరమైన
పీడకలలు వచ్చాయి. ఎలాగైతేనేం తెల్ల
వారింది, నాకు మనస్మిమితం కలిగింది. నేను
లేచి దీవి యావత్తూ కలయ తిరగపాగాను.

త్యరలోనే నే జెక మంగుదగ్గిరిక
వచ్చాను. అందులోకి ఒక జలధార పడు
తున్నది. మంగు అంచున ఒక మునలాడు
కూచుని ఉన్నాడు. ఆకులు గుచ్ఛి ఒక

దుప్పటి లాగా చేసి దాన్ని కప్పుకుని
ఉన్నాడు. "ఎవరో నావికుడు. ఓడ పగిలి
పొతే ఒడ్డుచేరి ఉంటాడు," అనుకున్నాను.

నేను ముసలాభై సమీపించి పలకరిం
చాను. ఆ ముసలాడు సంజ్ఞలతో మాత్రమే
సమాధానం చెప్పాడు. "ఏం, మహాను
భావా? మీరిక్కడికెలా వచ్చారు?" అని
అడిగాను. అయిన విచారంతో తల అష్టంగా
తిప్పి, తనను నా భుజాలమీద ఎక్కుంచు
కుని ప్రవాహం దాటించమన్నట్టుగా
సంజ్ఞలు చేశాడు. అవతలి గట్టున ఉన్న
చెట్ల ఘలాలు తినాలని ఉన్నట్టు
కూడా సూచించాడు.

ఈ ముసలాడికి ఉపకారంచేస్తే ఆ
పుణ్యం ఉండికి పొడనిపించింది. నేను
పంగి ఆయనను నా భుజాలమీద ఎక్కుంచు
కున్నాను. ఆయన తన తెడలు నా కంరం
చుట్టూవేసి, కాళ్లు పెనవేసి నా రొమ్ముమీద
పెట్టి, తన చేతులతో నా తల పట్టుకున్నాడు.
నే నాయనను ప్రవాహం దాటించి ఆయన
చూపిన చేటి పంగి, "బాబూ, మెల్లిగా
దిగండి!" అన్నాను. కానీ ఆయన కదల
లేదు. పైపెచ్చు తన తెడలతో నా కంతాన్ని
మరింత గట్టిగా నెక్కుతూ, నా భుజాల
మీద మరింత బరువుగా కూచున్నాడు.

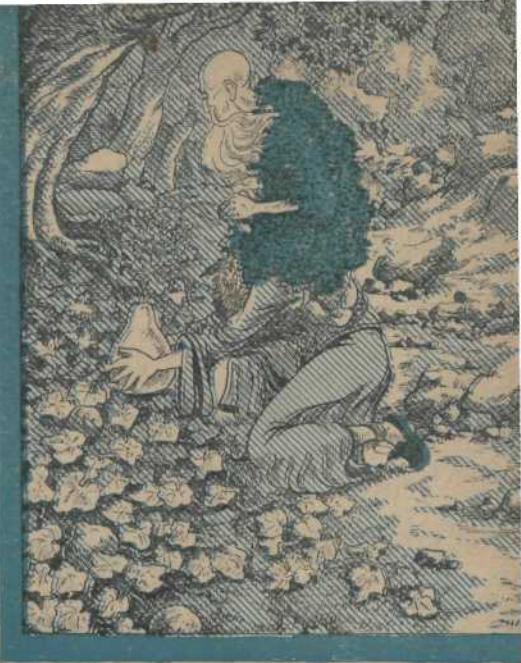
నాకు ఆస్పర్యం వేసింది. నే నాయన
కాళ్లకేసి మరింత పరికగా చూతునుకదా,
అవి సల్లగా, బొచ్చుతో, దుస్సపోతు కాళ్ల
లాగున్నాయి. నా కేదే భయం పట్టుకుంది.
ఆ మనిషిని కిందికి పడెయ్యాలని యిత్తుం
చాను. కానీ ఆ మనిషి నా కంరం మరింత
గట్టిగా నెక్కాడు. నాకు ఊచిరాడలేదు.
కళ్లు చీక్కుపోయాయి. అయిన్ని వడిలించు
కోవటానికి మరొక తుదిప్రయత్నం చేసి ఆ
తరవాత స్ఫృహతప్పి పడిపోయాను.

నాకు మళ్లీ స్ఫృహ తెలిసేనరికి ముపల
దింకా నా భుజాలమీదనే ఉన్నాడు.
అయితే వాడి ధర్మాన కాళ్లు కొంచెం

సడలించి, నాకు ఊపిరి అందేటట్టు మాత్రం చేశాడు. నాకు ఊపిరి ఆయుతూండటం గమనించగానే ముసలాడు నన్ను గుండెల్లో కాళ్లతో ఒక తన్నుతున్నాడు. నేను లేచి నిలబడ్డాను. తరవాత వాడు ముందుకు వంగి చెయ్యిచాచి, చెట్ల కిందుగా వెళ్లమని సంజ్ఞచేశాడు. నేనలాగే చేశాను. వాడు చెట్ల మీది పట్లలో మంచివన్ని ఏరి తాపీగా తిన పాగాడు. నేను తన కష్టం లేనప్పుడు ఆగినా, తనకు కావలిసిన దానికంటె వేగంగా నడిచినా నా రోమ్యుల్లో తన్నుతూ తనకు కావలిసిన విధంగా నన్ను నడిపించాడు. ఆ రోజుల్లా నేను వాళ్లి పశువు మోసినట్టు మోశాను. ఆ రాత్రి పడుకున్నప్పుడుకూడా వాడు నా భుజాలమీదినుంచి దిగలేదు. తెల్లవారగానే నన్ను తన్ని లేపగట్టాడు.

ఆ పగలూ, రాత్రికూడా నేను వాళ్లి మోశాను. చేతులతో, కాళ్లతో తన్నుతూ వాడు తనకు 'కావలిసినట్టుగా నాచేత పని చేయించుకున్నాడు. ఈ ముసలాడి సేవలో నేను అనుభవించిన శరీరబాధగాని ఆప హనంగాని నా జన్ములో నేన్నుడూ పడిన వాళ్లికాను. వాడి బలం యువకుల కుండదు. గాదిదలు కా సేవాల్లు కూడా వాడంత దయా దాకిణ్యాలు లేకుండా

ఉండరు. వాళ్లి పదిలించుకునే దారేవా కనబడలేదు. "ఈ ముసలాడిమీద నా కెందుకు కనికరం కలగాలి? ఇంతకన్న చాపు వచ్చినా బాగుండి పొనే!" అని విచరిస్తూ వాడు తిప్పెనట్లలూ తిరిగాను.

ఇలా అనేక వారాలు గడిచాయి. ఒక నాడు నేను వాళ్లి మోసుకు పోతూండగా కొన్ని చెట్ల కింద సారపాదులు కనిపించాయి. వాటికి పెద్దపెద్ద సారకాయలున్నాయి. వాటిల్లో పెద్దదిగా, ఎండుదిగా చూసి ఒకటి ఏరి, దాన్ని దేల్లచేసి, సుఖ్రంచేసి, అందులోకి ద్రాక్షపట్ల రసం పిండాను. తరవాత దాని మూతికి బిరడా పెట్టి ఎండలో పెట్టాను.

కొద్ది రోజులక్కలూ అది పుత్రిని సారా అయింది. తరవాత అవకాశం దేరికినప్పుడా సార కాయ బుర్ర ఎత్తి అందులోనుంచి కొంత తాగాను. ఆ ద్రాక్షసారా తాగితే వచ్చిన ఉత్సాహంతో ఈ భుజంమీది బరువు మరింత నులువుగా మౌయువచ్చునని నా ఆశ. నేను పరిమతంగా తాగటంచేత ఒల్లు తెలియ కుండా పోవటానికి బదులు ఉత్సాహం వచ్చింది. ఆ ఉత్సాహంలో నేను భుజం మీది బరువుతోనే అటూ ఇటూ గెంత సాగాను, పాడుతూ, సృత్యంచేస్తూ, నా సృత్యానికి నేనే అనందించి చప్పట్లు కొట్టు సాగాను. నా హర్షధ్వానాలతో చుట్టూ ఉన్న తేట అంతా మారుమోగి పోయింది.

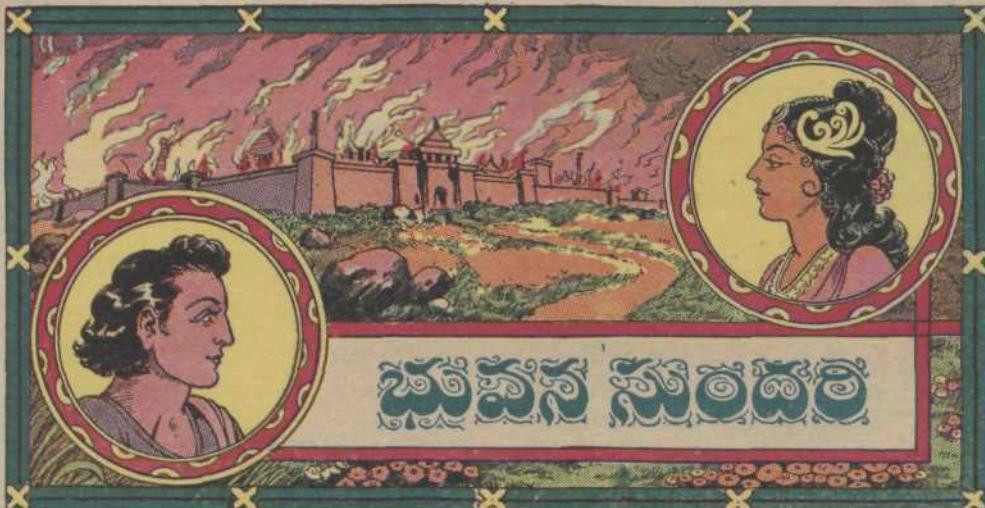
ముసలాడు నాలో వచ్చిన బలాన్ని గమ నించి, బుర్ర తనకునూడా ఇమ్మని సంజ్ఞ చేశాడు. వాణి చూస్తే భయంపల్ల గాని, లెకపాతే ఇష్టకనే పోదును. నే నిచ్చిన బుర్ర తీసుకుని ముందు కొద్దిగా ద్రాక్షరసం

రుచి చూశాడు. తరవాత బుర్ర ఎత్తి లోపల సారా అంతా తాగిసి, ఖాటి బుర్ర ను దూరంగా చెట్లమధ్య విసిరి పారేశాడు.

త్వరలోనే వాడి బుర్ర తిరగసాగింది. వాడు నా భుజాలమీద సృత్యం చెయ్యి సాగాడు. తరవాత నీరసించినట్టు కన బడ్డాడు. వాడి కండరాలలో పటుత్యం కాస్తా పోయింది. భుజంమీద సరిగా కూచోలేక మైకంతో ఇటూ అటూ ఒరగసాగాడు.

నామీద వాడి వట్టు సడలటం గమనించి, నా మెడచుట్టూ పెనవేసి ఉన్న వాడి కాట్లు విడుదిసి, ఒక క్రై ఉపున వాడు అంత దూరం వెళ్లి పడెట్టు తేశాను. వాడు పడిన వోటే ఉండి పోయాడు. నేను తడుపుకోకుండా చెట్ల మధ్య కనిపించిన లాపుపాటి రాయి ఒకటి ఎత్తుకొచ్చి వాడి తల కాస్తా చితక గొట్టేశాను. వాడు చచ్చాడు. నేను వాడి చెరనుంచి బయటపడ్డాను. అల్లా వాడి పట్ల కనికరిస్తాడనుకోను. (ఇంకా పుంది)

శుష్ణవస్తువుడాయి

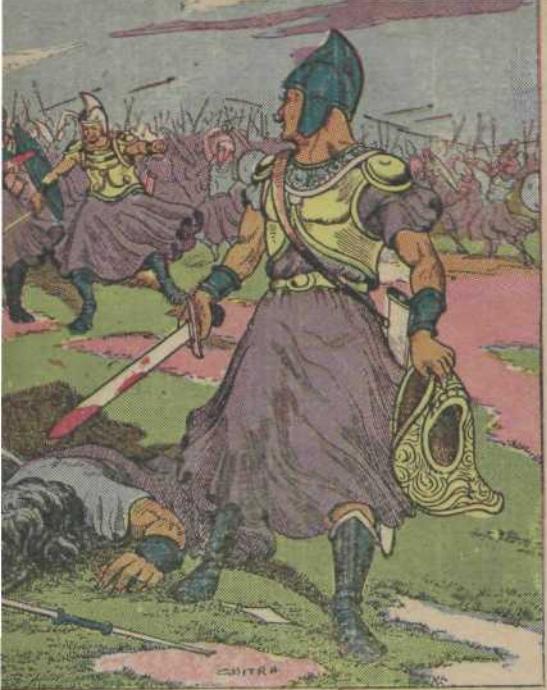
6

[తెమ్మిదేల్లపాటు బ్రోయెనగరంపై గ్రీకుల ముట్టది సాగిందిగాని, చెప్పుకోడగిన యుద్ధం మటుకు జరగలేదు. అంతలో గ్రీకులలో అగ్రవిరుడైన వజ్రాయుడు బ్రోయెనగరపై రాజకుమారైను, ప్రమాదినిని, చూసి ప్రేమించాడు. గ్రీకువడన్ని విడవాడినట్టులుతే ఆత నికి ప్రమాదిని లభించేటట్టు కనబడింది. వజ్రాయుడు ఏదో నెపంమీద రారాజుతో తగాదాపెట్టుకుని యుద్ధరంగాన్ని విచివిపెట్టి వెళ్లాడు. వెంటనే బ్రోజనులు విజ్యంధించి, గ్రీకు బలాలను భంగపరిచి, వారి నెకలలో ఒకదానికి చిచ్చు పెట్టారు. అప్పుడు—]

చంద్రప్రభుడి నావ మండుతూండటం కంటపడగానే వజ్రాయుడి రక్తం ఉడికి పొయింది. గ్రీకు పడ్డన తానుగాని తన బలాలుగాని ఇంక యుద్ధం చెయ్యబోవటం లేదన్న ప్రతిజ్ఞను అతను కొంతపరట ఉప సంహరించుకుని, గ్రీకులకు సహాయంగా తన బలాలను అప్పటికప్పుడే పంపాడు.

ఈలోపుగా పితృకీర్తి అనే గ్రీకుయోధుడు విజ్యంభించే బ్రోజను బలాలలో పెద్ద కల

పరం కలిగించాడు. మండిపొతున్న గ్రీకు పోకను చుట్టుముట్టిన బ్రోజను సైనికుల మధ్యకు అతనేక శూలాన్ని బలంగా విసి రాడు. ఆ శూలం ఒక వీరుడికి తగిలి అతను కూలిపొయాడు. ఇది చూసి బ్రోజ నులు వజ్రాయుడి పనేననీ, అతను యుద్ధ రంగానికి తిరిగి పచ్చాడనీ అనుకున్నారు. వజ్రాయుడంటే బ్రోజ నులకు సింహ స్వప్నం; అందుచేత వారు కంగారుపడి

చెల్లాచెదరై పారిపాసాగారు. త్రోజనులకు ధైర్యం చెప్పి నిలపగల యొధుడెవడూ లేక పొయాడు. దురదృష్టప్రశాత్తూ వీరసింహుడు భూధప్పడిచేత గాయుపడి అంతకుపూర్వమే యుద్ధరంగాన్ని విడిచి త్రోయునగరానికి తిరిగి వెళ్లిపోయాడు.

త్రోజనులను ఈ విధంగా కలవరపర చిన పితృకీర్తి చంద్రప్రభుడి నావతాలూకు మంటలను అర్పి, పారిపాతున్న త్రోజను లను తరమసాగాడు. ఆతను వజ్రకాయుడి కవచం ధరించి ఉండటంమూలాన త్రోజ నులు ఆతన్ని చూసి వజ్ర కా యుడనే భ్రమపడ్డారు.

ఎలాగైనా ఆ రోజు త్రోయునగరాన్ని వశ పరచుకోవాలని పితృకీర్తి తీర్మానించు కున్నాడు. నగరం చుట్టూ ఉన్న కోటు గోదలను ఎగబాకట్టానికి ఆతను మూడు సార్లు విశ్వాప్రయత్నం చేశాడు. కానీ త్రోజ నులు ఈ ప్రయత్నాలను సాగివిష్టాలేదు.

చీకటి పడినదాకా యుద్ధం సాగుతూనే ఉన్నది. మసకచీకటలో పితృకీర్తి వెన్నులో ఎవరో పొడిచారు. ఆతని శిరప్రాణం పడి పోయింది, ఆతని చేతిలో ఉన్న శూలం వితిగిపోయింది, ఆతను అసహాయ స్థితిలో ఉండిపోయాడు. ఇది గమనించి మరొక త్రోజను వీరుడు ఆతన్ని జంకోక పోటు పొడిచాడు. పితృకీర్తి బాగా దెబ్బతిని, నిరాయుధుడై, తూలుతూ యుద్ధరంగం నుంచి వెళ్లిపోతూండగా, వీరసింహుడు యుద్ధరంగానికి తిరిగి వచ్చి పితృకీర్తిని ఒకే వేటుతో చంపేశాడు. తరవాత ఆతను పితృకీర్తి ధరించిన కపచాన్ని ఒలిచి తిసుకున్నాడు.

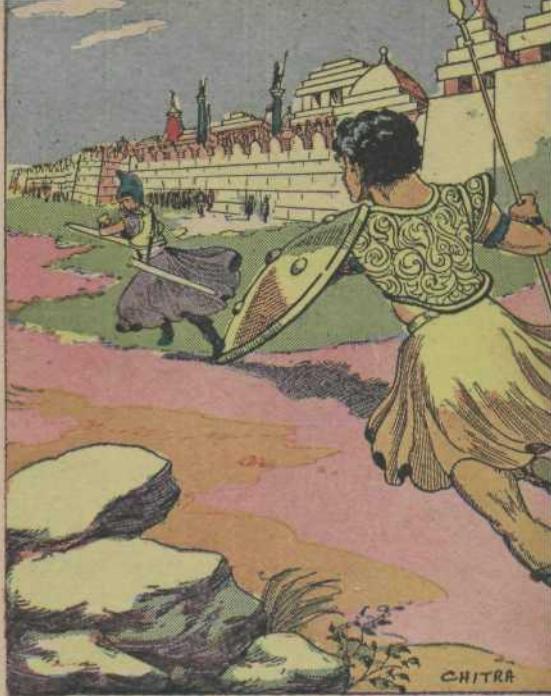
సరిగా ఈ సమయానికి ప్రతాపుడూ, భూధప్పుడూ ఆక్రమికి వచ్చి పితృకీర్తి శవం త్రోజనుల వశం కాకుండా, బాగా చీకటి పడేవరకూ కాపాడి, తరవాత దాన్ని తమ నౌకలవద్దకు చేర్చారు.

పితృకిర్తి మరణ వార్త విని వజ్ర కాయుడు మట్టలో పొద్దాడి అడవిలాగా శోకాలు పెట్టాడు. అతని తల్లి అయిన తచ్చని అతనికోసం సరికొత్త కవచం ఒకటి అప్పటికప్పుడు తయారుచేయాంచి అతని శిబిరానికి తెచ్చి ఇచ్చింది. వజ్ర కాయుడు ఆ కవచాన్ని ధరించి రాజుదగ్గింకి వెళ్లి అయనతే రాజీపడ్డాడు. తరవాత అతను పితృకిర్తి చాపుకు పగ తీఱుకోవటానికి యుద్ధరంగానికి బయలుదేరాడు.

ఆసలే ఆగ్రహావేశంలో ఉన్న వజ్ర కాయుడు ప్రశ్నయుద్ధుడిలాగా యుద్ధ రంగానికి వచ్చేసరికి త్రోజనులు అతని ధాటికి నిలవలేక చెదిరి పరిగెత్త సాగారు. వజ్ర కాయుడు వారిని స్క్రమందర సదికేసి తరిమాడు. అక్కడ త్రోజను బలాలను రెండు కంకలుగా చీలదిసి చిత్రవథ చేశాడు. ఆ యుద్ధంలో ఎలాగో చాపు తచ్చించుకుని త్రోయునగరం చేరినవారు బెదిరిన లేట్ల లాగా కనిపించారు.

గ్రీకు వీరులందరిలోకి అగ్రగ జ్యుడు వజ్ర కాయుడు, త్రోజనులలో అగ్రగజ్యుడు వీరసింహుడు. కానీ వీరిద్దరూ ఇంతవరకు యుద్ధానికి తలపడలేదు, ఇప్పుడు తల పడారు. వారి మధ్య జరిగే పొరు ఎలా

CHITRA

పరిణామిస్తుందో, చూడటానికి ఉభయపక్షాల వారూ యుద్ధం నిలిపేశారు.

ఆరంభంలో వీరసింహుడు వజ్ర కాయుడ్ని ఎదిరించకూనికి బదులు అతని నుంచి పారిపోసాగాడు. వజ్ర కాయుడు అతని వెంటబడి తరమసాగాడు. ఇలా పారిపోవటంలో వీరసింహుడి ఉద్దేశమే మంటే, వజ్ర కాయుడు చాలా కాలంగా యుద్ధానికి ఎడంగా ఉన్నందుచేత యుద్ధం చేసే ఆలవాటు తప్పిపుంటుందనీ, తనవెంట పరిగెత్తిసే వజ్ర కాయుడు త్వరలోనే అలిసి పోయి, ఆ తరవాత తన చేతిలో సులువుగా ఓడిపోతాడనినూ !

మందమామ

కాని వీరసింహుడి అంచనా తప్పింది. అతను త్రోయు గోదల చుట్టూ మాడు సార్లు పరిగెత్తించినప్పటికి వజ్రశాయుడికి కొంచెమైనా అలసట రాలేదు. చివరకు

వీరసింహుడు పరిగెత్తటం మానేసి, ఎదురు తిరిగి నిలబడ్డాడు. వజ్రశాయుడు ఆతని మీదికి పస్తూనే అతన్ని గుండెలు దూసుకు పొయెటట్టు పొడిచాడు. వీరసింహుడు కందపడి ప్రాణాలు విడుపబోతూ, తన శరీరాన్ని తనవారికి పప్పగించమని వజ్ర కాయుష్ణి వేఱుకున్నాడు.

కాని వజ్రశాయుడు వీరసింహుడి తుది కోరికు లభ్యపెట్ట లేదు. అతను వీర

సింహుడి కవచాన్ని ఒలిచి తీసుకుని, వీర సింహుడి కాళ్ళను తాళ్ళతో తన రథానికి కట్టి. ఆ రథాన్ని తమ నౌకలకేసి తోలుకు వెళ్ళాడు. వీరసింహుడి శవం మట్టిలో కొట్టుకుంటూ రథంవెంట వెళ్లింది.

ఈ విధంగా తన పగ తీరాక వజ్ర శాయుడు పితృకిరికి అంత్యక్రియలు చేసి, ఆతని సమాధివద్ద గుర్రాలనూ, పితృకిరి వెంట ఉండిన తోమిద్ది వేటకుక్కలలో రెండింటినీ, పన్నెండు మంది త్రోజును యుద్ధభైలనూ బలి ఇచ్చాడు. ఈవిధంగా బలి అయిన త్రోజునులలో వర్షనుడి కుమా రులు చాలామంది ఉన్నారు. వీరసింహుడి

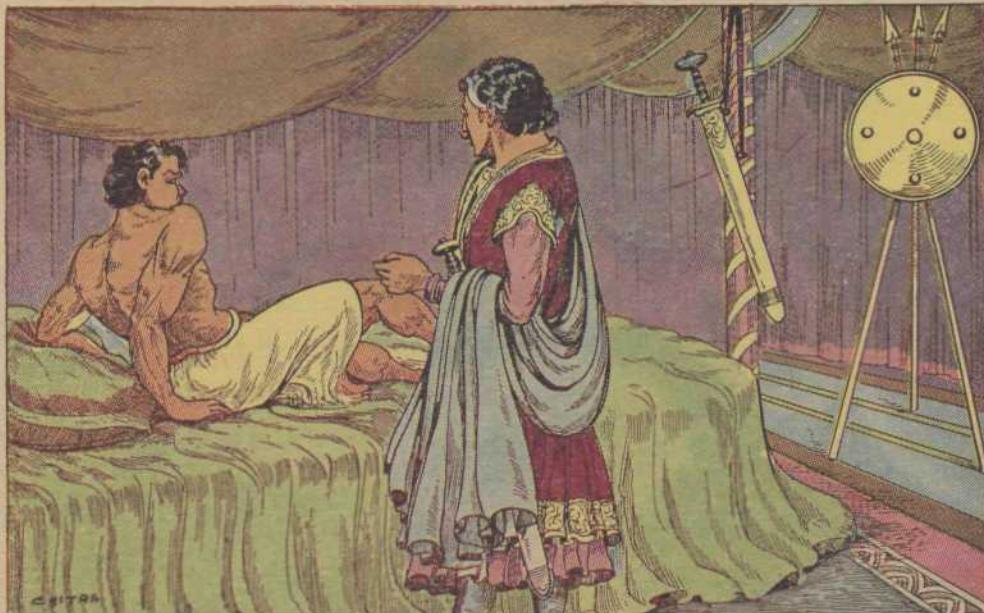
శవన్ని పితృకీర్తి వెటకుక్కలకు వేయా
లని కూడా వజ్రకాయుడు అలోచించాడు
గాని, మళ్ళీ ఆ ప్రమత్తం మానుకున్నాడు.

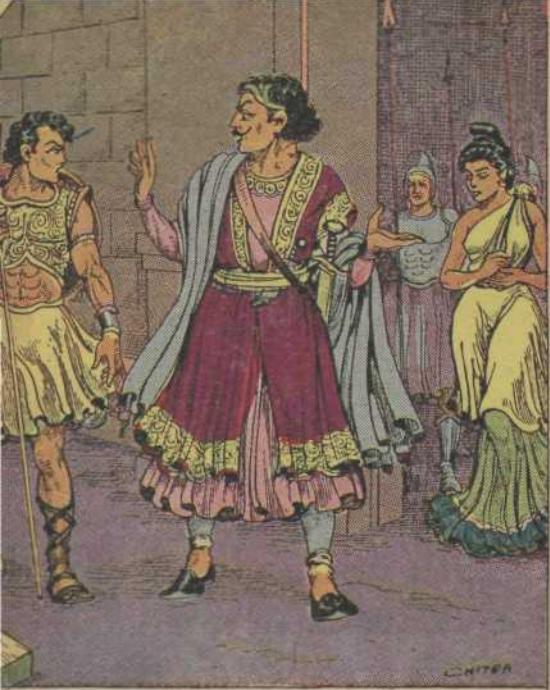
పితృకీర్తి అంత్యక్రియల సందర్భంలో
పోటివందాలు జరిగాయి. రథాల పోటీలో
దేవమయుడు నెగ్గాడు. మల్లయుద్ధంలో
రూపధరుడూ, భూధవుడూ సమంజ్ఞీలుగా
నిర్ణయించ బడ్డారు.

ఇంత జరిగినా వజ్ర కాయుడి పగ
పూర్తిగా చల్లారలేదు. అతను రోజు తెల్ల
వారుజామనే లేచి వీరసింహడి కళైబ
రాన్ని పితృకీర్తి సమాధి చుట్టూ మూడు
సార్లు ఉచ్చేవాడు.

ఒకనాటి రాత్రి చికటిమాటున, ట్రోయ్
రాజుసు వర్షసుడు గ్రీకు శిబిరానికి పచ్చి,
తన కుమారుడి కళైబరాన్ని కొనుక్కునే
ఉద్దేశంతో వజ్రకాయుడి గుడారం ప్రవే
శించాడు. వర్షసుడు పచ్చేసరిక వజ్ర
కాయుడు గాఢనిద్రలో ఉన్నాడు. తలఁ
కున్నట్టయితే వర్షసుడు వజ్ర కాయుట్టే
సులువుగా హత్యచేసి ఉండవచ్చు. కాని

వర్షసుడు ఆ పని చెయ్యక ఎంతో ఉదా
రంగా ప్రవర్తించాడు.
వజ్రకాయుడు నిద్రలేచాక అతనికి
వర్షసుడికి సంప్రతింపులు జరిగాయి. వర్ష
సుడు వజ్రకాయుడికి వీరసింహడి యొత్తు

వజ్రకాయుడు అదివరకే ప్రమాదినిని ఆపారంగా పై మించి ఉన్నాడు. అతనిప్పుడు ఆమె చేసిన పని చూసి, వర్షనుడికి కేసి తిరిగి, “నాకు మీ బంగారం ఏమీ పద్మ. ప్రమాదినిని నాకిచ్చి పెళ్ళిచేసి, భువనసుందరిని ప్రతాపుడివరం చెయ్యండి; మనం యుద్ధం చూని సంధి చేసుకునే టట్టు నేను చూస్తాను!” అన్నాడు.

“కావలిసై ప్రమాదినిని నువ్వు పెళ్ళాడు. కానీ భువనసుందరిని మీకు పప్పగించము. ఇష్టమైతే ఆ ప్రకారం సంధి ఏర్పాటు చెయ్యి!” అన్నాడు వర్షనుడు.

“ప్రయత్నించి చూస్తాను!” అన్నాడు వజ్రకాయుడు.

వర్షనుడు వీరసింహుడి కథేబరాన్ని తీసుకునేట్లు నీర్లయం జరిగింది. దినికి ఉభయపక్షలూ ఆ మోదించిన మీదట, గ్రీకులు ట్రోయ్ కోటు గొడల వెలపల ఒక కాటూ ఆమర్చారు, ఒకవైపున వీరసింహుడి కథేబరాన్ని పెట్టి రెండే వైపున బంగారం తెచ్చి వెయ్యుచున్నారు.

ట్రోజనులు వర్షనుడి ధనాగారం లో ఉన్న బంగారపు ఆచ్చులనూ, సగలనూ ఉడ్చితచ్చి కాటాలో వేశారు. కానీ వీరసింహుడి శరీరమే కొద్దిగా మొగ్గుచూపింది. అప్పుడు వర్షనుడి కుమారై ప్రమాదిని తన చేతి కంకణాలను ఉడ్చి కాటాలో వేసింది.

చంద్రమా మ

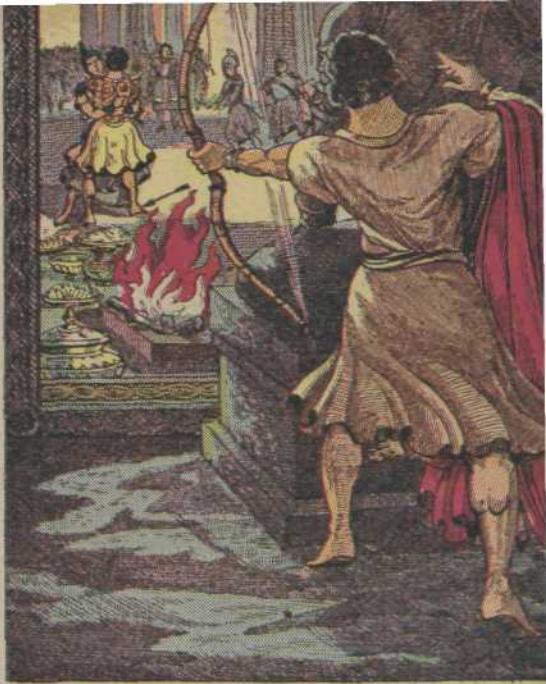

క్షమించలేదు; ఎందుకంటే, అతను తన అన్న అయిన ఇలియుణ్ణి చాలా క్రూరంగా హత్యచేసి ఉన్నాడు.

ప్రమోదిని వజ్ర కా యుడి పై ప్రేమ ఉన్నట్టు నటిస్తూ అతని ప్రాణ రహస్యం తెలుసుకున్నది. ఆమెపై ప్రేమకొద్దీ వజ్ర కాయుడు తన కుడికాలి మడమలో చావు ఉన్న సంగతి చెప్పేశాడు. అతని శరీరం వజ్ర కాయం కాగలందులకు అతని తల్లి అతనిని బాల్యంలో, ఆ మడమ పట్టుకునే నదిలో ముంచింది.

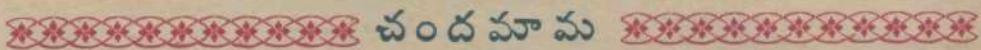
"నీవు సూర్య ఆలయానికి నిరాయు ధుడిపై పాదరక్షలు లేకుండా వచ్చినట్టయితే అక్కుడ సూర్యభగవానుడికి బలులు ఇచ్చి మన పెళ్ళి ఖరారు చేసుకుండాము!" అని ప్రమోదిని వజ్ర కాయుడితో చెప్పింది.

వజ్రకాయుడు ఆ ప్రకారమే ఆలయానికి వచ్చాడు. అక్కుడ ఆమెవెంట ఆమె ఆప్త బంధువులు కొండరున్నారు. ఆమె అన్న అయిన అరిభయంకరుడు వజ్ర కాయుడిపై ఆపేక్ష ఉన్నట్టు నటిస్తూ అతనిని గట్టిగా ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. ఆదే సమయంలో మోహనుడు విగ్రహం చాటు నుండి వజ్రకాయుడి కుడికాలి మడమను ఒక విషపు బాణంతో కొట్టాడు.

అయినా వజ్రకాయుడు వెంటనే చావ లేదు. ఆలయంలో ఉన్న అగ్నిగుండం నుంచి రెండు కొరవులు చెరక చేతా తీసు కుని, వాటితో అతను అక్కుడి ట్రోజను లను చావమోదాడు. ఆ దెబ్బలకు అనేక మంది ట్రోజనులూ, ఆలయంలో ఉండే పనివాళ్ళూ బలి అయారు.

కులోపుగా గ్రీకు శిఖిరంలో రూపఫరుడు, భూధఫుడు మొదలైన యోధులకు వజ్ర కాయుడేడో కుటు చేస్తున్నట్టు అనుమానం తగిలింది. ప్రమోదినిని పెళ్ళాడి యుద్ధం నిలపటానికి అతను మాట ఇచ్చినట్టు వారి పరూ ఎరగరు. వజ్రకాయుడు సూర్యాల

యూనికి ఒంటరిగా బయలుదేరి వెళ్లినట్టు పసికట్టి గ్రీకు యోధులు కుట్ట ఏమిలో తెలుసుకుండామని అక్కడికి పచ్చారు.

వారు అలయద్వారంనుంచి లోపలికి పచ్చే సమయంలో మాహానుడూ, అరి భయంకరుడూ ఆ ద్వారంకుండానే బయ టికి పోతూ ఎదురయారు. రూపథరుడూ, భూధపుడూ, దేవమయుడూ అలయంలోకి పచ్చి కొసప్రాణంతో ఉర్క వజ్రకాయుష్టి చూశారు. “తోయెనగరం వశమయాక నా సమాధివద్ద ప్రమోదినిని బలి ఇవ్వండి! ఇదే నా తుది కోరిక!” అంటూ వజ్ర కాయుడు తన అనుచరుల చేతులలో ప్రాణాలు వదిలాడు.

మహాబలుడైన భూధపుడు వజ్రకాయుడి శరీరాన్ని తన భుజాన వేసుకున్నాడు. ముగ్గురు యోధులూ అలయం వెలపలికి పచ్చారు. వజ్రకాయుడి శవాన్ని ఏవిధంగా నైనా సంపాదించటానికి త్రోజనులు విశ్వ

ప్రయత్నం చేశారు. కాని గ్రీకు వీరులు వారిని తరిమికొట్టి శవాన్ని తమ నౌకల వద్దకు చేర్చారు.

వజ్రకాయుడి తల్లి తటిని దుఃఖానికి అంతులేదు. ఈమెతోబాటు గ్రీకు యోధులందరూ పదిహేడు రోజులపాటు శోకం అనుభవించారు. పడ్డెనిమిదే రోజున వజ్ర కాయుడి శవాన్ని చిత్తమీద కాల్పి, అతని అస్తికలనూ, పితృక్రితి అస్తికలనూ చేర్చి ఒక బంగారు పాతలోనే ఉంచి, తోయె సగరానికి సముద్రానికి మధ్యగా ఒక స్ఫురంలో సమాధిచేసి, ఆక్కడ ఒక ఎత్త డిన రాళ్ళ గుట్ట ఏర్పాటుచేశారు. ఈ స్ఫురానికి సమీపంలోనే ఉన్న గ్రామానికి వజ్ర కాయుడి పేరు చెట్టి, ఆ గ్రామంలో అతని పేర ఒక ఆలయం కట్టి, అతని శిలావిగ్రహాన్నికూడా స్థాపించారు. చెవులకు త్రీలు ధరించే పొగులు గల ఈ విగ్రహం ఇప్పటికి ఆక్కడ ఉన్నది.

(ఇంకా పుండి)

మాగ వేసు

పూర్వం యోధపురంలో ప్రతాపుడు నే యువకుడుండే వాడు. అతను సామాన్య కుటుంబానికి చెందినవాడు. అయినప్పటికీ అతనికి క్రతియుద్ధంలో గాప్య నేర్చున్నది. దానికి తోడు అతను అపరిమితమైన కైర్య సాహసాలుగల యువకుడు. అతను రాజు గారి దగ్గర కొలువుచేరిన కొద్దికాలానికి తన శార్య పరాక్రమాలను ప్రదర్శించి రాజు గారికి ఎంతో ఇష్టుడయాడు. అయితే అతను గాప్యఇంటివాడు కానందువల్లనూ, వయసులో ఇంకా చిన్నవాడు కావటంచేతనూ రాజుగారు తన ఆస్తానంలో ప్రతాపుడికి పెద్ద పదవి ఇవ్వాలేదు.

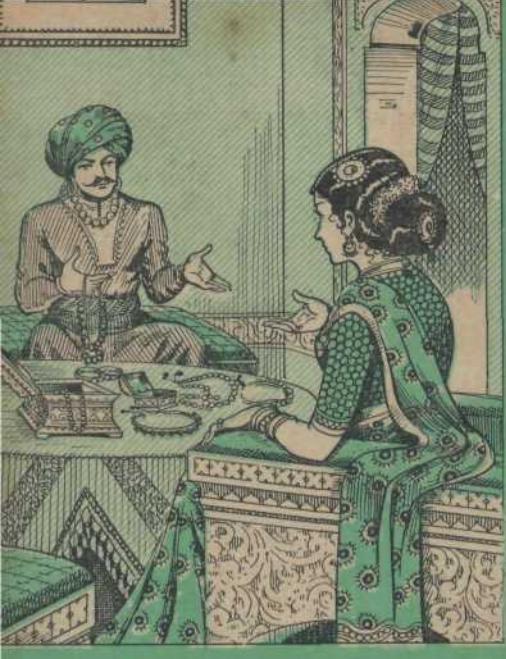
ఆ నగరంలోనే హిరణ్యగుప్తుడనే కోటిశ్వరుడేకాయన ఉన్నాడు. ఆయనకు పార్వతి అనే ఒక కుమారె ఉన్నది. ఆమె చాలా చక్కనిది. ప్రతాపుడు ఒకవాడు పార్వతిని చూసి, అదిమొదలు ఆమెమీద

ప్రేమ కలిగి నానాటికి వెప్రివాడులాగా అయి పోసాగాడు. అతను పార్వతితో మాట్లాడాలని ఒకటి రెండుసార్లు ప్రయత్నాలు చేశాడు గాని, కొంచెమైనా ఘలితం లేకపోయింది.

తనకు ఎంతో ఇష్టుడైన ప్రతాపుడు నానాటికి చికిత్స, పాలిపోతూ ఉండటం గమనించి రాజుగారు కలవరపడ్డాడు. ఆయన తన ఆస్తానవైద్యుల్ని ఏలిచి, “ప్రతాపుడు ఏదో వ్యాధితో బాధపడుతున్నాడు. వాడి ప్రాణం అమూల్యమైనది. ఎలాగైనా వాడికి చికిత్సచేసి మామూలుమనిషిని చెయ్యి!” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

రాజవైద్యుడు ప్రతాపుట్టి పరిక్షించాడు, కాని రోగం అంతు చిక్కులేదు. కొద్ది రోజుల పాటు ఏవేవో బౌషధాలుకూడా ఇచ్చి చూశాడు; అవేపే పని చెయ్యాలేదు.

ప్రతాపుడికి అనారోగ్యంగా ఉండని తెలిసి అతని బాల్యమిత్రుడు, సత్యవర్జ అనేవాడు,

అతన్ని చూడవచ్చాడు. ప్రతాపుడు సత్య వర్కు నిజం చెప్పేసి, “మనేవ్యాధికి మందులేదు. పార్వతిని పెట్టాడితే తప్ప నారోగం కుదరదు. అది సాధ్యమయే పని కాదు. అందువేత నేను క్రమేణా తిసుకుని చాపక తప్పదు! నాకోనం ఎందుకు విచారిస్తావు?” అన్నాడు.

“ఏచ్చివాడా! ఈ మాత్రానికి అధైర్య పడతావా? వెళ్లి పార్వతిని కలుపుకుని నీ ప్రేమను ఆవిడకు తెలయజేసుకో! అమెనిన్ను పెట్టాడటానికి ఒప్పుకోవచ్చు. ఒక వేళ ఒప్పుకోకపొయినా నీ కింత మనేవ్యధ ఉండు!” అన్నాడు సత్యవర్కు.

“ఆసంభవం! పార్వతి కోటీశ్వరుల బిడ్డ, నేను చూడబోతే నామగోత్రాలు లేని సామాన్య సైనికుణ్ణి. నే నామెను ఎట్లా కలుపుకోగలను, ఎట్లా మాట్లాడగలను! నన్ను ఇట్లాగే చచ్చిపోని!” అన్నాడు ప్రతాపుడు విచారంగా.

“నువ్వు చేయలేని పని నీకు నేను చేసి పెడతాను. నువ్వేమీ అధైర్యపడకు!” అని సత్యవర్కు తన స్నేహితుడికి దైర్యం చెప్పి, వెళ్లిపోయాడు.

అది మొదలు ప్రతాపుడి వ్యాధి తిరుగు ముఖం పట్టింది. మూడు నాలుగు రోజులలో అతను మామూలు మనిషి ఆయినాడు. రాజగారుకూడా చాలా సంతోషించాడు.

ఈ లోపుగా సత్యవర్కు ఒక వ్యాపారస్థుడి వేషంవేషుకుని ఒక మూటలో అందమైన ప్రీతి సామగ్రి పెట్టుకుని నెరుగా హరిశ్యాగుప్పుడి ఇంటికి వెళ్లి పార్వతిని చూశాడు. పార్వతి అతను తెచ్చిన పసుపులను చూసి చాలా ముఖుటపడింది. అవి మామూలుగా బజారులో డోరికి పసుపులు కాపు. ఆమె వాటిలో కొన్నిటని ఏరి, “ఏటి వెల ఎంత?” అని అడిగింది.

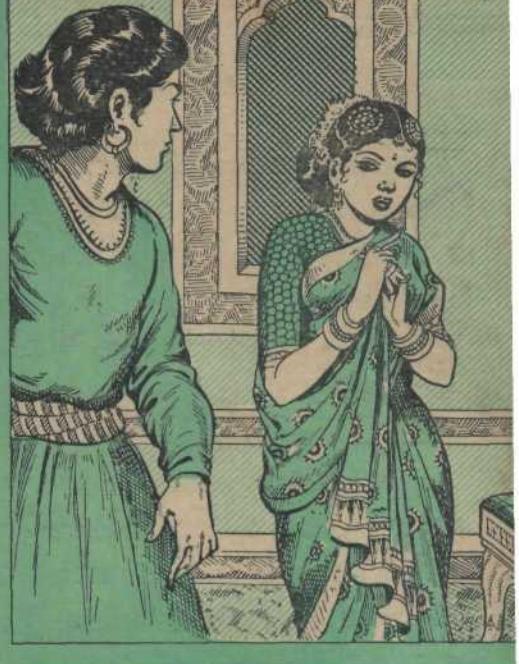
“ఏటిలో మీకు నచ్చినవి ఇవేనా, అమ్మా?” అని అడిగాడు సత్యవర్కు.

“నచ్చటానికేం? ని దగ్గిర ఉన్న వస్తువు
లన్నీ నచ్చయి. కాని అన్ని ఒకసారి ఎలా
కొనెది?” అన్నది పార్యతి.

“నేను తమర్చి డబ్బు ఆడిగానా, అమ్మా? ఇవి మీకు బహుమానంగా పంపినవాడు
వ్యాపారం చేసుకునేవాడుకాదు. మీ రంచు
పడిచస్తాడు. మీతో ఒక్కసారి మాట్లాడాలని
ప్రయత్నించి, చాతగాక మనే వ్యాధితో
మంచం పట్టాడు! వాడి స్థితి చూస్తే మీకు
నిజంగా గుండె కరిగిపోతుందన్నమాట!”
అని ఇతరు లెవరూ దినకుండా సత్కృవర్కు
పార్యతితో అనేకాడు.

పార్యతి కొంచెం ఆలోచించి, “ఎవరో
పిచ్చివాడులాగున్నాడు. ఆతనికి కావలిసింది
నాతే మాట్లాడటమే అయితే రేపు మధ్యాన్నం
ఇక్కడికి రమ్మను, మాట్లాడతాను. ఈ
భాగ్యానికి మంచంపట్టాలా?” అన్నది.

ఈ సంగతి తన స్నేహితుడు చెప్పగానే
ప్రతాపుడు పరమా సందం చెందాడు.
మర్మాడు మధ్యాన్నం ఆతను పార్యతి
ఇంటికి వెళ్లాడు. పార్యతి ఆతన్ని తన గదికి
పిలిపించింది. ప్రతాపుడు అమెకు తన గడ
వంతా చెప్పుకున్నాడు. ప్రతాపుడి మనసు
మంచిదే అయినా, ఆతను తనను ప్రేమిం
చటం కేవలం భ్రమ అనీ, ఏ విధంగానైనా

ఆ భ్రమను వదలగొట్టాలనీ ఉద్దేశించి
పార్యతి ఆతనితో ఈ విధంగా అన్నది:

“నీకు నా మిద ఎంతో ప్రేమ ఉన్న
దంటున్నావు. ఇదే నిజమైతే ఈ క్లాం
సుంచి ఏడాడిపాటు ఎవరితో నూ ఏ
మాత్రమూ మాట్లాడకూడదు. నీవి పని చేసి
నట్టయితే నీకు నాపై నిజంగా ప్రేమ ఉన్న
దని నాకు నమ్మకం చిక్కుతుంది! అప్పుడు
నిన్ను పెళ్లాడతాను!” అన్నది పార్యతి.

ఏడాడిపాటు మూగనేము పట్టటానికి
ప్రతాపుడు ఒప్పుకోడనీ, అందుపల్ల తాను
ఆతన్ని పెళ్లాడవలిసిన అవసరం కలగదనీ
పార్యతి ఉద్దేశం.

పార్వతి కరినచిత్తురాలనీ, ఆమెకు తన మీద ఏ మాత్రమూ ప్రేమ లేదని ప్రతా పుడు గ్రహించాడు. అతనికి ఆమెమీద పట్ట రాని కోపం వచ్చింది. అందుచేత అతను, ఏడాదిపాటు మూగనేము పట్టి, ఆమెను పెద్ద చిక్కులో పెట్టుటానికి నిశ్చయించు కున్నాడు. మూగనేము షరతుకు తాను సమ్మతించినట్టు సంజ్ఞలతో పార్వతికి తెలియజేసి ప్రతాపుడు వెళ్లిపోయాడు.

ఆది మొదలు అతను ఎవరితోనూ మాట్లాడలేదు. అతనికి అకస్మాత్తుగా నేరు పడిపోయిందన్న వార్త అంతట పాకింది. ఈ సంగతి తెలిసి రాజుగారు

చాలా బాధపడ్డాడు. ప్రతాపుడికి చచ్చి టంత జబ్బుచేసి నయమయిందని సంతోషిస్తున్న సమయంలో వ్యాధి ఈ రూపాన బయటపడిందని రాజుగారు విచారించాడు. ఆయన దేశంలో ఉన్న వైమ్యులందరికి కబురుచేసి ప్రతాపుడికి తగిన చికిత్స చేయ మని ఉత్తరువిచ్చాడు.

ఎందరో వైమ్యులు వచ్చి ప్రయత్నించారు, తాని ఒకరూ ప్రతాపుడికి మాట తెప్పించలేక పోయారు. రోజు రోజుకి రాజుగారి అందోళన ఎక్కువయింది.

“ప్రతాపుడు యిను వకుడు. అద్భుత మైన యోధుడు. ఏనాటికైనా సర్వసేనాని

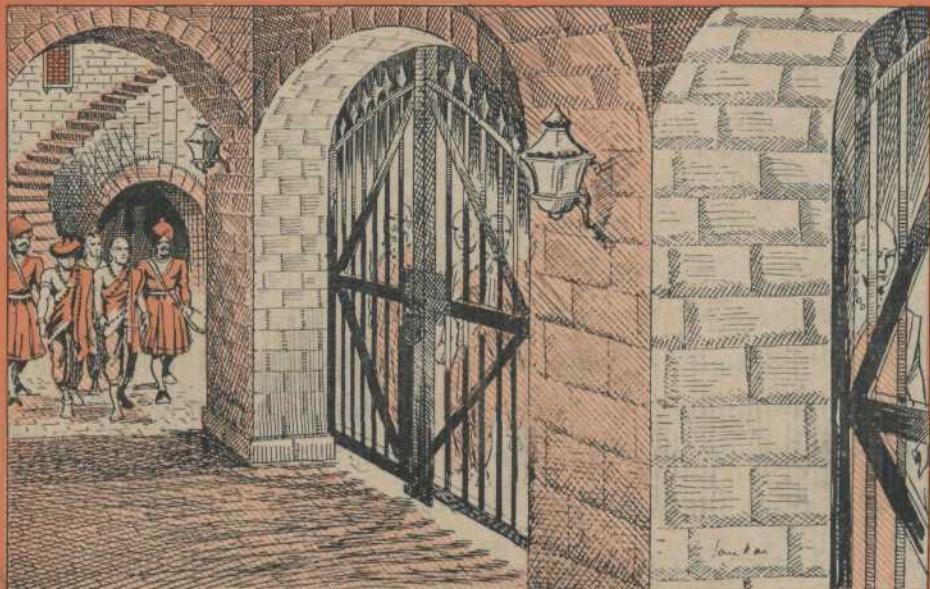

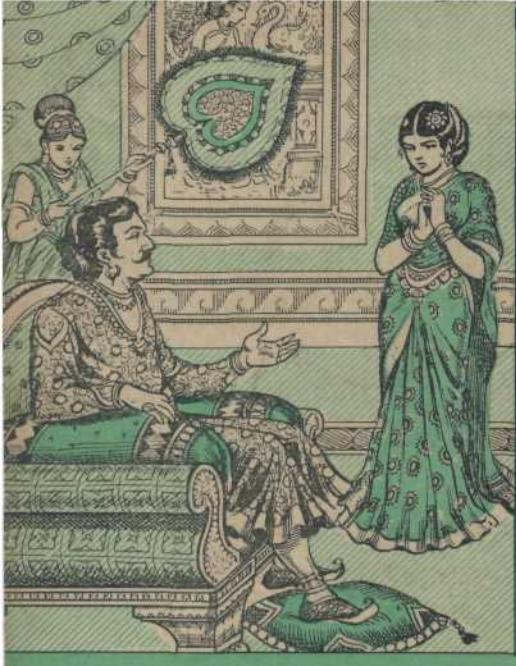
అయి దేశానికి కీర్తి ప్రతిష్టలు తీసుకు రాగలవాడు. అతనికి మాట పడిపోవట మేమిటి? ఒక్క వైద్యుడూ చికిత్స చెయ్యి లేక పోవటమేమిటి? అతనికి మాట తెప్పించిన వైద్యుడికి అట రూపాయలు బహుమానమిస్తామని చాటించండి!” అని రాజు మంత్రులతో అన్నాడు.

ఆ ప్రతారమే దేశదేశాలా చాటింపు జరి గింది. ఎక్కడెక్కడనుంచో ఘనవైద్యులు వచ్చి ప్రతాపుణ్ణి పరికించి, అతని మూగ తనం పొగొట్టటానికి ఏమీ చెయ్యి లేక పోయారు. కానీ లక్షరూపాయల ఆశకోద్దీ వైద్యులు కానివాళ్ళుకూడా వచ్చి తమ

చికిత్సలతో ప్రతాపుణ్ణి జాధించసాగారు. ఈ సంగతి తెలిసి రాజుగారు, ప్రతాపుడికి చికిత్సచేసి మాట తెప్పించలేకపోయిన వారికి జరిమానా విధిస్తామని, జరిమానా ఇచ్చుకోలేకపోతే యావజ్ఞేవం భైదు చేస్తామని మరొక ప్రకటన చేశాడు.

ఆరు నెలలు గడిచాయి. అనేకమంది వైద్యులు అతని మూగతనం పొగొట్టలేక. రాజుగారు విధించిన జరిమానా ఇచ్చుకోలేక భైదులో పడ్డారు. ఈ వార్తలన్నీ ఎప్పుతికప్పుడు పార్వతికి తెలుప్పునే ఉన్నాయి. ఆమెకు మొదట ఆశ్చర్యం చాలా వేసింది. ఎందుకంటే ప్రతాపుడు

ఈ మూగనేము చివరంటా నిలబెట్టుకుంటా దని అమె ఏనాడూ అనుకోలేదు. తరవాత అమెకు ప్రతాపుడిమీద జాలి కలిగింది. అతను ఎందుకు మాట్లాడటంలేదో తనకు తప్ప ఇంకెవరికి తెలియదు. వైద్యులంతా పచ్చి అతన్ని బాధిస్తున్నారు. రాజుగారు ఏర్పాటుచేసిన నియమం ప్రకారం మంచి వైద్యులుకూడా శ్రీదులో పడ్డారు. కోతి పుండు ల్రహ్మరాక్షసి అయిస్తటయింది.

ప్రతాపుడి విషయంలో రాజుగారు చూపించే శ్రద్ధకూడా పార్వతికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. అతను సామాన్య సైనికు డనుకున్నదిగాని, రాజుగారికి అతనంటే

ఇంత ఇష్టమని పార్వతి ఎరగనే ఎరగదు. ఈ విషమ పరిస్థితి అంతా తనమూలానే ఏర్పడింది గనక, ప్రతాపుడి మూగనేముకు తన చెతిమీదుగానే ఉద్యాసన అయితే బాగుంటుందని ఆమె అనుకున్నది.

అందుచేత పార్వతి రాజుగారి దర్శనం చేసుకుని, “మహారాజా, నాకు అనుమతి ఇప్పించండి, ప్రతాపుడికి నేను చికిత్స చేసి మాట తెప్పిస్తాను!” అన్నది.

రాజు ఆశ్చర్యపడి, “నీవా? ఎంతో గప్ప వైద్యులు చేయలేని పని నీవల్ల ఏమహుతుంది? నీకు వైద్యం ఏం తెలుసు?” అని అడిగాడు.

“నాకు వైద్యం తెలియని మాట నిజ మేళాని, అతనికి మాటపడిపోయిన కారణం తెలుసు. అందుచేత నేను అతనికి మాట తెప్పించగలను. చికిత్స చేయుటానికి నాకు అనుజ్ఞ ఇప్పించండి!” అన్నది పార్వతి.

“చికిత్స చేయులేకపోతే జరిమానా ఇచ్చుకోవాలి! ఆ సంగతి ఎరుగుదువా?” అన్నాడు రాజు.

“చిత్తం! ఆ నియమానికి లోభదే చికిత్స చేస్తాను!” అన్నది పార్వతి.

రాజుగారి అనుమతి పాంది ఆమె ప్రతాపుడి వద్దకు వెళ్ళింది.

"నేను నికు చాలా అపచారం చేశాను! అరు మాసాలపాటు మూగగా ఉన్నావు. ఇక చాలు! మామూలుగా మాట్లాడు. నేను నిన్న వివాహం చేసుకోవటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను!" అన్న దామె ప్రతాపుడితే.

ప్రతాపుడి కింకా ఆమెమీద గల కోపం తగ్గిలేదు. "ఈ దుర్మార్గరాలు సంపత్తురం గడువులోపల నాచేత మాట్లాడించి నియమ భంగం చెయ్యటానికి, రాజుగారిచ్చే లక్ష రూపాయలూ కాజయ్యటానికి ఈ ఎత్తు వేసింది! ఈమెకు తగిన శాస్త్రి చేస్తాను!" అనుకుని ఆతను జవాబు చెప్పిలేదు. ఆమె చెప్పే ప్రతి మాటకూ, "మాట్లాడ లేను!" అన్నట్టు సంజ్ఞచేశాడు.

పార్వతి ఆతన్ని బతిమాలింది, కంట నీరుకూడా పెట్టుకున్నది. కానీ ప్రతాపుడు మాట్లాడ నిరాకరించాడు. పార్వతి నిరుత్సాహంతో తల వంచుకుని రాజుగారిషద్దకు తిరిగిపెట్టి, "మహారాజా, నా చికిత్స వృథా అయింది! ప్రకటించిన ప్రకారం నాకు తగిన శిక్ష విధించంది!" అన్నది.

పార్వతిని వెంటనే శ్రౌదులో ఉంచి ఆమె తండ్రికి కబురు పంపారు. ఆమె తండ్రి వచ్చి జరిమానా చెల్లించి తన కుమార్తెను ఇంటికి తీసుకు పొయాడు.

ఇది వినగానే ప్రతాపుడి మంట చల్లారింది. పార్వతిక తగిన శాస్త్రి అయిందను కున్నాడు. ఇక తాను మూగగానేము చాలించ వచ్చు. ఎందుచేతనంటే తనమీద ప్రేమ లేనిదాన్ని పెళ్లాడటం ప్రతాపుడికి ఎంత మాత్రం ఇష్టంలేదు.

ప్రతాపుడు నేరుగా రాజుగారిదగ్గిరికి వెళ్లి తాను మూగగా నటించినందుకు క్షమాపజు చెప్పుకుని దానికంతకూ గల కారణంకూడా చెప్పాడు. రాజుగారు అంతా విని ఆశ్చర్య పడి పార్వతిని పిలిపించాడు.

ఆమెతో రాజుగారు, "ఒక చిన్న పొర పాటు జరిగింది. నువ్వు ప్రతాపుడికి చేసిన

చికిత్స వృథా అయిందనుకుని నీకు జరి మానా విధించాం. కాని తరువాత విచారించగా ప్రతాపుడికి మాట వచ్చినట్టూ, నీ చికిత్స పనిచేసినట్టూ, తెలిసింది. అందు చేత నీ జరిమానా నీకు తిరిగి ఇచ్చి, ప్రతాపుడికి మాట తెచ్చించి నందుకుగాను, నీకు లక్షరూపాయల బహుమానంకూడా ఇవ్వ నిశ్చయించాం; పట్టుకు పో!” అన్నాడు.

పార్వతి ఈ మాట విని సంతోషించినట్టు కనబడ లేదు.

“మహారాజా, నేను బహుమానానికి అశించి అతనికి చికిత్స చెయ్యిలేదు. నే నతనికి గాపు ద్రోహంచేశాను. ఆ తప్ప దిద్దు కుండామని ప్రయత్నించాను. ఒకప్పుడు అతను నన్ను ఎంతే ప్రేమించాడు. ఆ ప్రేమను ఇప్పుడు పోగట్టుకున్నాను. నాకు అదే కిం! అతనికి నామిద ఇంకా ప్రేమ ఉంటే నేను మాట్లాడమని ప్రార్థించినప్పుడే మాట్లాడి ఉండేవాడు. నా చికిత్స వృథా

అయిన మాటే నిజం. నాకు తమరేమీ బహుమానం ఇవ్వ నక్కరలేదు!” అన్నది పార్వతి రాజుగారితే.

పార్వతి ఇప్పుడు ప్రతాపుడ్లి ప్రేమిస్తున్న దని రాజుగారు గ్రహించాడు. ఆతను ప్రతాపుడ్లికూడా పిలిపించి, “మీ రిద్దరూ మూగగా ఒకరికోసరం ఒకరు జాధపడటం నా కేమీ బాగాలేదు. ఇంతటితోనేనా మీ మూగనేము చాలించి వెంటనే పెళ్లాడి, సుఖపడండి!” అన్నాడు.

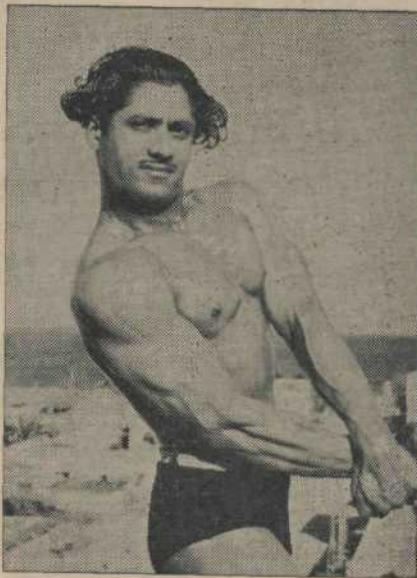
ఆ ఒక్కమాటతో పార్వతి కష్టాలూ, ప్రతాపుడి కష్టాలూ గట్టుకాగ్రుయి. వారిద్దరికి త్వరలోనే వైభవంగా వివాహం జరిగింది. రాజుగారు వధూవరులకు విలువైన ఆనేక బహుమానాలు ఇస్తూ లక్ష రూపాయలు కట్టంకూడా చదివించాడు.

ప్రతాపుడు రాజుగారి కొలుపులో పెద్ద ఉద్యేగి అయి, కాలక్రమాన సేనాధిపతి పదవికూడా సంపాదించుకున్నాడు.

పోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

1957 మే సంచికలో ప్రకటింపబడే ఫోటోలకు నమూనాలు

* వై పోటోలకు నరిణన వ్యాఖ్యలు ఒక క్రమాంశాగాని, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి.
(రెండు వ్యాఖ్యలకు నంబంధం వుండాలి.)

* మార్పి 10-వ తెదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలింపబడవు.

* మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా పున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.

* వ్యాఖ్యలు రెండూ పోష్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ అడ్డనుకు పంపాలి:-చంద్రమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, ముద్రాను-26

మా ర్చినెల పోటీ ఘలితా లు

మొదటి ఫోటో : సాధనమున పనులు.....

రెండవ ఫోటో : సమకూరు ధరలోన !

పంపినవారు : డి. దేవసహయం, H. M., హైయర్ ఎలివెంటరీస్క్యూలు,
మొల్లగుంట, మృత్యుంజయపాలెం P. O., రెపల్లితాలూకా, (గుంటూరు జిల్లా).
ఈముమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాళులోగా పంపబడుతుంది.

రాబందు రభస

[గత సంచిక తరువాయి]

కొడ్ది సేపటికల్లా ఒక రాబందు అటుగా పచ్చి నెలమీద స్పృహ తప్పి పడి ఉన్న నక్కను చూసి, “అయ్యా, పాపం! నక్క బావగారికి నూకలు చెల్లాయా?” అన్నది.

నక్క చటుకుగైన లెచికూచుంటూ, “ఈ కుందెలు భరతం పట్టించండి నేను చస్తానా?” అన్నది.

“కుందేలా?” అన్నది రాబందు.

“ఈ చెట్టు తెర్రిలో దూరిందిలే. ఎక్కడికి పొతుంది? చూడు, రాబందన్నా! నువ్వు ఈ తెర్రిదగ్గిర కాస్త కాప్పంటిపా, నే నింటికి వెళ్లిగడ్డలితమ్మకుంటాను,” అన్నదినక్క.

“ఓ, అలాగే ఉంటాను. వెళ్లిరా!” అన్నది రాబందు, నక్క వెళ్లిపొయింది.

తెర్రిలో దాగి ఉన్న కుందెలు నక్క వెళ్లిపొయిన కాస్పేపటికి, “నక్కబావా? నక్కబావా!” అని పిలిచింది.

రాబందు, కొంచెంసేపు ఆగి “నిం?” అని నక్క గొంతుతే అన్నది.

“ఈ తెర్రిలో పొతుంత పందికొకుగై! రాబందన్న ఉంటే ఎంత బాగుళ్లు!”

“రాబందన్న ఇక్కడే ఉన్నాడు. పందికొకుగైన బయటికి తరుము,” అన్నది రాబందు ఆకగా.

“ఇటువేపు నేను ఆడ్డం ఉన్నాను. ఆటువేపు తెర్రిదగ్గిరికి రాబందన్నను రఘ్యును, తరుముతాను!” అన్నది కుందెలు. రాబందు చెట్టు ఆవతలివేపుకు బయలుదేరింది.

“హెయ్! ఛీ! టుర్!” అని కుందెలు చప్పుళ్లుచేసి, తెర్రిలో నుంచి తెంగి మాసింది. రాబందు చెట్టు వెనక్కి వెళ్లగానే బయటికి పచ్చి శరవెగంతే పరిగెత్తి, కొంపచేరుకున్నది.

కుందెలు తప్పించుకు పొయిందని రాబందు గ్రహించింది.

“నేను ఒక్కటీ ఎందుకు మోస పోవాలి? నక్కను కాస్పెపు ఏడిపించి మరీ పోతాను!” అనుకుని రాబందు ఆక్కడే కూచుంది.

ఇంతలో నక్క గడ్డలి భుజాన పెట్టు కుని రానే వచ్చి, “కుండెలు ఏమంటు నుది?” అన్నది.

“చది చప్పుయా లెదు. నిద్ర పోతున్నది లాగుంది!” అన్నది రాబందు.

“నిద్ర లేపుదాం!” అంటూ నక్క గడ్డ లితో చెట్టును నరక సాగింది.

పది దబ్బులు వేసి నక్క అలిసిపోయింది. గడ్డలి నేలమీద ఆనించి రొప్పుతూ నక్క, రాబందు తనలోతాను నప్యకుంటూ ఉండటం గమనించి, మోసం తెలుసు కున్నది. ఆది రాబందుకేసి కొరకొరా చూస్తూ, “కుండెలు తెరలో ఉన్న టైనా?” అని అడిగింది కోపంగా.

“అవును, నక్కబావా! నీ తోడు!” అన్నది రాబందు.

నక్క తెరలోకి చూసి, “ఆ కనిపించేది దాని కాలేవా, చూడు!” అన్నది.

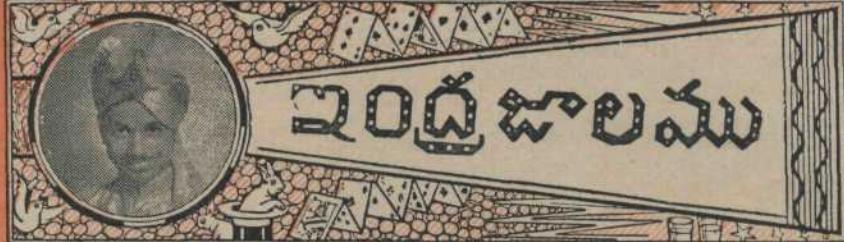
రాబందు తెరలోకి మెడ పెట్టింది. వెంటనే నక్క దాని మెడ పట్టేసుకుని, “భద్రవా! నువ్వుకూడా నన్ను మోస పుచ్చు తాపుగా? చూడు నిన్నెం చేస్తానే!” అన్నది.

“పదులు, నక్కబావా! నన్నెందుకు పట్టుకున్నావు?” అన్నది రాబందు.

“ఎందుకా! నిన్ను తెరదగ్గిర కాపలా పెట్టాను. కుండెలు తప్పించుకు పోయింది! ఈ ఆదివిలో ప్రతి వెథవా నన్ను మోసం చేస్తే నన్నెంకెవరన్నా లక్ష్య పెడతారా! చావు!” అంటూ నక్క రాబందును తోక పట్టుకుని నేలకేసి బలంగా కోటబోయింది. రాబందుతోక ఈకలు నాలుగు ఉడి నక్క చెతిలోకి పచ్చాయి. రాబందు ఎగిరిపాతూ, “నీ తెలివి అడుక్కు తిన్నట్టే ఉంది!” అని నక్కను వేళాకోళం వేసిపోయింది.

(ఇంకా పుంది)

ప్రాఫెనర్ పి. సి. సర్గుర్

“దివ్యదృష్టి” ప్రధర్మంచటంలో ఒక కొత్త పద్ధతి చూపటానికి ఈ త్రికుర్ల పనికి వస్తుంది. ఇంద్రజాలికుడి కళలకు దళమైన గంత కట్టస్తారు. అతను ఆ గంత కట్టుకుని ఏమీ చూడలేదు. తరువాత రెండు డబ్బుల మామూలు పెనసల్లు వేరువేరు రంగులవి, కొయ్యవి, తెస్తారు. వాటిలో ఒకదాని రంగు ఇంకొకదాని కుండదు. ఒకదాని ఆకారం మరొక దానికుండదు. వాటన్నిటనీ బాగా కలిపి వేస్తే ఏ పెనసలు ఎక్కుడ తయారయిందీ—జపానుదా, బావెరియాదా, అమెరికాదా, మద్రాసుదా, బొంబాయిదా, కలకత్తాదా, థిల్లీదా—ఎవరూ చెప్పలేదు. పెనసలు మీది అట్టరాలను దగ్గిరిగా చూస్తేనేగాని ఆ వివరాలు తెలియశ్శ. ఈ పెనసల్ల నన్నిటనీ ఒక టోపిలోవేసి బాగా కలిపేస్తారు. ఏటి నుంచి ప్రేక్షకులలో ఎవరో ఒకరు ఏదో ఒక పెనసలును తీసుకుంటారు. ఆ ప్రేక్షకుడు దాని వివరాలు తెలుసుకుని మరొక ప్రేక్షకుడికి అందజేస్తాడు. ఈ విధంగా అనేకమంది ప్రేక్షకులు ఆ పెనసలు రంగూ, ఆది తయారైన దేశమూ, ఇతర గుర్తులూ గమనించినాక, దాన్ని మళ్ళీ టోపిలోవేసి మిగిలిన పెనసల్లతో బాగా కలిపేస్తారు. అప్పుడు టోపి ఇంద్రజాలికుడికి అందజేస్తారు. అతను ఆ టోపినుంచి ప్రేక్షకులు తీసిన పెనసలును తీయగలుగుతాడు. పారపాటున తన చేతికి తప్పుడు పెనసల్లు పచ్చినట్టయితే, “ఇదికాదు, ఇదికాదు” అని చెప్పగలుగుతాడు.

ఈ త్రికుర్లోని రహస్యం సులువైనది. ఇంద్రజాలికుడి అసిష్టెంటులలో ఒకడు ముందుగానే ప్రేక్షకులలో

ఉంటాడు. ప్రేక్షకులు పెనసలును దాచగలిగినట్టయితే అతను పెనసలు
 పరిక్రించినమీదట తానుకూడా వారిలో కొను చల్లగాచేసి టోపిలో వేయవచ్చు.
 ఒకడుగా పరిక్ష చెయ్యటానికిలాగా పెన ఐంద్రజాలికుడు చల్లదనాన్ని బట్టి
 సలును తీసుకుని తన చేత్తేనే టోపిలో అనలు పెనసలును పోల్చు కుంటాడు.
 దానిని వేసే

స్తాడు. అలాచేసే
 ముందు అతను
 తనచేతిలో దాచి
 ఉంచిన కోల్ట
 క్రిమ్ కొంచెం
 తీసి పెనసలు
 కొనని రుద్దు
 తాడు. పెనసల్ల
 కొనలు తదివి
 చూసేటప్పుడు
 ఐంద్రజాలికుడు
 అ పెనసలును
 నులువుగా కని
 పెట్టి గలుగు
 తాడు. నేని
 త్రికుమ్మ ఒక
 పారి "మాయింగ్
 గ మ్మ" ముద్ద
 సహయింతే

చేశాను. ఇదే విధంగా మైనాన్నికూడా
 ఉపయోగించ వచ్చు. ప్రేక్షకులలో
 ఉండే అసిస్టెంటు తన చేతి రుమా
 లులో ఒక చిన్న మంచు ముక్కను

[పాతకులు, యా గారధిని గురించి మరే
 వైనా సలహాలు పొందదిల్సై : ప్రాఫెనర్ :
 ప. ని. నరాగ్ర్ర, మెజిషయన్, బాలీగంజ,
 కకలత్తు - 19.]

వార్తలు-విశేషాలు

నౌనిక జిల్లాలోని సర్వీషపన్ గ్రామంలో మన్మాకాలూ ఆనే రైతున్నాడు. అతడు నిటారుగా నిలబడితె ఏడు ఆడుగుల ఆరంగులాల ఎత్తు. పది ఆడుగులవరకూ ఇంకా పెరగవచ్చునని నానిక సివిల్స్ న్యూస్ అభిప్రాయం. ఇండియాలోకిల్లా ఈ రైతె పాడగరి, మహాకాయుడు అంటున్నారు.

* * *

ఒక వ్రిటిష్ కంపెనీ; ప్రపంచంలోకిల్లా అత్యంత నిర్మిషంగా వనిచేసే గడియారాలను ఉత్సత్తు చేస్తున్నది. ఈ గడియారానికి ఆమెరికా, జపాన్, హితిండి, బెల్లియం, స్విట్జర్లాండు దేశాలు అర్థర్థ ఇచ్చాయి. మన ఇండియాకూడా ఆర్ధరిచ్చింది. ఈ గడియారం సూచించే కాలంలో సూరు నంపత్తురాలమీద ఒక పైకినుకంచ వ్యత్యాసం ఉండదట !

* * *

గుంటూరుజిల్లాలోని మావర్షకాలాలో, రెండు పెద్ద సున్నపురాతి గసులుస్వట్టు కను గొనబడినవి. ఈ రెంబిసుంచి సుమారు 12 కోట్ల 40 లక్షల సున్నపురాయి లభ్యంకాగలదని, భారత్ ప్రింటర్లు భూగర్భాఖ ప్రకటించింది.

* * *

వృజంకంచే కలినమైన ఒక వస్తువును ఆమెరికన్ వైజ్ఞానికులు సృష్టిస్వట్టు తెలుస్తున్నది. దీనికి 'బోరేజన్' అని పేరు. వృజం 1600 సెంటిగ్రెడ్ ల ఉష్టోగ్రతకే కరిగిపోతుంది. కాని బోరేజన్ మాత్రం 3500 సెంటిగ్రెడ్ ల ఉష్టోగ్రతకూడా చెక్కుచెదరదని చెఱుతున్నారు.

గుంటారు, నెల్లారు జిల్లాలలో రెండు పెద్ద యినుము గనులు బయటవదినవి. వాటిలో నుమారు 39 కొట్టి టస్టులవరకు ముందియినుము లభించగలదని ఇండియా భూగర్భ పరి శేధన శాఖవారు ప్రకటించారు.

* * * *

ఇటివల ప్రాదరాబాద్ విషవీగొండ్యులో ఫల, తుప్ప ప్రదర్శనలు విర్మాటు చేయబడినై. ఉత్తమమైనవాటికి బహుమతు లిప్యబడినై. అంధలో ఏటా 12 కొట్టి రూపాయల విలువ గల పండ్లు పండుతున్నవని, 2 కొట్టి రూపాయల విలువగల పండ్లు ఎగుమతి చేయబడుతున్నవని వ్యవసాయాఖ డైరెక్టరు చెప్పారు.

* * * *

విప్రిలు 1-వ తెదీనుంచి మన దేశంలో ఆమలుకు రాబోతున్న దశాంశ నాణముల పద్ధతిని గురించి కేంద్రమంత్రి శ్రీ గుప్త కౌన్సిల్ విషాదులు చెబుతున్నారు: ‘ఈ పద్ధతికి ప్రాతిపదిక ఇనుస్తును వినాది కనిపెట్టింది మనదేశం. కానీ దినిని విషయాగించుకోలేదు. స్వాతంత్యం పచ్చాక ఈ విషయమై భారతప్రభుత్వం శ్రద్ధ పహించింది. ఇది తక్కున పద్ధతులకంటే చాలా ఉఘయోగకరమైనది. దీన్ని ఆమల్లో పెట్టడం ప్రజల కెంతే లాభదాయకం.

* * * *

శ్రీ లంబో ప్రభాషికక్రింద ఇండియాకు అస్ట్రోలియానుంచి 2000 వాగస్తు, 25 టిసెలోకాద్దు దిగుమతి కాబోతున్నాయి. 1957-58 లో ఇవి ఇండియాకు అందజేయబడతాయని తెలుస్తున్నది. ఈ నంపత్పరల దిగుమతి కాబోద్యే ఈ పరికరాల విలువ 5 లక్షల 40 వేల రూపాయలు.

* * * *

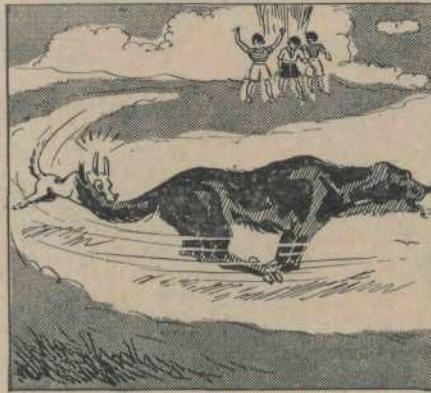
విద్యార్థులకు లోకజ్ఞానం కళ్లించడానికి ఉచకరించే సాధారణవిద్యకు నంబంధించిన కోర్సు అను ఏదో ఒక రూపంలో ఈ యొడు ప్రవేశపెట్టటానికి మద్దాను, ఉస్కానియా, తిరువానూర్ పిక్చువిద్యలయాలతో నహి 11 యూనివరిటీలు నిశ్చయించాయి.

చిత్రక ధ

ఒక రోజున దాసూ, వాసూలు 'తైగర్'ను వెంటబెట్టుకుని బయలుదేరారు. పాలంలో వారికి ఒక కుర్రాడు కనిపించాడు. వాడిగ్గిర 'తైగర్' కన్న పదింత లున్న కుక్క ఒకటి వుంది. దాన్ని 'తైగర్' మీద పరుగు పందెం వేస్తా నన్నాడు. దాసూ, వాసూలు ఒప్పుకున్నారు. పెద్దకుక్క పరుగు ప్రారంభించగానే, 'తైగర్' దాని తోక పట్టుకున్నది. చేరవలసిన చెట్టును పెద్దకుక్క సమీ పించేంతలో, 'తైగర్' దాని తోక వదిలి, ఒక్క ఎగురున ముందుకు దూకి పరిగతింది. దానితో, గిలుపు 'తైగర్' దేనని ఆక్రమితురాడు ఒప్పుకోక తప్పలేదు.

క్రొత్తదానిలూ ఉంది!

తాతావారి 501 స్పెషల్

సబ్బుతో ఉత్కబడినది

మీ సాహారెన చీరఱ క్రొత్తవాటివరె చాల కాలము
ఉండాలనుకుంటారా? అయితే వానికి ప్రత్యేకమైన
ఎగ్రా తీసుకోంది. వాని తాతావారి 501 స్పెషల్
సబ్బుతోనే ఉరకంది. ఈ శుద్ధమైన సబ్బుతో మీ
ఇల్లంపు తేంకగా, పొదుపుగా ఉతుక్కోవచ్చును.

నూటికి నూరు పాశ్చ భారతీయ

- పెట్టుబడి
- విర్యాపాల
- వనివాళ్ల పాట

రిజిస్ట్రేషన్ నం : 119923

డైమండ్ సుగంధవక్కపాడి

ఉపయోగించువారికి గమనిక

మా ‘డైమండ్’ మార్పు సుగంధవక్కపాడి అతి ఉచికరమైనది, అన్ని విధాల మిక్కలి ప్రసిద్ధిచెందినదిన్ని. మీరు ఈసారి వక్కపాడి కానె టప్పుడు—“మాకు ‘డైమండ్’ మార్పు సుగంధవక్కపాడి కావాలి. అవే ఇప్పండి. తత్తరములు ఏపి పద్ధు” అని కబ్బితంగా చెప్పు, అయగండి.

ది. డి. పి. అండ్ కంపెనీ,
కోల్బజార్ - బ్లాక్రి-1.

— : సేల్స్ డిపోలు : —

చీరాల - గుంటూరు - కర్కూలు - ఆదేని - హుబ్లి.

ట. టి. డోంగ్రె & కంపెనీ,
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్,
బొంబాయి - 4

రవి టాంసులెట్స్ ను వాడండి

రవి గ్లీసరిన్ సోపు:

మీ అందమును వర్షమును కాపాడును.

రవి వెజిటిబుల్ హెరాయిల్:

మీ కేశములను విరివిగా పెంపాందించును.

రవి సోపు:

మీ ముఖాలాసమును అభివృద్ధి చేయును.

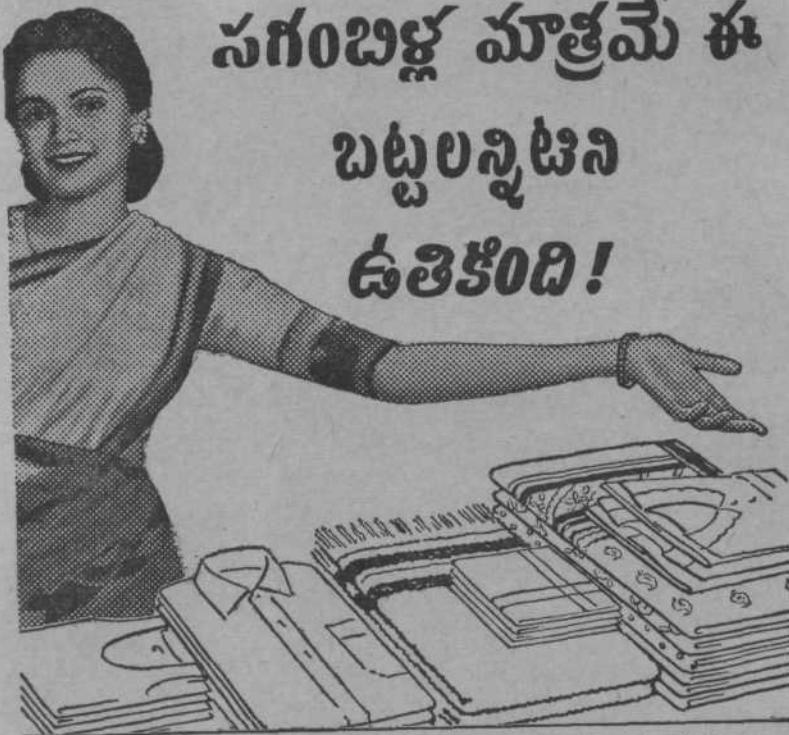
సోపు ఏజంట్లు :

ది న్యూ ప్రైస్ & కంపెనీ,
తండియార్పెట్ .. మద్రాసు - 21

చూడండి! సన్లైట్

సగంబళ్ళ మత్తమే కు

బట్టలన్నిటని ఉతెకొది!

అట్టుచేసినట్టుది దాని అధికమైన నురగ

సన్లైట్

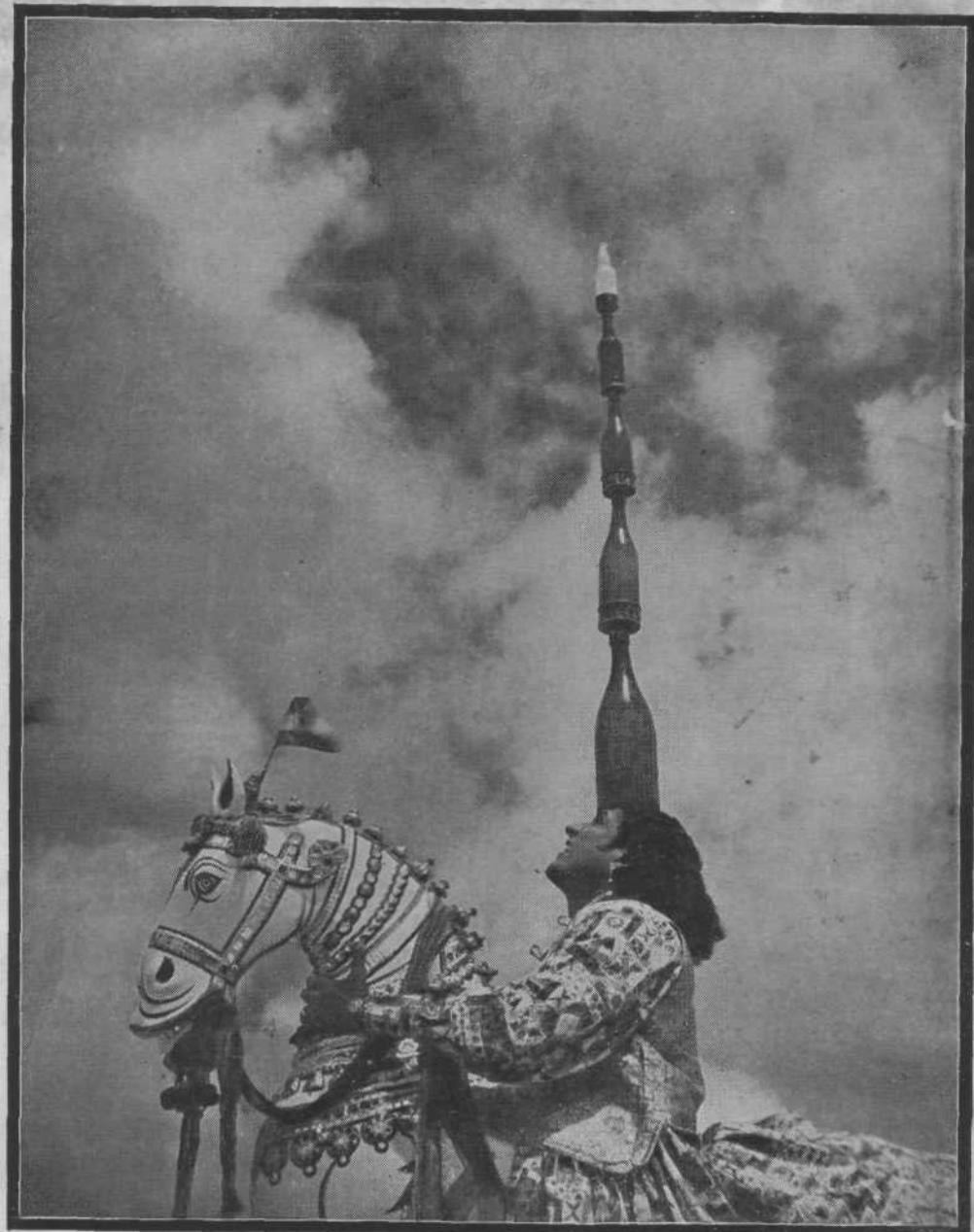
సబ్బు

బట్టలను తెల్లగాను కాంతివంతముగాను, ఉపుకును

S. 243-50 TL

శాఖల వెబ్బుల విభజన

బహుమతి
పాందిన వ్యాఖ్య

సమకూరు ధరలోన!

పంపెనవారు :
డి. చేపసహాయం - మాల్టుగుంట

